

Katolički list

Zvonik

GOD. XVIII. BR. 2 (196) Subotica, veljača (februar) 2011. 150,00 din

Tema broja: Zabave i prijateljstvo – privilegij rijetkih?

Aktualno: Kakva su ova vremena?

Intervju: Sanja Moravčić, glumica

Molitvena osmina u Subotici

Biskupijsko proštenje u katedrali

Svijećnica kod franjevaca

Tribina grada Subotice

Stepinčevo-kod franjevaca

Seminar za djelatnike radija

Najljepše prelje na Velikom prelu

U društvu je uvijek bolje

Svatko od nas zasigurno se tijekom života našao u trenutcima osamljenosti, čak i onda kada nije bio sam i kada je bio okružen ljudima. Ne kaže se zato bez razloga da čovjek može biti radostan čak i onda kada je usamljen, i to samo zato jer nije i osamljen, jednako kao što može biti nesretan i osamljen čak i kad nije usamljen. Zvuči pomalo komplicirano, ali proniknemo li malo bolje u smisao izrečenoga, dolazimo do činjenice da samo ispunjen čovjek, onaj koji nije dokon, koji u svemu što radi pronalazi smisao i koji je otvoren za drugoga čovjeka, može izraziti pravu radost življenja. Takvi to ne moraju isticati u prvi plan, već se radost očituje u njihovu životnom stavu i snazi kojom privlače druge ljude k sebi. U njihovu je društvu uvijek lijepo.

Nerijetko se u našem okruženju etiketiraju oni koji se u životu nisu ostvarili kroz brak ili pak posvećenost Bogu, bilo u svećeničkom bilo u redovničkom staležu. Ipak, brojni su laici koji su svoj život posvetili drugima i koji, premda ne žive u bračnoj zajednici, vode ispunjen i osmišljen život koji poneki puta može biti i ispunjeniji nego ovaj drugi. Dokaz za to su mnogi „samci u braku“, u kojemu svatko živi svoj život, ne dovodeći u pitanje što želi onaj drugi ili pak radeći samo ono što njega čini sretnim. U tomu, nažalost, ne pomaže ni znanje ni akademski stupanj, već otvoreno i iskreno srce, ili rječnikom suvremene psihologije rečeno, emocionalna inteligencija. Zato je u suvremenom svijetu mnoštvo intelektualaca koji u svojoj domeni postižu izvanredne

rezultate, ali su s druge strane duboko nesretni, jer nikada nisu naučili susretati se s drugim čovjekom.

Da bi doživio radost susreta, čovjek najprije mora biti spreman čuti i razumjeti drugoga, da bi isto tako bio shvaćen i prihvaćen. Koliko je važno davati, isto tako potrebno je znati primati. A o tomu kako je razveseljavati i zabavljati druge mameći im osmijeh na lice, svjedoči u ovom broju *Zvonika* i glumica Sanja Moravčić.

I ovaj novi, „pokladni“ broj *Zvonika*, kroz tekstove koji su pred Vama, pokušava potaknuti na razmišljanje kako da ovo pokladno vrijeme, a u kojemu su u nas aktualna prela, iskoristimo na što bolji način. Ne zatvarajući se u svoju čahuru tako da bi svaki pokušaj drugoga da nam se približi bio pokušaj otvaranja iste, niti na način da od mnoštva ponuđenoga sadržaja biramo sve, a da se pri tom ne osjećamo bolje. Kvaliteta je uvijek iznad kvantitete.

Pokušajmo zato ovo vrijeme provesti radujući se jedni drugima, produbljujući svoje obiteljske i prijateljske veze, pretvarajući svoj dom u dom ljubavi, gostoprimestva i srdačnosti za sve one koji su od nas spremni primati, ali isto tako donoseći radost onomu tko nas prima kod sebe. Jer, ponavljam, samo čovjek koji zna davati, zna dostojno i primiti dar.

Ponudimo stoga sebe jedni drugima, jer u društvu je uvijek sve bolje. I lakše. A to bi u ovo pokladno vrijeme mnogima bio najveći dar.

Zamjenica glavnoga urednika

Iz sadržaja

Zabave i prijateljavanje -
privilegij rijetkih?6

Susret biskupa kršćanskih
crkava u Subotici9

Proslavljen blagdan
bl. Alojzija Stepinca11

Požar u Rimokatoličkoj crkvi
u Neštinu16

Aktualno:
Kakva su ovo vremena?...23

Intervju:
Sanja Moravčić,
glumica26

Analiza slike
u nastavi vjeronauka31

Duhovnost
kršćanskih laika (1)32

Nema prečica do
zdravog čovjeka34

Ljubav nije
paradičkom čorba42

Zašto je manje vjernika
u crkvi?47

Veselje srca život je čovjeku

Nevena Gabrić

Lijepo nam je u ovim danima radosti, zabave i smijeha. Kao da odjednom postanemo svjesni da smijemo živjeti, da imamo na raspolaganju vrijeme za pjevanje i ples, vrijeme za šalu i sreću. Barem na kratko shvatimo da dani koje živimo nisu kilometri koje valja što brže prijeći. Barem na trenutak nam bude jasno da je svaki dan nepovratni dar iz Božje ruke, i da u svakom danu ima mjesta za radosni smiješak, zatoplamsaj srca, za komadić neba na zemlji.

Možda je vrijeme poklada dobra prilika da se sjetimo kako nas i Sveto pismo uči da budemo veseli. Tako nam knjiga Sirahova kaže: *Veselje srca život je čovjeku, i radost mu produkuje dane životne*, a knjiga Ne-

hemijina poručuje *Radost Jahvina vaša je jakost*. I Propovjednik nas upućuje da budemo sretni: *S radošću jedi svoj kruh i vesela srca pij svoje vino*.

Mudri ljudi su oduvijek naglašavali da je veselje važno u životu. Neki je redovnik rekao da protiv svagdašnjih kušnja pomažu molitva i post, ali ako to ne pomogne moramo pjevati, jer još nikad nije neka kušnja svladala radosnog čovjeka. Jednom je majka Tereza iz Kalkute napisala: *Radost mora biti osnovna crta našeg života. Kakav bi bio naš red kad ne bismo bile radosne? Ne bismo ni za koga djelovale privlačno. Zamislite da neka sestra dođe tužna lica i teških koraka u četvrt baraka. Sigurno ne bi time donijela ništa dobro tim sirotim ljudima, već bi*

samo još povećala njihovu potištenost. Dakle, tko je ispunjen radošću, taj propovijeda, a da ne propovijeda.

Jedna legenda govori o tome kako se ljudi koji druge razveseljuju ne trebaju na kraju bojati. Tako je neki čovjek, kao i svi drugi, morao stupiti pred suca Isusa Krista. Isus je svakom od njih imao reći nešto ljubazno: *Da, bio sam gladan, a ti si me nahranio. Bravo, pođi u nebo!* A nekom je djetetu rekao: *Nitko se nije želio družiti sa mnom, ali ti si dopustio da se igram s tobom. Bravo, hajde u nebo*. Čovjek je svaki put mislio na svoje vlastito vladanje: on nije branio slabe, nije posjećivao bolesne... Ali tada je već bio na redu i drščući stupio pred Gospodina. Isus ga je pogledao i rekao: *Bio sam tužan i potišten, a ti si mi pričao šale i nasmijao me. Pođi u nebo*.

Neka naše molitve ovih dana budu nadahnute razmišljanjima o radosti i sreći koja nam je tako jako potrebna. Molimo Gospodina da nam pomogne pjevati, pa da ta dvostruka molitva svlada svu našu tugu. Molimo ga da nam njegova radost bude vjetar u leđa i učini nas svjesnima toga kolikim su povodima za radost blagoslovljeni naši dani. Obradujmo druge, jer radost što je dajemo vraća se u vlastito srce, a podijeljena radost je dvostruka radost. I na zaboravimo od srca reći: *Hvala Gospodine, danas mi se netko nasmiješio*.

OTVORENO PISMO

Hrvati se ne odriču svog
subetničkog bunjevačkog imena

Predsjednicima R. Srbije i Hrvatske, Borisu Tadiću i Ivi Josipoviću, predsjednicima vlada Srbije i Hrvatske, Mirku Cvetkoviću i Jadranki Kosor, predsjedniku Vlade AP Vojvodine Bojanu Pajiću, predsjednici Narodne skupštine R. Srbije Slavici Đukić-Dejanović, predsjedniku Skupštine AP Vojvodine Sándoru Egeresiju i predsjedniku Sabora R. Hrvatske Luki Bebiću kao i ministrima u obje države i akademikima, predsjednicima SANU, VANU, HAZU i Matice srpske i Matice hrvatske, četrdesetak Hrvata Bunjevaca, predstavnika ključnih hrvatskih institucija u Vojvodini uputilo je otvoreno pismo sljedećega sadržaja:

Mi dolje potpisani pripadnici bunjevačke subetničke skupine koji živimo na području Autonomne Pokrajine Vojvodine u Republici Srbiji,

ne dovodeći u pitanje civilizacijsko, međunarodno zajamčeno i ustavno pravo na slobodno izjašnjavanje nacionalne pripadnosti svakoga pojedinca u suvremenim društvima,

duboko svjesni mnogobrojnih aktivnosti vlasti i državnih ustanova u Republici Srbiji za režima Slobodana Miloševića, koje su obnovljene 2004. godine, a u posljednje se vrijeme intenziviraju, usmjerenih na denacionalizaciju dijela hrvatske nacionalne manjine u Vojvodini pružanjem pune stručne i logističke potpore sada već poodmaklom institucionalnom zaozračivanju samosvojne bunjevačke etničke skupine, stvaranju manjinske identitetske infrastrukture, medijskoj promidžbi, osiguranju prostora za nesmetani rad, toleriranju zlouporaba pri formiranju popisa birača te jezičnoj standardizaciji bunjevačkoga govora,

uz istodobno uskraćivanje slične potpore u zaštiti i jačanju manjinskoga identiteta Hrvatima u Vojvodini te sprječavanje ostvarivanja njihovih manjinskih prava, osobito u obrazovanju na hrvatskome jeziku, uskraćivanje prava kakva imaju druge manjinske zajednice u informiranju na pokrajinskome radijskom i televizijskom servisu i medijsku blokadu,

što u posljednje vrijeme kulminira čak i javnim nastupima i sudskim procesima u kojima se traži zabrana korištenja bunjevačkoga imena onim pripadnicima bunjevačke subetničke skupine koji se smatraju integralnim dijelom hrvatskoga naroda, iako čine više od polovice ukupnoga broja vojvođanskih Bunjevaca, te njihovim kulturnim udrugama,

čime se uvelike pridonosi učvršćivanju predodžbe o Hrvatima kao negativnom činitelju u društvenim odnosima u Srbiji, što uz stalni afirmativni odnos prema Bunjencima nehrvatima u javnosti i promotivnu potporu dijela srpske političke elite, može imati za posljedicu daljnje jačanje straha u Hrvatima te utjecati na njihovo nacionalno izjašnjavanje na predstojećem popisu stanovništva,

upozoravajući da se institucionalizacija bunjevačke nacije temelji na grubim povijesnim neistinama i falsificiranju povijesti, a osobito imajući u vidu da su se najznamenitiji vojvođanski Bunjevci od kraja XIX. stoljeća do danas smatrali pripadnicima hrvatskoga naroda (svećenici Pajo i Ilija Kujundžić, Aleksa Kokić, Blaško Rajić, Albe Vidaković, Lajčo Budanović, Ivan Kujundžić i Tomo Vereš, književnici, kulturni i znanstveni djelatnici Antun Gustav Matoš, Matija Evetović, Petar Pekić, Ive Prčić, Josip Vuković Đido, Balint Vujkov, Ilija Džinić, akademik Gaja Alaga, Matija Poljaković, Geza Kikić, Ivan Pančić, akademik Mirko Vidaković, Bela Gabrić, Vinko Perčić, Josip Buljovčić, Ante Sekulić, Lazar Merković i mnogi drugi) i isti-

cali to svoje uvjerenje, zbog čega su bili izloženi progonima državnih vlasti, utamničenju, pa i fizičkoj likvidaciji,

posebno ističući da se pripadnost Bunjevaca, koji, osim u Srbiji, žive i u Hrvatskoj, u Bosni i Hercegovini te u Mađarskoj, cjelini hrvatskoga naroda danas osporava samo u Srbiji, a sve radi podjele ovdašnje hrvatske zajednice, radi njezine lakše asimilacije,

ističemo

– da mi dolje potpisani pripadnici bunjevačke subetničke skupine i predstavnici hrvatskih institucija u Vojvodini jesmo baštinici bunjevačke kulturne tradicije od XVIII. stoljeća do suvremenosti i da je se ne možemo i ne želimo odreći,

– da svoju materinsku bunjevačku novoštokavsku ikavicu, kojom smo prvo progovorili, smatramo ne samo jednim nego upravo najraširenijim od hrvatskih dijalekata i da se odlučno protivimo njezinu razbaštjenju, koje je na djelu,

– da imamo puno civilizacijsko, međunarodno zajamčeno i ustavno pravo koristiti se svojim subetničkim bunjevačkim imenom kao jednim od regionalnih hrvatskih etnonima i da nitko nema pravo uskratiti nam da se slobodno nazivamo bunjevačkim Hrvatima i Hrvatima Bunjencima

te pozivamo

Vas, najviše političke i kulturne predstavnike Republike Srbije, domicilne države bačkih bunjevačkih Hrvata, i Republike Hrvatske, matične države bunjevačkih i svih drugih Hrvata, da poduzmete sve potrebne mjere za zaštitu integriteta hrvatske zajednice u Vojvodini i za prestanak logističke potpore državnih tijela i ustanova kvaziznanstvenim, politički anakronim i protucivilizacijskim nastojanjima konzervativnih struktura u vlastima i ustanovama Republike Srbije kojima se stvara umjetna podjela hrvatskoga autohtonoga stanovništva na sjeveru Bačke radi lakše asimilacije vojvođanskih Hrvata.

14. veljače 2011. godine

Među potpisnicima su: Slaven Bačić, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća u Srbiji, Petar Kuntić, predsjednik DSHV-a i narodni zastupnik u Narodnoj skupštini R. Srbije, Tomislav Žigmanov, ravnatelj Zavoda za kulturu Vojvođanskih Hrvata, Jasminka Dulić, glavna i odgovorna urednica tjednika Hrvatska riječ, Mirko Štefković, glavni urednik katoličkog mjesečnika Zvonik, Ivana Petrekanić-Sič, program na hrvatskom jeziku Radio Subotice, Ljiljana Dulić-Mesaroš, urednica internetskog portala www.suboticadanas.info, Mata Matarić, predsjednik HKUD Vladimir Nazor Sombor i dopredsjednik HNV-a, Petko Vojnić Purčar, književnik, Andrija Kopilović, predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost Ivan Antunović, dopredsjednik HNV-a, Martin Bačić, odvjetnik, zamjenik predsjednika DSHV-a i predsjednik subotičke podružnice DSHV-a, Vojislav Sekelj, književnik, Stjepan Beretić, biskupski vikar, župnik katedralne župe sv. Terezije Avilske, Darko Sarić Lukendić, predsjednik IO HNV-a, Pero Horvacki, dogradonačelnik grada Subotice i član IO HNV-a, Željka Zelić, zamjenica glavnoga urednika Zvonika, Ivan Stipičić, predsjednik HKC Bunjevačko kolo, Marinko Stantić, predsjednik HosanaFesta i župnik somborske župe sv. Križa i župe sv. Nikole Tavelića, Bernadica Ivanković, predsjednica Hrvatske čitaonice, Subotica, Petar Gaković, predsjednik HDPU Bela Gabrić, Subotica, Tamara Dulić, predsjednica Udruge mladih Hrvatski majur, Subotica i drugi.

Zabave i prijateljevanje – privilegij rijetkih?

Piše: Željka Zelić

● U vrijeme prela i zabava ne bismo se trebali utrkivati u tomu tko je napravio bolju zabavu ili prelo, na kojemu se okupilo više uzvanika, tko je ponudio bolju večeru i tombolu, već bismo trebali mjeriti na kojem smo se prelu bolje osjećali, o kojem smo danima razgovarali i prepričavali, koje smo nastavili živjeti i u danima koji su uslijedili i s kojega smo na koncu otišli obogaćeni. To je ono što nam nitko ne može oduzeti i što nosimo duboko u sebi.

● Za izgrađivanje pravih odnosa puno je važniji sadržaj razgovora i kvaliteta zajedno provedenoga vremena, nego samo vrijeme mjereno satom.

● Ne čudi da se mnoga prijateljstva razvrgavaju zbog toga jer je „netko nešto“ prenio pogrešno, sa zlom namjerom, zbog krivo protumačene izjave, taštine kojoj smo svi (neki manje neki više) skloni, zbog nemogućnosti opraštanja ili da se nekom priđe prvi, da se sjedne za isti stol i pokuša razriješiti ono što se ispriječilo kao problem.

● Susrete bismo trebali vrednovati upravo po tomu koliko nas obogaćuju, potiču na promišljanje a ponekad i na mijenjanje sebe samih.

Kada sam se nedavno s prijateljima dogovarala kada bismo se mogli vidjeti, dogovor se otegnuo na skoro mjesec dana. Uvijek netko zbog nekog razloga nije mogao, pa se susret morao odgađati. Sve bi to tako išlo u nedogled, dok netko nije lupio šakom o stol i rekao da to tako više ne može! I bio je u pravu.

Suvremeni čovjek, nažalost, često nema vremena niti sam za sebe i svoje najbliže, a kamoli za šire društvo i svoje prijatelje. Nerijetko se događa da pozivom nekoga da vam se pridruži na nekom kulturnom događanju ili pak da skupa nekamo prošetate i slično, dobijete odgovor: „Oprosti, nemam vremena“. Premda se na suvremeni način života i utrku za materijalnim može izreći cijeli konglomerat kritika i premda smo doista često pretrpani obvezama na poslu i izvan posla, je li kritika doista jedino rješenje, ili je pak rješenje u potpunom zaokretu i poduzimanju konkretnih koraka, davanju prioriteta onim vrijednostima koje smo silom prilika gurnuli pod tepih i krenuli linijom manjega otpora u utrci za onim što nas trajno ne može usrećiti.

Budući da smo se već više puta i s više aspekata u *Zvoniku* bavili temama zabava, ovoga puta pokušali smo promišljati na drukčiji način, pomalo kritički, s obzirom na to da vrijeme u kojemu živimo obilježava prevlast pojedinca nasuprot „komune“ koja nam je u prošlosti donijela više zla nego dobra. O krizi (ekonomskoj, duhovnoj, obiteljskoj, krizi identiteta) piše se i govori na veliko i naširoko svakodnevno. No, dati odgovor na to što se zapravo skriva iza sve većega individualizma i udaljavanja ljudi jednih od drugih, nije lagan. Vrijeme koje je pred nama, vrijeme je prela, druženja, zabava, maskenbala, pa

se na prvi pogled čini kako se ljudi danas druže više nego prije (kada je postojalo jedno prelo, i više onih manjih obiteljskih). Netko je nedavno ustvrdio i možda se s razlogom upitao čemu će nam toliko prela u kratkom razdoblju. Skoro svaka manja zajednica ili pak kulturna udruga organizira „svoje prelo“. Zajedničkim promišljanjem, došlo se do zaključka kako nam je ipak potrebno druženje, s obzirom na to da za njega u svakodnevnom životu ili ne nalazimo dovoljno razloga ili s druge strane – dovoljno vremena. No, imamo li i dosta materijalnih sredstava za popratiti sve sadržaje koji nam se nude, ili biramo prema unaprijed određenim kriterijima, te koliko nas zapravo ispunjavaju i čine sretnijim svi ti susreti koji nam se nude kao mogućnost? Ili je druženje, zabava i prijateljevanje u današnje vrijeme postalo privilegij rijetkih, tj. onih koji imaju viška vremena i novca?

Putuj Europo, nemoj više čekati na nas!

Poznati pjevač Đorđe Balašević u jednoj od svojih pjesama pjeva: *Putuj Evropo, nemoj više čekati na nas. Ne pitaj mnogo, dospećeš i ti na rđav glas. Putuj planetu, super smo se družili. Nama je lepo, taman kako smo zaslužili.*

Ako malo pozornije čitate dnevni tisak, onda zasigurno primjećujete kako nas svakodnevno bombardiraju temama o približavanju Europskoj uniji, koracima koje smo poduzeli i koji nam tek predstoje, koje još sve uvjete trebamo ispuniti da bismo postali dio tog, za nas nedostiznog i naizgled savršenoga svijeta kojega nam serviraju „pod obvezatno“. Naš glavni politički cilj trenuta-

čno i jedino jest približiti se i postati dio EU. Da ne bude zabune, nitko ovdje ne spori da bismo tomu doista trebali težiti, ali prije nego se to dogodi trebalo bi osigurati i dostojne preduvjete za isto. Što bi se u narodu reklo: *Hajmo prvo skočiti, pa onda reći hop*. Uzmemo li u obzir da je nezaposlenost u Srbiji na visokoj razini, da je siromašnih sve više, da cijene rastu ali razmjerno tomu ne i plaće, onda se postavlja pitanje jesmo li postavili dobre preduvjete za približavanje Europskoj uniji, ili je to tek mrtvo slovo na papiru, silom ili visokim stremljenjima nametnuti cilj. Bojim se da je u pitanju ovo drugo. I sve se to, nažalost, lomi preko leđa svih nas. Na kraju, komu je u takvoj situaciji i stalo do druženja? S jedne strane, brinu nas poražavajući podaci da je sve više depresivnih i sklonih samoubojstvu, a s druge strane zavirimo li malo bolje u kafiće i klubove, čini se kako nam nikad nije bilo bolje. Znači li i to da se ljudi danas više druže? Nažalost, odgovor nije potvrđan. Nedavno nasumično istraživanje javnoga mnijenja pokazalo je da za blagdansku trpezu treba izdvojiti barem trećinu prosječne plaće u Srbiji. Koji je onda dio društva sposoban za organiziranje nekih većih slavlja, druženja, proslava, ako većina ne zarađuje niti tu prosječnu plaću kojom se toliko „hvalimo“, a koja je u većini obitelji tek nedosanjani san.

Europsko radno vrijeme, ali ne i plaće

U svjetlu svega goreg iznesenog, postavlja se pitanje kada čovjek može naći vremena u kojemu bi se susreo s drugim čovjekom. U neka starija vre-

mena koja su označavana kao socijalistička, rigidna, ograničavajuća, ljudi su većinom radili od 6 do 14 sati ili od 7 do 15 sati, ostatak dana bavili bi se djecom, nekim drugim poslom ili bi pak vrijeme provodili sa svojim prijateljima, jer bi se tijekom dana možda čak stigli i odmiriti. Mnogi zagriženi protivnici „Titova vremena“ govore kako to i nisu bila sjajna vremena jer se onda živjelo od kredita, na kredit se išlo na ljetovanje (većinom u ljetovališta koja su bila u vlasništvu određene tvrtke, pa je samim tim za radnike bilo povoljnije). Neki pamte da se na sindikalne kredite kupovao i namještaj, posteljina i još puno toga. Ali isto tako, pamte vremena kad su se družili (ne samo vikendom nego i preko tjedna) i bez prethodne najave i dogovaranja točnoga termina tjedan-dva unaprijed, kad nije bio problem pozvati i počastiti dvadeset-trideset ljudi... Bila su to vremena kojih se neki sjećaju sa sjetom. Nerijetko se kaže kako je to bila umjetno stvorena slika blagostanja gdje pojedinac u usporedbi s cjelokupnim društvom nije imao nikakvo značenje. Usporedimo li ih s današnjim, suvremenim-demokratskim koji se predstavljaju oslobađajućima, bez ograničenja, s potpunom ljudskom slobodom u svakom smislu, primjećujemo da smo postali opterećeniji, zatvoreniji i okrenutiji sebi, a sve u borbi za samoopstankom. Iz jedne krajnosti stigli smo do druge. Danas opće dobro ne predstavlja nika-

kvu ili gotovo nikakvu vrijednost, a pojedinac i njegova dobrobit u središtu je cijeloga sustava. Danas, više nego prije, živimo od kredita. Da problem bude veći, kreditom se niti ne može „pohvaliti“ puno njih, jer mnogi nemaju dovoljno visoku plaću da bi ga mogli dobiti. Zato se danas mnogi snalaze kako znaju, a kredit ne spominju čak ni kao misaonu imenicu.

Isto je i s radnim vremenom. Čovjek u prosjeku dnevno radi više od osam sati, jer je nerijetko primoran nakon odrađenih osam sati odraditi

barem još polovicu, a ponekad i više. Većina danas radi po „europskom radnom vremenu“ od 8 do 16 ili od 9 do 17 sati (a mnogi, osobito oni koji rade u privatnim tvrtkama, nemaju fiksno radno vrijeme). I mi i dalje hvalimo takav način opstanka i napretka. Djecu onda osim teta u vrtićima i nastavnika i profesora u školama odgaja ulica, društvo, kompjutor i kompjutorske igrice, droga, alkohol i razne druge pošasti današnjega vremena. Što ima majka (i otac, naravno!) koja dolazi mrtva umorna s posla u 17 ili 18 sati, osim na brzinu skuhati večeru i spremiti dijete na počinak. A igra, smijeh, odlazak u šetnju, u prirodu, na izlete, razgovor? Sve to ostaje (ako!) za vikend. A i onda se dogodi da se svatko povuče u svoj kutak, u svoju sobu i bavi se onim što ga ispunjava.

Je li za druženje doista potreban poseban razlog?

Koliko god situacija izgledala teška, vjerujem da se za prijatelje uvijek može (i mora!) naći vremena. Na kraju krajeva, to je ono što nas čini sretnijima i ispunjenijima, jer čovjek kao društveno biće tek u susretu s drugim čovjekom može spoznati samoga sebe. Pri tom ne mislim na isprazna druženja bez sadržaja! Kada kažem isprazna, mislim na razgovore koji se svode na prepričavanje i razgovor o drugima (tko je što i gdje radio odnosno što nije dobro učinio, rekao), a koji se prečesto pretvore u seciranje neke druge osobe ili osoba, s iznošenjem krivih i paušalnih ocjena nečije osobnosti. Koliko takav način komunikacije i susretanja osiromašuje čo-

Pretražujući po Internetu, naišla sam na zanimljivo promišljanje djevojke od tridesetak godina, a koje zapravo oslikava pravo stanje današnjega načina života.

„Napokon poluradni vikend, a to znači da sam se napokon uspjela odmoriti a i naspavati. U subotu sam dobila veseli poziv za izlazak van, ali taman negdje oko 22.30 mi se počelo spavati (da 22.30h!, što je za mene, noćnu pticu, rekordni odlazak na spavanje) pa se naše „idemo pit“ pretvorilo u penzionerski „idemo spat“.

Nakon ugodno prespavane noći, **dočekala me usporena nedjelja** koju sam

iskoristila za odlazak u **shopping u Arena Centar**. Na kraju od svega, nisam kupila ništa! Možda zato što mi se cijeli taj površni konzumerizam učinio ispraznim. Zar smo zaista spali na to da nam se **pojam zabave i opuštanja** svodi na obilaženje shopping centara vikendom?

Nakon izgubljenih dva sata, napuštam Arenu, čvrsto odlučivši **iskoristiti svoje slobodno vrijeme za nešto malo konstruktivnije**. Npr. kavicu s frendicama, koje u zadnje vrijeme tako i tako premalo viđam. **Stvarno mi nedostaje druženje i neobvezna**, ali utješna konverzacija o svemu i svačemu. Okrećem par brojeva i **vrijeme za druženje je počelo!**
/Nera/

vjeka vjerojatno je iskusio svatko od nas, i baš zato bismo susrete trebali vrednovati upravo po tomu koliko nas obogaćuju, potiču na promišljanje a ponekad i na mijenjanje sebe samih. Mnogi si biraju samo ono društvo koje će im laskati i potvrđivati sve ono o čemu sami razmišljaju, zaboravljajući da je upravo različitost mišljenja i razmjena istih konstruktivnija od pukoga odobravanja. Pravi je prijatelj upravo onaj koji se ne libi reći nam u lice iskreno mišljenje o nečemu (čak i o nama) ili nekomu, bez bojazni da bi takav stav mogao poljuljati ili čak razvrgnuti neko godinama građeno prijateljstvo. Ne čudi s toga da se mnoga prijateljstva razvrgavaju zbog toga jer je „netko nešto“ prenio pogrešno, sa zlom namjerom, zbog krivo protumačene izjave, taštine kojoj smo svi (neki manje neki više) skloni, zbog nemogućnosti opraštanja ili da se nekom priđe prvi, da se sjedne za isti stol i pokuša razriješiti ono što se ispriječilo kao problem.

Zašto bismo dopustili da se s nekim ljudima pozdravimo samo u prolazu, ako se s njima isto tako možemo susresti na kratkom razgovoru u svojem domu uz kavu i čaj. Razlog za druženje se uvijek može naći. Ponekad će to biti razgovor, molba za pomoć, za društvo u nekoj aktivnosti, zajednička molitva... Za izgrađivanje pravih odnosa puno je važniji sadržaj razgovora i kvaliteta zajedno provedenoga vremena, nego samo vrijeme mjereno satom. Hvale su vrijedni svi pokušaji da se ljudi okupe. Nedavno je jedna skupina mladih odlučila u kućnoj atmosferi organizirati prelo, i to na način da su skupili novac, kupili potrebno piće i hranu, za „domaću zadaću“ dobili zadatak da svatko odjene neki dio bunjevačke narodne nošnje... Sve ostalo ponijeli su sa so-

bom, dobro raspoloženje i želju za susretom s drugim. Zašto tako nešto ne bi bilo moguće u našim obiteljima, u društvu koje se susreće tek s vremena na vrijeme. Dakako, uvijek su manja i intimnija druženja bolja prigoda da se ljudi međusobno približe jedni dru-

gima, da se jedni drugima obrate ili potuže, ali što je još važnije da čuju i razumiju drugoga, kako se sve ne bi svelo na onu dobro poznatu frazu: „Kako si?“ – „Dobro sam“.

Možda se zato ne bismo trebali utrkivati u tomu tko je napravio bolje prelo, na kojemu se okupilo više uzvanika, tko je ponudio bolju večeru i tombolu, već bismo trebali mjeriti na kojem smo se prelu bolje osjećali, o kojem smo danima razgovarali i prepričavali, koje smo nastavili živjeti i u danima koji su uslijedili, i s kojega smo na koncu otišli obogaćeni. To je ono što nam nitko ne može oduzeti i što nosimo duboko u sebi.

Stoga vam svima želim da ovo pokladno vrijeme koje je pred nama bude ispunjeno radošću, susretima s dragim ljudima, pravim razgovorima i sadržajima koji će vam dati poticaj da svoja prijateljstva, ali i običaje, njegujete ne samo u vrijeme prela i zabava, već i svakodnevno ili barem onda kad ugrabite malo slobodnoga vremena.

Društvene osobe žive duže

Osobe koje su okružene članovima obitelji i prijateljima imaju 50 posto veće izgledne nadživjeti osobe koje nemaju bogat društveni život.

Ako se svako malo nalazite s prijateljima, a rodbinu ne vidate samo na Božić ili rođendan, tada za vas nema straha. Nakon što su analizirali podatke iz gotovo 150 prethodnih studija s više od 300.000 ispitanika, američki su istraživači ustanovili kako društvene osobe žive duže!

Prosječno, društveno povezane osobe žive 3,7 godina duže nego samotnjaci ili povučeni osobe, a ako ste okruženi članovima obitelji i prijateljima, imate 50 posto veće izgledne puhati te svijeće „viška“ na rođendanskoj torti. *Prijatelji i osobe koje vam pružaju potporu mogu olakšati život na osnovnoj, svakodnevnoj razini. Mogu vam posuditi novac, ponuditi prijevoz ili čuvati vaše dijete. Jednako tako vam mogu ohrabriti na bolje zdravstvene odabire, da otiđete liječniku, da više vježbate. Mogu vam neposredno pomoći tako što vam pružaju osjećaj da imate za što živjeti,* tvrdi Bert Uchino, voditelj istraživanja koje su provela dva sveučilišta: Sveučilište Sjeverne Karoline i Utaha. Možda je vrijeme da podignete telefon i dogovorite druženje s ekipom. Sigurno vam neće naškoditi!

(<http://www.ordinacija.hr>)

Susret biskupa kršćanskih crkava u evangeličkoj crkvi u Subotici

U sklopu Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, a koja ima veliku tradiciju u Subotici, u evangeličkoj crkvi u Subotici, 24. siječnja zajedno su se u molitvi susreli biskupi kršćanskih crkava.

Molitvi su nazočili: nadbiskup i metropolita beogradski **mons. Stanislav Hočevan**, **mons.** biskup subotički **dr. Ivan Péntzes**, vladika Irinej **Bulović**, episkop bački, biskup Reformatske crkve **dr. István Csete Szemesi**, biskup Slovačke Evangeličke crkve **Samuel Vrbovsky** i domaćin, biskup Evangeličke crkve **mr. Árpád Dolinsky**.

U svom govoru, nadbiskup Hočevan je pozvao vjernike da se, dok razmatramo o uskrsnuću, molimo za ljubav da svi vjernici mogu biti u zajednici cijeloga čovječanstva, na što se nadovezao vladika Irinej istaknuvši da „stari“ čovjek nije sposoban za jedinstvo jer je po grijehu izgubio jedinstvo s Bogom, a da je zajednička zadaća svih kršćana dati primjer jedinstva cijelomu svijetu. Na mađarskom jeziku govorio je biskup Péntzes, a nakon molitvenoga susreta biskupi su imali sastanak na kojemu su razgovarali o aktualnim temama u regiji. Nakon konferencije okupili su se za bratskim stolom. /*Csaba Kovács/*

RADIO MARIA
DIGI
DIGITAL TV

OD SADA I NA SATELITU: Informacije na telefone: 021/4790529, 024/692255

Radio Marija Srbije i na Digi Tv-u

Program Radio Marije od 8. prosinca prošle godine postao je dostupan i putem satelita korisnicima DIGI TV-a. To je distributer satelitskih TV programa, uz čije TV pakete idu i radijski programi koji se nalaze na njihovom kanalu satelita Intelsat. (*Intelsat 10-12 1,0 W 12 687 MHz, Horizontalna polarizacija, Symbol Rate 27500*).

Svi korisnici ove televizije mogu jednostavno, pomoću daljinskoga upravljača, podesiti i slušati program Radio Marije. Ova nova mogućnost slušanja programa jedine ka-

toličke radijske postaje u Srbiji – Radio Marije – znači da je pored pet FM frekvencija: u Novom Sadu, Subotici, Somboru, Plandištu i Leskovcu, sada ovaj radio dostupan u bilo kojem dijelu Srbije. Ako netko ima pitanja u svezi slušanja programa Radio Marije preko DIGI TV-a, može se obratiti na telefone: 021/4790529; 024/692255 ili izravno na telefon tehničara Radio Marije Srbije **Danijela Perčića**: 060/6987710.

Podsjećamo da je jedini cilj i poslanje Radio Marije donijeti kršćanski glas u svaku kuću, utjehu Božje Riječi, koja je toliko potrebna svima u današnjem vremenu. Također, podsjećamo da se Radio Marija izdržava iz dobrovoljnih priloga svojih slušatelja, a rado očekuje i sve dobrotvorne volontere za pomoć oko realizacije programa. /*Csaba Kovács/*

Seminar radijskog novinarstva

U Bogosloviji svetog Ivana Zlatoustog u Kragujevcu, u organizaciji fondacije „Konrad Adenauer“, od 11. do 17. siječnja održan je seminar „Radijsko novinarstvo“ koji je okupio predstavnike vjerskih radijskih postaja. Sudjelovali su predstavnici devet radijskih postaja Srpske Pravoslavne crkve, kao i dva predstavnika Radio Marije Srbije.

Seminar je vodio gospodin **Karol Lupu**, novinar Radija „Deutsche Welle“. Na početku seminara sve nazočne pozdravio je rektor kragujevačke Bogoslovije protojerejstavrofor **dr. Zoran Krstić** i glavna urednica Radija „Zlatousti“, **Gordana Jocić**. Sve sudionike seminara primio je i episkop šumadijski **Jovan**, koji je blagoslovio rad seminara uputivši svima poruku o značaju crkvenih medija.

Sudionici seminara bili su: Radio Beogradsko-karlovačke mitropolije „Slovo ljubve“ kojeg su predstavljali glavni i odgovorni urednik prezbiter **Vukašin Milićević**, **Dar-ko Radovanović**, **Miljan Tanić** i **Bojana Jovanović**. Kao predstavnici Radija „Svetigora“ bili su nazočni glavni i odgovorni urednik svećenik **Jovan Plamenac**, urednik Katehetskog programa **Aleksandar Vujović** i **Slobodanka Kapa**. Eparhiju Bačku predstavljale su tri radijske postaje: „Beseda“ - **Branislav Vajda** i **Olivera Koprivica**, „Blagovesnik“ koji su predstavljali **Blagoje Car** i **Rade Todirović** i Radio „Slavoslovlje“ s predstavnicom **Natalijom Kovačević**. Predstavnici domaćina, Radija Šumadijske eparhije bili su: glavna i odgovorna urednica **Gordana**

Jocić, Ana Vukomanović i **Jana Aleksić**. Iz Radio „Glasa“ Niške eparhije bili su glavni urednik **Marjan Čelić**, **Vladimir Veljković** i **Darija Pantić**. Radio-televiziju „Logos“ predstavljali su **Goran Dumović** i **Snežana Janković**, Radio „Iskon“ Vranjske eparhije predstavljali su: iskušenik **Saša Segedinski** i **Marija Zarev**, a ispred Radio Marije Srbije sudjelovale su **Erika Petri** i **Sanja Pavlić**. Organizator i koordinator projekta bila je **mr. Jelena Jablanov-Maksimović** ispred fondacije „Konrad Adenauer“. /*Csaba Kovács*/

Susret volontera i djelatnika subotičkog Caritasa

Nakon božićnih blagdana volonteri i djelatnici Caritasa sastali su se, kao što to i dolikuje jednoj velikoj obitelji, na blagoslov svojih prostorija.

U klubu Caritasa u Gajevoj ulici obavljen je blagoslov tamošnjih prostorija, a potom je ravnatelj Caritasa, vlč. **István Dobai**, blagoslovio i prostorije u Zmaj Jovinoj gdje je sjedište Caritasa Subotičke biskupije.

Poslije obreda blagoslova uz prigodne pjesme i molitve, uslijedilo je druženje uz skromnu zakusku koju su kao i uvijek pripremili djelatnici i volonteri Caritasa. Kroz priču smo se dogovarali kako pomoći obitelji čija je kuća na Paliću izgorjela. Volonteri Palića organiziraju bal u restoranu Balint 26. veljače te pozivaju sve ljude dobre volje za pomoć ovaj obitelji. Informacije se mogu dobiti kod **Katalin Dudás** na telefon: **024/755-038, 064-32 85 671**, ili u restoranu Balint.

Roza Mikulić

Devetnica Gospi Lurdskoj u Franjevačkoj crkvi

Tradicionalna devetnica Gospi Lurdskoj održana je u subotičkoj Franjevačkoj crkvi na hrvatskom jeziku.

Dani devetnice započinjali su krunicom koju su molili članovi Franjevačkog svjetovnog reda. Skupa s propovjednikom devetnice, p. **Domagojem Šimunovićem** iz Slavenskog Broda, kroz njegove propovijedi, razmišljali smo o Mariji i prebivali u srcu otajstva Isusova i Marijina života.

Misno slavlje, početak devetnice, Dan posvećenog života ujedno i Prikazanje Gospodinovo predvodio je i propovijedao biskup subotički **mons. Ivan Pénzes**.

Veliki broj vjernika koji su bili prisutni svih dana devetnice pamtit će propovijedi p. Domagoja koji je svaku svetu misu završavao poučnim pričama.

Jadranka Lj.

Proslavljen blagdan bl. Alojzija Stepinca

U svim hrvatskim župama Subotičke biskupije i ove godine svečano je proslavljen blagdan bl. Alojzija Stepinca. Zajednička proslava blagdana za grad Suboticu i okolicu bila je u franjevačkoj crkvi u okviru Devetnice Gospi Lurdskoj, 10. veljače. Euharistijsko slavlje predvodio je mons. Slavko Večerin, generalni vikar, koji je zamijenio subotičkoga biskupa budući da je on istoga dana slavlje predvodio u Požezi u R. Hrvatskoj. Na misi je uz predvoditelja slavljaja sudjelovalo deset svećenika.

Na početku euharistijskog slavljaja, predvoditelja svete mise i sve nazočne pozdravio je o. **Marijan Kovačević** u ime odsutnoga gvardijana. U prigodnoj propovijedi mons. Večerin je podsjetio okupljene na veliki i nezaboravni događaj proglašenja kardinala Stepinca blaženim u Mariji Bistrici 3. listopada 1998. godine. Podsjetio je na riječi Sluge Božjega pape Ivana Pavla II. koje je ondje izrekao: *U osobi se novoga blaženika spaja cjelokupna tragedija koja je pogodila Europu tijekom ovoga stoljeća obilježena trima velikim zlima: fašizmom, nacizmom i komunizmom. Svojim ljudskim i duhovnim životnim putem blaženi Alojzije svojemu narodu pruža svojevrсни kompas da bi se znao orijentirati.* U nastavku propovijedi mons. Večerin istaknuo je kako je takvim stavom i sam Papa tada nastupio poput bl. Alojzija: *Jasno, hrabro i otvoreno! Bl. Alojzije bio je u svemu evanđeoski dosljedan. Njegov govor i njegove riječi uvijek su zračile težinom... on je otvoreno u svojim nastupima spominjao mnoga zla suvremenoga svijeta.* Propovjednik je zatim ustvrdio da se danas rijetko čuje takav ili sličan proročanski govor, te dodao: *Kad bi blaženi Alojzije danas mogao o tome prozboriti, vjerujem da bi njegova riječ šokirala i vjernike i mnoge moćnike. Dakle, isticanje blaženoga Alojzija od strane pokojnoga pape kao znaka u procesu zahuktavanja globalizma, znači da točka oslonca ne mogu biti*

nikakve međunarodne asocijacije, nego vrijednosti koje je jasno propovijedao i živio te za njih umro bl. kardinal Stepinac. U zaključku svoje propovijedi mons. Večerin je okupljenim štovateljima bl. Alojzija Stepinca uputio poruku: *Kršćani današnjega vremena trebaju moliti Duha Svetoga za njegove darove jer itekako nam nedostaje proročanskog govora. Doista, manjka nam hrabrosti za svjedočenje evanđeoske svjetlosti. Gdje nam je, braćo i sestre, ona evanđeoska i ona otajstvena privlačnost? Mogu li naši katolici, baš kao kršćani Prve Crkve, biti privlačni nevjernicima ako su spremni samo za visoki standard i „bolji život“? Može li katolička mladež svoju generaciju oduševiti za Isusa ako se ni po čemu ne razlikuje od sekulariziranog okruženja? Mogu li kršćanska djeca biti svojim vršnjacima privlačna ako su ideale zamijenila destruktivnim idolima sporta, glazbe i filma?... Zato suvremeno zvuče riječi bl. Alojzija: „Ljudski je rod baš u sadašnje vrijeme upao u duboku jamu iz koje se teško diže, nastojeći se izvući vlastitim silama umjesto da pruži ruku jedino Onome, koji ga može izbaviti. Ime Gospodnje mora biti naša nada“.*

Poslije svete mise vjernici su svojim poljupcem počastili moći bl. kardinala Stepinca. Na misi se okupio i lijepi broj vjernika. Pjevanjem je ravnala **Jelena Demšedi**, orguljašica župe Presvetoga Trojstva iz Male Bosne.

Andrija Anišić

Tribina o Ivanu Pavlu II. i Benediktu XVI.

Na mjesečnoj Kršćanskoj tribini grada Subotice, 9. veljače, predstavljena je knjiga Silvija Tomaševića *Dvojica papa: Ivan Pavao II. i Benedikt XVI.* O knjizi, točnije o dvojici spomenutih papa, govorio je fra Domagoj Šimunović, franjevac iz Slavonskoga Broda.

O. Domagoj Šimunović je u Subotici ostavio svijetle tragove svog dugogodišnjeg djelovanja u franjevačkom samostanu, u sjemeništu „Paulinum“, gdje je bio prefekt kao i u Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji u kojoj je bio profesor. U svom izlaganju o. Domagoj je na zanimljiv način predstavio „poveznice“ i „razdvojnice“ ovih papa istaknuvši da su obojica „fantastični“ i da smisao isticanja razlika nije zbog favoriziranja jednoga i drugoga, nego da se pokaže kako je svaki od njih unio i svoje biće u službu Petrova na-

sljednika. Zbog toga možemo prepoznati i crte njihove ljudske naravi kao i njihove sklonosti odnosno različito naglašavanje pojedinih stvari u liturgiji kao i u načinu komuniciranja s ljudima.

Nakon izlaganja, sudionici tribine postavili su predavaču niz zanimljivih pitanja vezanih uz temu tribine ali i u svezi katoličkih škola budući da je on bio osnivač i ravnatelj Klasične gimnazije u Slavonskom Brodu. Fra Domagoj je istaknuo prednost katoličkih škola i njihov ugled kako u Hrvatskoj tako i diljem svijeta. Naime, u Vojvodini je u tijeku rasprava o osnutku hrvatskih škola, nakon što je prije deset godina uvedena nastava na hrvatskom jeziku u pojedinim školama. Tom mišljenju suprotstavlja se mišljenje da bi za hrvatsku zajednicu bilo korisnije i učinkovitije osnivanje katoličkih škola s hrvatskim nastavnim jezikom nego li „samo“ hrvatskih škola. /**Andrija Anišić**/

Održan Okrugli stol o djelima Nace Zelića

Zajednica protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, zajedno s Udrugom za potporu bačkim Hrvatima i Društvom vojvođanskih i podunavskih Hrvata, organizirala je 28. siječnja 2011. prigodni program povodom obilježavanja navršениh 80 godina života istaknutoga bačkog Hrvata, pravnika i kulturnoga djelatnika Nace Zelića, u Palači Matice hrvatske u Zagrebu.

U programu su sudjelovali: akademik **Stjepan Damjanović**, u ime Matice hrvatske; **dr. sc. Stjepan Skenderović**, predsjednik zagrebačke Udruge za potporu bačkim Hrvatima; **Mate Jurić**, predsjednik Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata te **Zvonimir Cvijin**, u ime Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata.

Uz spomenute uglednike na Okruglom stolu o Naci Zeliću nastupili su i **mons. dr. sc. Andrija Kopilović** koji je govorio na temu *Naco Zelić – ljubav prema rodu i zavičaju*; **mr. sc. Vesna Kukavica** čije je izlaganje bilo usmjereno na suradnju s domovinskim institucijama tj. *Naco Zelić i Hrvatska matica iseljenika*; iz Leksikografskoga zavoda govorila je profesorica **Jasna Ivančić** na temu *Samozatajne potpore suzavičajnicima*; kroatologinja **doc. dr. sc. Sanja Vulić** s Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu govorila je na temu publicističkog i bibliografskoga opusa – *Naco Zelić pogledom izvana*; dok je **Milovan Miković**, književnik govorio *O dvjema najnovijim knjigama Nace Zelića*.

Na kraju programa je dodijeljena zahvalnica i povelja Naci Zeliću povodom navršениh 80 godina života i aktivnog rada na promociji kulturnih dobara vojvođanskih Hrvata. Prigodni program moderirao je **Zlatko Žužić**.

Hrvatska matica iseljenika ističe pravnika i kulturnog djelatnika Nacu Zelića kao zapaženog promotora kulturnih vrednota hrvatskoga naroda iz Vojvodine, koji kao autohton narod žive u dijelovima Srijema, Bačke i Banata unutar današnjih državnih granica Republike Srbije. Naco Zelić aktivno sudjeluje u afirmaciji knjižne i knjižničarske djelatnosti vojvođanskih Hrvata u projektu *Hrvatske knjige izvan Hrvatske* na zagrebačkome međunarodnome sajmu knjiga *Interliberu*, čiji projektni tim čine djelatnici Hrvatske matice iseljenika. Cilj toga projekta je sustavno prezentiranje novih knjiga i časopisa koje objavljuje hrvatski narod koji živi izvan Republike Hrvatske, kako u manjinskom tako i iseljeničkom statusu. Taj komunikacijski kanal valja razvijati i dalje te osigurati sustavnu dostupnost knjiga i časopisa vojvođanskih Hrvata u knjižarama i knjižnicama Republike Hrvatske, i obrnuto u knjižnicama Republike Srbije.

Unatoč činjenici da je u jednom dijelu života procijenio ili bio prisiljen (svejedno je), iz ideoloških razloga, napustiti zavičaj, promijeniti struku, preseliti obitelj u veću sredinu – nikada nije djelovao s pozicija isključivosti karakteristične za fenomen ugroženosti.

Kao akademski građanin čiji su korijeni vojvođanski, Zelić se zalaže za prezentaciju visoke kulture zemlje svoga podrijetla, ali i pučke – osobito tradicijske kulture, te nadasve hrvatskoga jezika. Često će reći: poštuju tuđe, cijeni svoje; upoznaj njihovo, pokaži svoje!

Velikom prijatelju Zvonika i Subotičke Danice Uredništva čestitaju veliki jubilej uz obilje Božjeg blagoslova!

Naco Zelić je rođen u Subotici, 5. listopada 1930. Na Višoj pedagoškoj akademiji u Novom Sadu diplomirao na grupi kemija-fizika (1951.), a na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomira 1959. godine.

Radio kao nastavnik na Nepotpunoj gimnaziji u Bajmoku (1952/1953.) i kao ravnatelj Osmogodišnje škole u Tavankutu (1953/1954.), tada škole s hrvatskim nastavnim jezikom. Odlazi u Zagreb, etiketiran kao „kleronacionalist“, ali se ponovno vraća u Suboticu i radi kao pravni referent, potom je sudijski pripravnik, te sudac Kotarskog suda i Okružnog suda u Subotici. Zbog „djelovanja s pozicija hrvatskog nacionalizma“, i kao član Matice hrvatske u Zagrebu, razriješen je dužnosti suca Okružnog suda u Subotici (1973.) te se ponovno seli u Zagreb. Od 1992. do 1996. radi u Ministarstvu vanjskih poslova Republike Hrvatske, kao savjetnik za konzularne poslove u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Budimpešti. Nakon toga je umirovljen.

Poznat je kao organizator društvenog života Hrvata-Bunjevaca u Subotici. Bio je predsjednik, tajnik i umjetnički voditelj Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva „Matija Gubec“ u Tavankutu, osnivač je i prvi tajnik Hrvatskog kulturno umjetničkog društva „Bunjevačko kolo“ u Subotici. Inicirao je obnovu javne proslave bunjevačkog žetvenog običaja Dužijance i kao potpredsjednik Organizacijskog odbora Dužijance (1968/1972.) organizirao je brojne priredbe u sklopu tih svečanosti, a zaslužan je i za uspješnu obnovu tradicijske proslave bunjevačkog Velikog prela (1970/1971.).

Bio je nositelj i drugih aktivnosti bunjevačkih Hrvata u Subotici i organizator je priredbi na kojima su predstavljeni njihovi običaji, kultura i umjetnost. Organizirao je izložbu Bunjevačko ruho u Etnografskom muzeju u Zagrebu (1983.) i sudjelovao je u organiziranju izložbe *Iz baštine bačkih Hrvata Bunjevaca* u istom muzeju (1998.). Sakupio je brojne poslovice i izreke i manje poznate riječi u govoru bunjevačkih Hrvata u Bačkoj, prdačna imena, imena ukućana i drugo. Objavljivao je članke u *Hrvatskom iseljeničkom zborniku*, *Hrvatskoj reviji*, *Hrvatskoj misli* iz Sarajeva i dr. Objavio je knjige: *Protiv zaborava*, (Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo „Matija Gubec“ u Tavankutu 1946. – 1996.), Zagreb 2000., *Nesto Orčić*, Subotica, 2007., *Hrvatsko proljeće i bački Hrvati*, Subotica, 2009., *Publikacije bačkih Hrvata, popis izdanja od 1901. do 2007.*, Zagreb, 2009.

Za svoj je rad dobio više nagrada i odličja. Napisao je monografiju o poznatom hrvatskom umjetniku Nesti Orčiću (2007.). (Izvor životopisa: *Wikipedija*)

/Prema: www.matis.hr/ Vesna Kukavica

Priredila: K. Čeliković

Papinsko odlikovanje dvojici profesora
u Gimnaziji „Paulinum“

Priznanje je potpora i osobno i mjesnoj Crkvi

Subotički profesor filozofije i sociologije dr. Josip Ivanović i profesor biologije prof. dr. Géza Czékus za svoj su 25-godišnji rad u Klasičnoj gimnaziji „Paulinum“ dobili Papinsko odlikovanje „Pro Ecclesia et Pontifice“ - „Za Crkvu i Papu“. Ovo je jedno od najvećih priznanja koje Crkva dodjeljuje laicima, koji su se osobito istaknuli u predanom služenju Crkvi.

Priznanje dvojici profesora je, na blagdan Obraćanja sv. Pavla i dan „Paulinuma“, 25. siječnja, svečano uručio apostolski nuncij u Beogradu mons. Orlando Antonini, koji je tom prigodom boravio u Subotici.

Prof. Josip Ivanović kaže da najviše odličje Svete Stolice nije očekivao, te naglasio da ono pripada cijeloj zajednici Crkve na ovim prostorima.

– Na osobnom planu, to je izuzetno veliko zadovoljstvo i, kad bolje razmislim, veće odlikovanje od toga ne mogu ni dobiti. Stoga u šali znam reći prijateljima da sada mogu i umrijeti, jer sam dobio najviše moguće odlikovanje. U nekom širem društvenom

kontekstu, moram reći da je, zapravo, to odličje dano ovoj sredini i ovoj zajednici Crkve, koja radi u dosta teškim uvjetima, te Sveta Stolica na taj način pruža neku vrst potpore za budući rad, ne samo meni, nego i cjelokupnoj zajednici. Volim reći da to priznanje pripada svima onima s kojima sam na putu života zajedno hodio i koji su mi pomagali i podupirali me – ističe prof. Josip Ivanović.

Prof. Ivanović predaje u Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji i sjemeništu „Paulinum“ nekoliko predmeta iz društveno-humanističkih područja, te pomaže ravnatelju u vođenju, kao i reformi na poboljšanje rada ove škole. Međutim, njegov angažman u crkvenoj zajednici vezan je i uz osnivanje Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije, gdje obavlja dužnost profesora i tajnika, potom predsjednik je biskupijskog Katehetskog vijeća, u proteklih 20 godina član je Pastoralnog vijeća, nalazi se u Inicijativnom odboru za osnivanje Teološkog fakulteta, a također je aktivan i u svojoj župnoj zajednici.

Papinsko odlikovanje „Pro Ecclesia et Pontifice“ samo rijetki pojedinci imaju priliku dobiti, a utemeljeno je, navodi prof. Ivanović, još u XIX. stoljeću.

– Ovo je odličje osnovao papa Lav XIII., godine 1888., prigodom organiziranja proslave 10. obljetnice svog pontifikata. S obzirom na to da su ljudi voljeli papu Lava XIII., jako su se založili da ta proslava bude organizirana na visokoj razini, jer su Talijani i inače poznati po pompoznom proslavama. Kako bi im se na neki način odužio, papa Lav XIII. utemeljio je ovo odličje i dodijelio ga na dan proslave nekolicini žena i muškaraca, koji su se osobito trudili oko organizacije Papine svečanosti.

Ovo visoko crkveno priznanje posljednji je puta u Subotici dodijeljeno 1990. godine, profesoru Beli Gabriću za usluge na području duhovne kulture.

/www.suboticanas.info/ Marija Matković/

Sjednica povjerenstva za pastoral mladih

U Biskupijskom pastoralnom centru Srijemske biskupije u Petrovaradinu, održana je 7. veljače sjednica povjerenika za pastoral mladih nad/biskupija u Srbiji.

Sjednicu je sazvao srijemski biskup mons. Đuro Gašparović zajedno s vlč. Ivicom Damjanovićem, povjerenikom za pastoral mladih. Na sjednici su uz biskupa i povjerenika bili prisutni predstavnici iz Subotičke biskupije vlč. Róbert Utcai, vlč. Árpád Verebélyi, vlč. Marijan Vukov te Petar Gaković, zatim iz Zrenjaninske biskupije don Stojan Kalapiš, potom iz Beogradske nadbiskupije Branko Simonović i iz apostolskog egzarchata za vjernike istočnog obreda u Srbiji i Crnoj Gori Ivan Hardi, te Željka Dokoza iz Srijemske biskupije.

Nakon molitve i pozdrava srijemskog biskupa sjednicu je vodio Damjanović. Uslijedili su potom kratki izvještaji o proteklom događajima glede pastora mladih. Na sjednici je

glavna tema bila organizacija sudjelovanja mladih na Svjetskom danu mladih u Madridu u kolovozu ove godine. Bilo je također riječi o sudjelovanju mladih u Zagrebu prigodom pohoda pape Benedikta XVI. Hrvatskoj u lipnju, kao i o pripremama susreta mladih u Petrovaradinu na razini Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda. Sjednica je završena dogovorom i određivanjem datuma sljedećega radnog susreta te zajedničkim ručkom.

Marijan Vukov

Veliko prelo 2011.

Na Velikom prelu Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ iz Subotice, održanom u prostorijama Centra 29. siječnja, okupilo se oko 250 gostiju i sudionika, koji su do ranih jutarnjih sati uživali u ovoj tradicionalnoj manifestaciji.

Veliko prelo je, kako i nalaže tradicija duga 133 godine, otpočelo prvom preljskom pjesmom „Kolo igra tamburica svira“, pisanom za prvo prelo 1879. godine, koju je otpjevala **Antonija Piuković** uz pratnju ansambla „Hajo“.

U ime domaćina nazočne je pozdravio predsjednik HKC-a „Bunjevačko kolo“ **Ivan Stipić**, a prelo je otvorio počasni domaćin – gradonačelnik Subotice **Saša Vučinić**. Na natječaju za najbolju preljsku pismu prvu nagradu, po odluci žirija, dobio je **Josip Dumendžić Meštar** za pjesmu pod nazivom „Pripoznata noć“, druga nagrada pripala je **Stipanu Bašiću Škarabi** za stihove „Nije više ništa isto“, dok je treću nagradu osvojila **Eva Kovačević** za stihove pjesme „San“.

Izbor za najljepšu prelju običaj je novijeg datuma, a kao i prijašnjih godina gosti prela su odlučivali koja će djevojka ponijeti titulu „Najlipče prelje“. Među 14 kandidatkinja ova je titula pripala **Antoniji Sudarević** s Klise, dok je za prvu pratilju izabrana **Andrea Šafer** iz Subotice, a titulu druge pratilje ponijela je **Slađana Tikvicki**, također iz Subotice.

Tijekom večeri nastupili su i članovi ansambla narodnih plesova i pjesama HKC-a „Bunjevačko kolo“. Goste su do jutarnjih sati zabavljali tamburaški ansambli „Hajo“ i „Ravnica“, te gosti iz Hrvatske, tamburaški sastav „Dyaco“.

Kako bi svi u dvorani imali pravi ugođaj i prisjetili se nekadašnjih prela, u dvorani je bila postavljena tzv. etno soba koju je za ovu priliku namjestio Grgo Piuković. Svi detalji u „sobi“ bili su iz obiteljske kolekcije Piuković, a u nošnji su „živu sliku“ upotpunili članovi obitelji **Dominike i Grge Piukovića**.

Organizatori su priredili i vrijednu tombolu, na kojoj je naj sretnije ruke bio je **Zvonimir Kulić**, osvojivši glavnu nagradu – ljetovanje na Jadranskom moru za dvije osobe po vlastitom izboru. Ova nagrada dar je Hrvatske turističke zajednice. /Ž. V./

FESTIVAL HRVATSKIH DUHOVNIH PJESAMA „HOSANAFEST“

Festival hrvatskih duhovnih pjesama – HosanaFest dobrotvorne je naravi i natjecateljskoga karaktera, koji ima za cilj pomoći *Humanitarno-terapijsku zajednicu za pomoć ovisnicima - Hosana*, koja djeluje u Starome Žedniku kraj Subotice. U tu svrhu Organizacijski odbor *HosanaFest*-a raspisuje

NATJEČAJ za prijem novih skladbi

Natječaj je otvoren od 1. 02. i traje do 1. 04. 2011.

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski moraju imati kršćanski karakter;
- skladbe ne smiju biti već objavljene niti javno izvođene;
- trajanje skladbe ne smije prijeći 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i obrade;
- autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina;
- u vokalno-instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obvezno mora sadržavati sljedeće:

- oglednu demo snimku pjesme (snimka ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji). Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps;
- tekst pjesme (preporuča se u Word formatu);

– kraći životopis izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje;

– potvrdu svećenika.

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti, neće uopće biti razmatrane od strane Stručnog povjerenstva.

Napomena: Autori slanjem skladbe na natječaj jamče za njezinu originalnost, te daju svoju suglasnost za izdavanje skladbe na festivalskom CD-u. Naknadno utvrđivanje neoriginalnosti skladbe povlači za sobom sankcije određene pravilnikom „HosanaFesta“. Prijavljene skladbe ne mogu se povući, niti će biti vraćene.

Rezultati natječaja autorima će biti objavljeni **20. 04. 2011.** Izvođači čije se skladbe uvrste u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe, te njenu matricu dostaviti u roku do 60 (šezdeset) dana po objavljenju rezultata.

Redoslijed nastupa na „Hosanafestu“ određuje festivalski Organizacijski odbor.

Radove slati ili dostaviti na adresu:

„HOSANAFEST“
Beogradski put 436.
24224 Stari Žednik,
SUBOTICA
Vojvodina – Srbija
Tel. +381(0)64/4616-394
E-mail: hosanafest@yahoo.com

Organizacijski odbor „Hosanafesta“
www.hosanafest.suboticka-biskupija.info

Skupština HDPU „Bela Gabrić“ u Subotici

Pomlađeno rukovodstvo s ciljem kadrovskog jačanja zajednice

Godišnja izborna skupština Hrvatskog društva za pomoć učenicima „Bela Gabrić“ održana je u subotu, 5. veljače u vjeronaučnoj dvorani župe sv. Roka u Subotici, na kojoj je izabrano novo pomlađeno rukovodstvo. Nakon skupštine učenicima i studentima s prebivalištem u subotičkoj općini podijeljena je jednokratna pomoć.

Na sjednici Skupštine Udruge izabrano je novo čelništvo, te usvojen novi statut, a ozbiljno se planira osnivanje podružnice u Srijemskoj Mitrovici te ponovno aktiviranje podružnice u Somboru. Novi predsjednik Udruge je **Petar Gaković**, dopredsjednik je **Nikola Bašić**, a tajnica **Marija Jaramazović**. U Upravni odbor ušli su još **Damir Pismestrović** (Srijemska Mitrovica), **Aleksandar Sabo** (Sombor), **Suzana Gagić** (Tavankut), **Katarina Čeliković** (Subotica), **Dražen Petreka-nić** (Subotica) i **Tamara Dulić** (Tavankut).

Sukladno Zakonu o udruženjima, postupak preregistracije će voditi novoizabrani predsjednik Udruge Petar Gaković. Novina u Statutu je i kategorija članova–korisnika u koju ulaze studenti i učenici dok imaju taj status, ali će biti neophodno postati član uz simboličnu članarinu. Ove će se godine krenuti u izradu web stranice društva i baze podataka o svim članovima korisnicima, a učenici su ostavili svoje elektroničke adrese radi lakše komunikacije.

Srednjoškolci, njih 57, primili su ovom prilikom po 1.500 dinara, dok je za 36 studenata odvojeno po 3.000 dinara. Udruga „Bela Gabrić“ osnovana je 2002. godine i glavna joj je zadaća pomoći učenicima, rekla je članica Upravnog odbora udruge Katarina Čeliković i dodala da se planira uvesti i dežurstvo radi pomoći u nastavi.

– Učenici će tako moći prijaviti svoje probleme, ako im treba pomoć iz biologije, matematike, njemačkog ili engles-

kog jezika ili nekog drugog predmeta. Mi ćemo se potruditi, u suradnji sa srodnim udrugama, naći profesore koji će im onda dati dodatnu pomoć. Potrebno je da se učenici javljaju, jer ako samo očekuju novac, njega će biti sve manje. Ali, ako mi znamo da je netko diplomirao na nekom od fakulteta, moći ćemo ga predložiti tamo gdje budemo pitani o našim kadrovima, primjerice.

Planira se napraviti internetska stranica Udruge, a u „Hrvatskoj čitaonici“ osigurat će se i dežurstvo jednom tjedno, gdje će učenici moći prijaviti problem glede pojedinih predmeta.

Učenici su pozvani aktivnije sudjelovati u radu Udruge kako bi njezini aktivisti mogli bolje pružiti pomoć, a njezin novi predsjednik, Petar Gaković je naglasio:

– Potrudit ćemo se organizirati razne seminare, naučiti učenike i studente kako napisati životopis, molbe ili projekt. Znati napisati projekt je veoma bitno, to će im služiti i kasnije na njihovom radnom mjestu. Također, potrebno je da za sve to naša zajednica bude temelj. Ukoliko se međusobno ne povežemo, bit ćemo samo skupina pojedinaca koji sâmi neće puno moći učiniti.

U planu je otvorenje podružnice udruge u Srijemskoj Mitrovici, doznajemo od njezina prvog člana iz ovoga mjesta Damira Pismestrovića.

– I u našem kraju imamo učenike i studente kojima je potrebna ovakva pomoć. Kod nas je već dvije godine uspješno organizirana nastava predmeta Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture koji pohađa oko stotinu učenika. To za nas predstavlja uspjeh jer pripadnika hrvatske zajednice u našem kraju ima oko četiri tisuće.

Novac na ovom natječaju obično se dodjeljuje za Božić, ali pošto je uplata sredstava Grada Subotice kasnila, sredstva su dodijeljena sada, rekla je Katarina Čeliković. Sredstva koja je uplatio Grad iznose 150.000 dinara, a za gimnazijalce novac je darovalo Hrvatsko nacionalno vijeće. /Prema: www.suboticadnas.info/ **Siniša Jurić/**

150. obljetnica rođenja Nikole Kujundžića

Nikola Kujundžić (Subotica, 9. veljače 1861. - Bajmok, 22. siječnja 1906.) bio je bački hrvatski književnik, pjesnik i kulturni djelatnik.

Potječe iz ugledne subotičke obitelji. U rodnom mjestu završio je srednju školu i još kao đak istaknuo se u radu „Pučke kasine“. Prekinuvši studij filozofije u Budimpešti, prelazi na bogosloviju u Kalači, gdje je službovao kao svećenik.

Nikola Kujundžić poznat je po *preljskim* pjesama, napose po pjesmi *Kolo igra*, koju je napisao za Veliko bunje-

vačko prelo 1879. u Subotici, a koja je uglazbljena i postala „himna“ potonjih prela.

U književnosti se javio 1879. rodoljubnim stihovima, stekavši brzu slavu, postavši najpoznatijim pjesnikom svoga kraja. Njegove pjesme i danas se pamte i često pjevaju. Njegovo rodoljublje ima manifestativni karakter nacionalnih budnica.

Pisao je i epske pjesme (*Dvi mlade Algaševce*, *Tarke-man*, *Alaga*, *Prkos*), ali nisu doživjele popularnost *preljskih* pjesama. Većina pjesama objavljena je u „Danici“ i „Nevenu“, kao i u zbirci *Pisme preljske* (1893.).

Zastupljen je u antologijama poezije i proze bunjevačkih Hrvata Geze Kikića (Zagreb, Matica hrvatska, 1971.).

Požar u rimokatoličkoj crkvi u Neštinu

Policijskoj postaji u Bačkoj Palanci prijavljeno je da je tijekom noći između 2. i 3. veljače izvršena provala i dogodio se požar u rimokatoličkoj crkvi svete Ane u Neštinu.

Prema izjavi župnika u Čereviću **Marka Lončara**, koji upravlja filijalom Neštin, požar je započeo u sakristiji crkve gdje je izgorio sav crkveni inventar i proširio se u svetište do oltara. Provala na glavna crkvena vrata i požar se ponovio sljedeće noći između 3. na 4. veljače kada je zapaljen oltar i propovjedaonica u crkvi, koji su zajedno s drugim crkvenim

inventarom potpuno izgorjeli. Istraga je u tijeku, a prema neslužbenim informacijama, policija u Bačkoj Palanci uhitila je osumnjičenoga za požar **N. P.**, zbog osnovane sumnje da je izvršio kazneno djelo uništenja i oštećenja tuđe stvari.

Srijemska biskupija osuđuje ovaj vandalski čin koji je dva puta izvršen u rimokatoličkoj crkvi u Neštinu i zahtijeva da se počinitelji otkriju i privedu pravdi. /**Tomislav Mađarević**/

Početak nove godine u župi Irig

Nova godina u iriškoj župi i pripadajućim filijalama započela je svetom misom u Irigu i Vrdniku, za pokojne iz obitelji **Farkas** i **Divjak** te blagoslovom Marije Bogorodice za dobar početak. Tom prilikom, župnik **Blaž Zmaić** poručio je vjernicima: *Potrebno nam je lice, netko drugi, čovjek, drugi ljudi i srce koje ima živu bateriju: vjeru, nadu i ljubav.*

Sutradan, 2. siječnja, proslavili smo II. nedjelju po Božicu u Irigu i Dobrodolu uz poruku: *Za ovu godinu su nam potrebne milosti (radost u Bogu) i istina (svjetlo, jasnoća) u vjernoj ljubavi.* U Dobrodolu je obavljen blagoslov obitelji, a kroz sljedeća tri dana nastavljen je susret s obiteljima u Šatrincima. Svetkovinu Bogojavljenja slavimo u Irigu. Nedjelju Krštenja Gospodnjeg slavimo u Irigu i Vrdniku (za obitelji **Pizem** i **Jelenu Vazner**). Idućega tjedna započeo je blagoslov obitelji i domova u Vrdniku. Uz blagoslov, župnik u kući ostavlja uspomene na jubileje dviju crkava i župnika te predstavljanje knjige „Župa Irig“. Za ovu priliku u vlastitoj nakladi izdan je i zidni kalendar župe za 2011. godinu sa slikom četiriju naših crkava i župnika.

U nedjelju 16. siječnja, nakon što je proslavljena sveta misa u Irigu, misno slavlje bilo je i u Šatrincima (za **Janiku Citnekija**). Poruka je glasila: *Bog je duboka tajna našega života ali treba otkrivati znakove, signale njegove blizine. Isus Krist je trag Božji u svijetu*, rekao je župnik. Toga tje-

dna započela je i škola pa je nastavljeno sa školskim vjeronaukom.

U Vrdniku je 23. siječnja slavljena sveta misa na više nakana: za pokojnoga **Petra Rakića** i obitelj **Komarčević** te za zdravlje obitelji. Uz blagdan Obraćanja apostola Pavla slavimo svetu misu za pokojnoga **Kalmana Nagya** iz Maradika (istoga dana pokopan je u Njemačkoj).

Uz dan školske slave sv. Save, župnik je kao vjeroučitelj nazočio svečanoj akademiji u Irigu na poziv ravnatelja osnovne škole **Đorđa Desića** kao i ravnateljice srednje škole **Radinke Birinji**, a potom i u srednjoj školi u Rumi, na poziv ravnatelja **Marka Loša**.

U subotu, 29. siječnja, služena je sveta misa za pokojne iz obitelji **Varga** s molitvom da nadvladamo strah vremena u kojemu živimo, od kojega nas oslobađa jedino Isus. U nedjelju 30. siječnja, slavljene su svete mise u župi te na filijalama Šatrinci, za pokojne **Vinka** i **Mariju Birinji**, u Dobrodolu za pokojnog **Marijana Petrovića** i pokojne iz obitelji **Stoncik** uz poruku: *Bog se u svom pothvatu promjene svijeta uzda u takozvane male ljude, a samo je jedan Bog kroz sva vremena i blaženstva su slika slobodnog i sretnog čovjeka.*

Mjesec završavamo duhovnom obnovom za svećenike Srijemske biskupije u Petrovaradinu, koja je održana 31. siječnja, a predvodio ju je duhovnik bogoslova u Đakovu, **mr. Božo Radoš**. Tema duhovne obnove bila je „Isus odgojitelj i molitelj-svećenik odgojitelj i pedagog kroz snoviđenja don Ivana Bosca“. Susret je završen zajedničkim obedom u čast imendana i rođendana iriškoga župnika, preč. Blaža Zmaića.

f. f.

Zemunci nastupili u Beškoj

Crkveni zbor „Svete Cecilije“ iz Zemuna, a na inicijativu preč. Božidara Lusavca iz Beške i zemunskog župnika, mons. Jozе Duspare, održao je 30. siječnja 2011. koncert u župnoj crkvi „Svete Terezije od Djeteta Isusa“ u Beškoj.

Ovaj su koncert Zemunci održali pred Božić prošle godine u župnoj crkvi „Uznesenja Blažene Djevice Marije“, a u Beškoj je program neznatno izmijenjen. Koncert je započeo pjesmom „Raduj se o Betleme“ nakon koje je uslijedio niz, vjernicima vrlo dobro poznatih, pjesama kao što su „Spavaj sinko“, „O pastiri“, „Veselje ti navješćujem“ i mnogih drugih. Zborom je ravnala mlada talentirana dirigentica **Natalija Stamenković**. Ministrant **Petar Dujić** je pročitao pjesmu „Sretan Božić“ a zatim, pošto je zbor izveo nekoliko kompozicija, gospođa **Danijela Lukinović** je pročitala pjesmu „Zašto?“.

Publici je prikazan igrokaz „Siroče“ koji je s puno ljubavi i truda s djecom i mladima pripremila sestra **Ozana**.

U nastavku programa, zbor „Svete Cecilije“ je izveo još nekoliko božićnih pjesama.

Publika je toplim pljeskom podržala svoje goste iz Zemuna, a program je, iako smo izašli iz božićnog vremena, završen pjesmom „Tiha noć“ kojom smo se vratili u to radosno vrijeme.

Na samom kraju večeri, mons. Jozo Duspara i domaći župnik Božidar Lusavec uputili su riječi pozdrava i zahvale sudionicima koncerta i publici. Zanimljivo je da su župe u Beškoj i Maradiku, koje nemaju neku zajedničku povijest, oduvijek bile povezane pa su tako i ovom prigodom koncertu prisustvovali i mnogi Maradićani. To je svakako primjer kako se u praksi živi vjera. Nakon koncerta Zemunci i domaćini su nastavili ugodno druženje uz zakusku i veoma živ razgovor. Ne štedeći ni tada glasove, do kraja večeri se začula i još po neka pjesma koju su članovi zbora darovali domaćinima. Kako su župnici istaknuli, ovo svakako neće biti posljednji put da se župljani Zemuna i Beške sastaju kako bi podijelili ono najdragocjenije što čovjek posjeduje, duhovne darove i vrijednosti.

Danijela Lukinović

Obnovljen toranj i ulaz crkve u Šidu

Nakon punih 6 mjeseci radova na rekonstrukciji tornja i ulaznoga portala na župnoj crkvi Presvetoga Srca Isusova u Šidu, **Šidani su uselili znakovito i svečano na samu polnoćku u crkvu te slavili prvu svetu misu u novom izgledu crkve.**

Tijekom cijeloga ljeta i jeseni trajali su radovi 1. faze rekonstrukcije i sanacije ove župne crkve sagrađene 1932. godine po nacrtima koje je projektirao vukovarski znameniti projektant **Franjo Funtak**. Spomenute izvorne nacрте u župnoj arhivi pronašao je sadašnji šidski župnik vlč. **Nikica Bošnjaković**, te tražio dozvolu i blagoslov od mjesnoga biskupa Srijemske biskupije **Đure Gašparovića**, za realizaciju projekta rekonstrukcije ove crkve po izvornim nacrtima. Blagoslov i dozvola srijemskoga biskupa, omogućili su župniku da se pobrine za izradu glavnog projekta 1. fa-

ze rekonstrukcije crkve koji je izradila projektantska kuća „Šidprojekt“ iz Šida, na čelu s **mr. Josipom Logarušićem**, direktorom kao i župljaninom spomenute župe Presvetoga Srca Isusova u Šidu.

Vrijednost sveukupnih radova urađenih tijekom proteklih 6 mjeseci iznosi 120 000 eura.

Župnik župa Šid, Morović, Kukujevi, Gibarac, vlč. **Nikica Bošnjaković**, zahvaljuje svim donatorima koji su sudjelovali u realizaciji ostvarenja sna župljana župe Šid: Ministarstvo vjera Republike Srbije, Đakovačko-osječka nadbiskupija, Srijemska biskupija, Vukovarsko-srijemska županija, Hrvatske katoličke misije u Austriji: Linz, St. Polten, Beč, Innsbruck, župe Đakovačko-Osječke nadbiskupije: Čepin 1, Čepin 3, Đakovački Selci, Podravski Podgajci, Donji Miholjac, Vukovar 3, Županja 2, Viljevo, Lipovac, Marijanci, Šljivoševci, Osijek 7, Osijek 6, Osijek 2, Višnjevac, Veliškovci. Važno je za naglasiti da je župnik Bošnjaković dobrotom župnika spomenutih župa slavio nedjeljne svete mise u svakoj župi i prikupljao dar-kolektu za radove na crkvi u Šidu.

N. Bošnjaković/S. Darabašić

Imenovan novi dubrovački biskup

Papa Benedikt XVI. je u ponedjeljak 24. siječnja imenovao mons. Matu Uzinića, svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije i rektora Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu, za novoga dubrovačkog biskupa. Mons. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup, i nadalje će vršiti službu apostolskog upravitelja Dubrovačke biskupije do ređenja i preuzimanja dužnosti novog biskupa.

Mate Uzinić rođen je 17. rujna 1967. u Dubravi, u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji. Na Teološkom fakultetu u Splitu završava studij filozofije i teologije. Zaređen je za svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije 27. lipnja 1993. Studij je nastavio 1996. godine u Rimu na Papinskom lateranskom sveučilištu, postigavši 2000. licencijat iz crkvenog i civilnog prava. Od 2001. rektor je Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu. Od 2002. član je Prezbiterskog vijeća Splitsko-makarske nadbiskupije a od 2004. Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za sjemeništa i duhovna zvanja. /IKA/

Ustanovljen Vojni ordinarijat za Bosnu i Hercegovinu

Papa Benedikt XVI. utemeljio je Vojni ordinarijat za Bosnu i Hercegovinu, a za prvog vojnog ordinarija imenovao je dosadašnjeg generalnog vikara Mostarske biskupije i profesora na KBF-u u Sarajevu dr. don Tomu Vukšića. Apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Alessandro D'Errico podsjetio je da je Ugovor između Bosne i Hercegovine i Svete Stolice, koji se odnosi na osnivanje Vojnog ordinarijata za vjersku skrb katoličkih vjernika članova Oružanih snaga, potpisan u Sarajevu 8. travnja 2010. i ratificiran u Vatikanu 14. rujna iste godine.

„Radi se o imenovanju od velikoga značenja, zbog mnogo razloga: ne samo za Crkvu, nego za cijelu BiH. Ovo je posebno važno za Crkvu u BiH, jer vjerska skrb za katoličke vjernike članove Oružanih snaga – koja je osigurana već više godina – uzdignuta je na razinu Vojnog ordinarijata, kao što se događa u mnogim zemljama, i sada će ju moći vršiti i koordinirati jedan biskup“, istaknuo je Nuncij.

Dr. don Tomo Vukšić rođen je 9. siječnja 1954. u Studencima, u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji. Trenutačno je generalni vikar Mostarsko-duvanjske biskupije (od 2009.), profesor patrologije i ekumenske teologije na Bogoslovnom fakultetu u Sarajevu i Mostaru. Autor je brojnih i cijenjenih publikacija iz teologije, kanonskoga prava, povijesti Crkve, suvremenih pitanja. /IKA, KTA/

Mons. Turnšek imenovan mariborskim nadbiskupom ordinarijem

Papa Benedikt XVI. prihvatio je 3. veljače ostavku mariborskoga nadbiskupa dr. Franca Krambergera i nasljednikom u toj službi imenovao mariborskoga nadbis-

kupa koadjutora dr. Marjana Turnšeka. Turnšek osmi je biskup (drugi nadbiskup) ordinarij na mariborskom biskupskom sjedištu. Za nadbiskupa koadjutora u Mariboru Papa ga je imenovao 28. studenoga 2009. /IKA/

Imenovan novi nuncij u Sloveniji

Papa Benedikt XVI. imenovao je 10. veljače nadbiskupa Juliusza Janusza novim apostolskim nuncijem u Sloveniji i apostolskim delegatom za Kosovo. Nadbiskup Janusz dosada je službovao u nuncijaturama na Tajlandu, u Skandinaviji, Njemačkoj, Brazilu, Nizozemskoj i Mađarskoj. Nuncij osim poljskoga govori i engleski, francuski, talijanski, kineski, mađarski, njemački, nizozemski, portugalski, ruski i španjolski jezik. /IKA/

Odabran logo susreta s papom Benediktom XVI. u Hrvatskoj

Tajnik Odbora za doček Pape mr. Robert Šreter, predstavio je konačnu verziju loga susreta sa Svetim Ocem Benediktom XVI. u Hrvatskoj. Logo izražava simboliku Dana hrvatskih katoličkih obitelji sadržanu u geslu „Zajedno u Kristu“.

U središtu logoa nalazi se stilizirani prikaz obitelji: otac, majka i troje djece, a otvorenost novom životu izražena je trudnoćom majke. U pozadini se nalazi križ koji ukazuje na utemeljenost kršćanske obitelji na vjeri u kojoj zajednica braka i obitelji izrasta u zajedništvo ljubavi. Ruke na kojima počiva obitelj simboliziraju oslanjanje na Božju providnost koja štiti i vodi obitelj u njezinu životnom hodu. Usred spojenih dlanova nalazi se stilizirana vatra koja označuje Božju ljubav kao izvor i poveznicu ljubavi unutar obitelji. Ta vatra ujedno je i prepoznatljiv element hrvatskog identiteta, a četiri kockice označavaju četiri pohoda Petrovih nasljednika Hrvatskoj te četiri glavna događaja pohoda pape Benedikta XVI. Žuta pozadina i bijeli križ označuju vatikanske boje, a plava boja simbol je grada Zagreba u kojem će se održati susret sa Svetim Ocem. Križ na logu stilizirani je križ pape Benedikta XVI. /IKA/

„Predlagati duhovna zvanja u mjesnoj Crkvi“

Poruka pape Benedikta XVI. za 48. svjetski dan molitve za duhovna zvanja, koji se slavi 15. svibnja, na Četvrtu uskr-snu nedjelju, predstavljena je 10. veljače u Vatikanu.

Papa ne taji da je zahtjevan ali i uzvišen Isusov poziv: „Slijedi me!“ jer uključuje zanemarivanje vlastite volje i uranjanje u tuđu volju, volju Božju da ona vodi i nadahnjuje život. Nasljedovanje Krista i danas je zahtjevno, jer valja trajno upirati pogled u Isusa, biti mu prijatelj, slušati njegovu riječ i sre-tati ga u sakramentima i sasvim se pokoravati njegovoj volji, a to je prava škola za sve koji se pripremaju za svećeničku i redovničku službu, piše Papa.

Važno je hrabriti i podupirati pozvane. I ja ih hrabrim kao što sam pismom ohrabrio sve koji su odlučili ući u sjemenište. „Dobro ste učinili. Jer, u doba tehničke prevlasti i globalizacije u svijetu, ljudi će uvijek trebati Boga koji se objavio u

Isusu Kristu i okuplja nas u općoj Crkvi da s njim i po njemu učimo istinski život i činimo prisutnom i učinkovitom pravu mjeru čovječnosti“, podsjeća Papa na pismo sjemeništarcima od 18. listopada 2010. godine.

Papa potiče opću Crkvu da ne šteti napor u promicanju zvanja odgajajući na raznim razinama: obiteljskoj, župskoj i društvenoj, naročito mladiće i djevojke da u osobnoj i liturgijskoj molitvi njeguju prijateljstvo s Gospodinom, da pažljivo slušaju njegovu riječ čitajući Sveto pismo, da shvate da volja Božja ne zatire osobu nego joj omogućuje otkriti i slijediti duboku istinu. /IKA/

Nova web stranica u povodu proglašenja blaženim pape Ivana Pavla II.

U povodu beatifikacije Ivana Pavla II. 1. svibnja, Rimski vikarijat otvorio je internetsku stranicu na adresi www.karolwojtyla.org. Na stranici se na sedam jezika (talijanski, engleski, francuski, španjolski, poljski, rumunjski i portugalski) mogu naći iscrpne informacije o životu pape Ivana Pavla II. kao i obavijesti vezane uz proces beatifikacije.

Na stranici je objavljena i Molitva za dobivanje milosti po zagovoru slugu Božjega pape Ivana Pavla II. koja se može pročitati na tridesetak jezika, među kojima je i hrvatski. Na proglašenju blaženim na Trgu sv. Petra u Vatikanu zasada se očekuje sudjelovanje oko 2,5 milijuna hodočasnika. Budući da Trg može primiti tek nekoliko stotina tisuća ljudi, na ulicama će biti postavljeni video zidovi pomoću kojih će svi hodočasnici moći sudjelovati u beatifikaciji koju će predvoditi papa Benedikt XVI. /IKA/

Broj svećenika u svijetu u porastu

Broj katoličkih svećenika u razdoblju od 1999. do 2009. porastao je za 1,4%, međutim, europske zemlje bilježe smanjenje od 9%. Podatke iz novog statističkoga godišnjaka Katoličke crkve prenosi u izdanju od 11. veljače vatikanski poluslužbeni dnevnik „L'Osservatore Romano“. Godine 2009. u svijetu je bilo 410.593 svećenika, što je 1.427 osoba više nego prethodne godine. Od tog broja je 275.542 biskupijskih svećenika, a redovničkih 135.051. U tih godinu dana broj biskupijskih svećenika porastao je za 4%, dok je kod redovnika smanjen za 3,5 posto.

Statistička kretanja u deset godina, od 1999. do 2009. ukazuju na značajne razlike među kontinentima. U Sjevernoj Americi broj biskupijskih svećenika u tom je razdoblju pao za 7%, a redovničkih za 21%. U Europi je ukupan broj svećenika manji za 9%. Oceanija bilježi pad za 4,6%. U Africi i Aziji međutim isti brojevi snažno su u porastu s 38,5% i 30,5%. Kako pišu vatikanske novine, porast je zabilježen i u Latinskoj Americi, iako je broj redovničkih svećenika i na tom kontinentu u opadanju.

Sveukupno gledano, u Europi i dalje dominira biskupijski kler, 46,5% svih svećenika s tog je kontinenta, 29,9% su iz Sjeverne Amerike, iz Afrike 8,9%, iz Azije 13,5%, a u Oceaniji djeluje 1,2% svjetskog svećenstva. /IKA/

Francuska: „Homoseksualni brakovi“ ostaju zabranjeni

Istospolnim parovima u Francuskoj neće ni ubuduće biti dopušteno vjenčati se. Kako je protumačio Ustavni sud 28. siječnja, zabrana takozvanog „homo-braka“ nije protuustavna. Ustavni sud razjasnio je da se zabranom istospolnih brakova ne krši ustavom zajamčena sloboda sklapanja braka.

Pravo na normalan obiteljski život ne znači ujedno da se istospolni parovi smiju i vjenčati, pojasnio je Ustavni sud. Umjesto toga, takav par može živjeti u zajednici sličnoj braku ili u registriranom partnerstvu. Obrazlažući pravo na jednakost pred zakonom, Ustavni sud definirao je brak kao zajedništvo muškarca i žene. Zakonodavac je utvrdio da različite situacije istospolnih i heteroseksualnih parova opravdavaju i njihovo različito tretiranje. /IKA/

Za 20 godina svaki četvrti stanovnik svijeta bit će musliman

Prema najnovijoj studiji američkog istraživačkog centra, broj islamskih vjernika godišnje raste za 1,5 posto, dok ostatak svjetske populacije u istom razdoblju poraste za samo 0,7 posto. Na temelju toga istraživanja, koje je objavio „Pew Research Center“, muslimani bi 2030. godine mogli činiti 26,4 posto svjetskog stanovništva, odnosno, svaki četvrti stanovnik svijeta bit će islamske vjeroispovijesti. Prema predviđanjima iste studije, broj islamskih vjernika u svijetu porast će u razdoblju od predstojećih 20 godina sa 1,6 na 2,2 milijarde.

U Europi će broj muslimana porasti sa 44,1 milijuna na 58,2 milijuna. To odgovara povećanju muslimanske populacije sa šest na osam posto. Posebno se veliki porast očekuje u Belgiji (sa sadašnjih šest posto na 10,2) i u Francuskoj (sa 7,5 na 10,3 posto). Također se predviđa da će najmnogoljudnija islamska zemlja biti Pakistan. /IKA/

IZDANJA

„Meditacija – uvod u misaonu molitvu“

Knjiga belgijskog karmelićanina o. Gabrijele od svete Marije Magdalene u izdanju Verbuma.

„Izgubljena Biblija. Otkriveni zaboravljeni spisi“

Knjigu potpisuje autor J. R. Porter, a objavljuje Kršćanska sadašnjost.

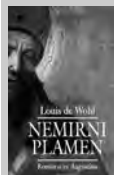
Ne/korisni slugu – Svećenička duhovnost u duhu Isusovih riječi

Glas Koncila objavio knjigu dr. Milana Špehara.

„Nemirni plamen. Roman o sv. Augustinu“

Roman Louisa de Wohlja objavio splitski Verbum.

Zvučno izdanje Kompendija Katekizma Katoličke Crkve

Zvučni zapis je snimljen i objavljen uz Suglasnost Hrvatske biskupske konferencije.

1. veljače

Blažena Marija Ana

(* 13. svibnja 1736. + 1. veljače 1794.)

- Zidareva kći ● s 27 godina u samostan ●
- zadužena za ljekarnu ● ubijena zbog vjernosti Crkvi ●
- zaštitnica ljekarnika ●

Francuska revolucija

Od 14. srpnja 1789. do 10. studenog 1799. harala je ta za kulturu a posebno za Katoličku crkvu, pogubna revolucija. U pariškim tamnicama je 1792. godine pogubljeno 300 svećenika. Dokinuti su blagdani, svetkovanje nedjelje, uvelo se štovanje božice uma. Proglašen je i novi ustav, na koji su svećenici trebali položiti prisegu vjernosti. Oni svećenici, redovnici i redovnice, koji nisu pristali na tu protuvjersku i protucrkvenu prisegu, često su bili osuđeni na smrt. Za vrijeme revolucije je uhićeno 40.000 svećenika od kojih je jedna trećina završila pod giljotinom, druga trećina je prognana, a ostali su utamničeni. Poslije revolucije broj francuskih svećenika je umanjen za 15 do 20 postotaka. Osim svećenika progonjeni su u vjernici laici, ali još više redovnice i redovnici.

Sestre milosrdnice

Blažena Marija Ana i blažena Odilija su proslavile Družbu sestara milosrdnica, koja djeluje u Francuskoj od 1633. godine, kad ju je u Parizu osnovao sveti Vinko Paulski i sveta Lujza Marillac. Ta je redovnička zajednica „prolazila gradskim ulicama kao da su ulice samostanski hodnici“. Bila je to spočetka zapravo zajednica pobožnih žena, koje su se slobodno kretale u javnosti bez vječnih zavjeta. Nisu živjele u klauzuri, pa je to bila velika novina u Katoličkoj crkvi. Nisu oblačile redovničko ruho već nošnju bretonskih seoskih djevojaka, koje su u Parizu radile kao kućne pomoćnice. Išle su od kuće do kuće, dvorile su bolesnike, stare i siročad, starale su se i za zatvorenike, a po bolnicama su organizirale njegu bolesnika. Vinkovo i Lujzino djelo se brzo širilo i izvan granica Francuske. Danas djeluje više od 23.000 sestara u više od 80 zemalja. Sestre i danas pomažu siromasima kako u tjelesnim, tako i u duhovnim i duševnim teškoćama. Imaju na brizi cijelog čovjeka. „Nije pomoć bližnjemu ako mu pružamo samo hranu i lijekove. Uostalom, karitas nije samo socijalna služba. Sestre se trebaju starati posebno za muževe i žene koje pate zbog gaženja njihova dostojanstva“. Sveti Vinko Paulski je govorio sestrama: „Prvo valja činiti, pa onda poučavati“. Još je rekao: „Isus je donio Veselu vijest siromasima. On je vidljiv i u našoj sredini samo kao onaj koji služi“ (Lk 22,27). Sestre milosrdnice kažu za sebe: „Mi smo sluškinje siromašnih. Bog nas je izabrao za njih. To je naša prva i najvažnija zadaća. Sve ostalo je sporedno“.

Marija Ana

Blažena Marija Ana je rođena u gradu Fontainebleu (jugoistočno od Pariza) 13. svibnja 1736. godine u obitelji jednog zidara. Njezin rodni grad danas broji oko 16.000 stanovnika. Marija Ana je u dobi od 27 godina, 25. rujna 1761. godine stupila u Red Milosrdnih sestara. Živjela je u dva samostana, dok konačno nije dospjela u Angers (jugozapadno od Pariza), gdje je njezin red djelovao u bolnici svetoga Ivana. Ona se starala za bolničku ljekarnu. Marija Ana je svoj život završila mučeničkom smrću 1. veljače 1794. godine u dobi od 57 godina. Grad Angers danas broji oko 157.000 stanovnika, a u 4. stoljeću se već spominje kao biskupsko sjedište. Od 14. stoljeća grad je imao i sveučilište, koje danas ima više od 17.000 studenata.

1. veljače

Blažena Odilija Baumgarten

(* 15. studenog 1750. + 1. veljače 1794.)

- Mlinareva kći ●
- s 24 godine je stupila u Red milosrdnica ●
- zadužena za financije ●
- ubijena zbog vjernosti Crkvi ●
- zaštitnica blagajnica ●

Blažena Odilija je rođena 15. studenog 1750. godine u seocetu Gondrexange, koje danas broji oko 460 stanovnika, a nalazi se u francuskoj pokrajini Lotaringiji jugoistočno od Pariza. Odilijin otac je bio mlinar. Imala je 24 godine kad je 4. kolovoza 1775. godine u Metz u stupila u red milosrdnica svetoga Vinka. Kratko vrijeme je djelovala u Marijinoj bolnici u Brestu, odakle je premještena u bolnicu svetoga Ivana u Angersu. Bila je zadužena za financijsko poslovanje bolnice. Onda je revolucionarni komitet počeo zlostavljati sestre. U listopadu 1793. bilo ih je još 39. Pravi progon je izbio kad su sestre odbile položiti državnu zakletvu. Predani rad sestara je komitet uzaludno pokušao zamijeniti svjetovnjacima. Konačno su 19. siječnja 1794. godine sestra poglavarica, Antoinette Tailhade, zajedno sa sestrom Marijom Anom i Odilijom Baumgarten, uhićene i zatvorene. One su 28. siječnja

1794. godine saslušane i osuđene na smrt. Kad su se 1. veljače dvije osuđene redovnice imale svrstati u dugu kolonu osuđenih, zapovjednik komandosa da likvidaciju im je dopustio da slobodno istupe, kao da su se u posljednjem trenutku predomislile, pa da su položile prisegu. Obje su redovnice odbile tu priliku, pa su Marija Ana Vaillot i Odilia Baumgarten zajedno ubijene u Angersu 1. veljače 1794. Sestri Odiliji su tada bile 43 godine.

Evo imena ostalih blaženih mučenica koje su 1794. godine ubijene u Angersu: Ivana Gruget, Lujza Rallier de la Tertiničre, Magdalena

Perrotin, Marija Ana Pichery, Simona Chauvigné, Franciska Pagis, Ivana Fouchard, Margareta Rivičre, Marija Cassin, Marija Fausseuse, Marija Galard, Marija Gasnier, Marija Ivana Chauvigné, Marija Lenée, Marija Leroy Brevet, Marija Rouault, Petrina Phélippeaux, Renata Cailleau, Renata Martin, Viktorija Bauduceau, sestre Ivana, Magdalena i Petrina Sailland d'Espinatz, sestre Gabriela, Suzana i Petrina Androuin, sestre Marija i Renata Grillard, Ana Franciska de Villeneuve, Ana Hamard, Karola Davy, Katarina Cottanceau, Franciska Bellanger, Franciska Bonneau, Franciska Michau, Jakobina Monnier, Ivana Bourigault, Lujza Amata Déan de Luigné, Magdalena Blond, Marija Leroy, Petrina Besson, Petrina Ledoyen, Petrina Grille, Renata Valin i Roza Quenion.

Ivan Pavao II. je 19. veljače 1984. godine Mariju Anu i Odiliju zajedno s 97 mučenica proglasio blaženima.

Govori vam sluga Božji, o. Gerard Tomo Stantić

Na slobodu pozvani

Piše: o. Ante Stantić, OCD

U nastupnoj propovijedi u Somboru, 21. kolovoza 1904. godine, o. Gerard je pozvao vjernike na borbu protiv „triju neprijatelja: tijela, svijeta i đavla“.

Tko ima i površan uvid u brojne Gerardove propovijedi, lako će primijeti da se njegov poziv vjernicima na borbu protiv „svijeta, tijela i đavla“ predstavlja kao program koji se neprestano provlači, sad u jednom sad opet u drugom obliku, kroz njegovu propovjedničku djelatnost, koja je trajala preko pedeset godina.

Kako bismo ispravno shvatili smisao riječi kojima poziva vjernike na borbu protiv „svijeta tijela i đavla“, potrebno je obratiti pozornost na izvore na koje se sluga Božji neprestano oslanja u svojim propovijedima. U ovom konkretnom slučaju njegov je izvor djelo sv. Ivana od Križa „Tamna noć“.

U 21. poglavlju crkveni učitelj piše: „Duša taknuta ljubavlju prema Kristu želeći da mu uđe u milost i da privuče njegovu volju, ulazi preobučena u takvo odijelo... (bogoslavnih kreposti), te će hodati sigurna od svih neprijatelja, a to su đavao, svijet i tijelo. Odijelo što oblači su tri bogoslovne kreposti, vjera, ufanje i ljubav. Obučenu u vjeru đavao je ne vidi i ne može joj nanijeti štetu... Oblači nadu i oslobađa se od drugog neprijatelja, to jest svijeta, i po njoj dobiva srčanost u borbi... Najzad (oblači) odijelo ljubavi prema Kristu i tako pobjeđuje trećeg neprijatelja a to je tijelo jer u pravu ljubav prema Bogu ne ulazi (neuredna) ljubav prema sebi niti prema stvorovima. „Oblačenje“ u vjeru, ufanje i ljubav jača ostale kreposti... Bez ljubavi ni jedna krepost nije Bogu ugodna...“¹.

Duhovnu korist što duša dobiva kada nastoji osloboditi se „tijela svijeta i đavla“ „oblačenjem“ u vjeru, ufanje i ljubav, dodaje sv. Ivan od Križa, zadbiva „slobodu duha i uspinje se od niskih stvari k visokima, postaje od zemaljske nebeska...“².

Sv. Ivan od Križa³, a o. Gerard za njim, shvaćaju „svijet“ u značenju opisa svijeta što daje sv. Ivan apostol u svojoj 1. poslanici 5,11, po kojem grijeh ima slobodno i nesmetano boravište u duši. „Svijet“ je to koji je organiziran i podložan vlasti zloga Duha. To je svijet koji odbacuje Evanđelje. „Svijet“ koji ne priznaje Krista. To je taj isti „svijet“ o

kojem govori o. Gerard. To je „svijet“ koji kao da kopa duboku jamu, izbacuje plodnu zemlju, i u iskopanu jamu nabaca kamenje, i na kamenju, sije cvijeće“.

„Isus, precizira sl. Božji, je usadio u našu dušu čudnovatu voćku“, (jamačno kad smo na krštenju bili oslobođeni istočnoga grijeha, i postali po posvetnoj milosti djeca Božja). „Ta voćka“, „sjeme milosti“, u našoj duši ne može rasti dokle god kršćanin nije sasvim slobodan, dok god nije uništeno „kamenje“ sebeljublja, iako je otpušten istočni grijeh. Kad „poniznost“, to jest „sloboda od sebeljublja uhvati korijen“, tada je duša kao „čista voda“, kako bi svijet bio visokoga roda. Po toj „čistoj vodi, vidimo Isusovo lice i doživljavamo kao Onoga koji grli čovjekovo čisto srce“⁴. Cijela je dakle duhovnost kršćanina u nastojanju: „Da u njemu umre grešni Adam a zaživi u njemu Novi Adam to jest Isus Krist“⁵.

Kršćanin, osim toga, u mjeri po kojoj se oslobodi posljedica istočnoga grijeha po „poniznosti“ (tj slobodi od sebeljublja) ima eklezijalnu učinkovitost jer: „Plodi bašču i cvijeće svega svijeta“⁶, jer „Isusove rane liječi“⁷. Oslobođanje od posljedica „istočnoga“ grijeha je doduše: „izvjesna mala borba ali ona ima učinak da drugi budu bez tegobe“⁸.

Gerard stoga potiče da „skidamo krive naočale to jest strastveno, sebično srce, jer ono zamračuje razuma sunce“⁹.

Mogao bih nastaviti nizati navode iz Gerardove pismene ostavštine, krcate tvrdnjama koje potiču vjernike na „oslobođanje“ od posljedica „istočnoga grijeha“, i od osobnoga grijeha, putovima bogoslavnih kreposti vjere, ufanja i ljubavi, kako bismo živjeli u milosnoj povezanosti s Bogom, krijepili duše sakramentima ispovijedi i pričesti, i tako bili ne samo u neprestanoj povezanosti s Bogom nego pridonosili životu „Otajstvenoga Kristova Tijela“ odnosna Crkve.

¹ Tamna noć, II. knjiga, 21,3.

² Ondje, pogl. 22,1.

³ Sjedinjenje s Isusom, 003636.

⁴ Razg. s Isusom, 003922.

⁵ Ondje.

⁶ Sjedinjenje s Isusom, 003644.

⁷ Th. Pastoralis, 002847.

⁸ Ondje.

⁹ Biser mišljenja, 004387.

Pripoznata noć

Propetim blizancima
varoške stolnice
vištim prstima
pramenje magle
upliće kosu.
U ogrnutim sokacima
tamnoćom noći
poniki pendžer
žuto-blidu svitlost sipa.

Drimljiva lampa namiguje peći.

Samo se čini
da mir je okovo kuće,
da, samo se čini.

A onda pisma čakskom prasne,
zveket zvečki uzdrma zvizde,
sa žica zvuci u rod se pute –
– porukom vriju.

Dušom se punom
barjak zavijori
dok s piska niklo
obraz rumeni,
čelo rosi,
bilo i crno.

Kanda i Bog nadom škropi
u osakaćenom vrimenu
vapaje probuđeni vikova?

Ni zori ni baš nužda
ranit rano
kad ju dan pričekat mora,
a i prelo još bisni
u ovoj pripoznatoj noći.

**Josip Dumendžić
Meštar**

(Pobjednička pjesma Velikoga prela 2011.)

Bog govori

Piše: dr. Andrija Kopilović

Više puta je spomenuto, ne samo u ovoj rubrici nego i inače, koliko je Objava temeljni pojam za vjeru. Poznajemo svijet religije koji se temelji na čovjekovu traženju odgovora na sve što ga nadilazi, napose ona vječna pitanja *zašto, kako, što nakon smrti?* Na ta pitanja nastoji dati odgovor filozofija, teologija, pa i druge egzaktne znanosti. Međutim, svi ti odgovori zajedno, čini se, ne zadovoljavaju čovjeka. Čovjek ostaje „otvoreno biće“ i nezasitno sve dok ga u punini ne ispuni spoznajom ali i susretom neka Osoba koja je kadra ispuniti čovjeka koji je otvoren neizmjernom. Poznajemo stoga mnoštvo religija – često puta ovisno o razini kulture i civilizacije – koje se onda među sobom razlikuju, a i često su u suprotnosti sa znaošću. Kako koja od „pretpostavljenih istina“ u religiji biva oborena znanstvenim činjenicama, javlja se nepovjerenje prema religiji. Nije na odmet ponovno ustvrditi da se religija i vjera u tom području bitno razilaze. Religija je ljudska putanja, traženje i lutanje, a vjera je direktan zahvat Božji u život čovjeka. U prvom dijelu dokumenta kojega sada komentiramo, riječ je o pobudnici *Riječ Gospodnja* Benedikta XVI., dana je jedna izvanredno duboka teološka postavka – unutar trojstveni dijalog u Bogu. Mi vjerujemo da je Bog Otac, Sin, Duh Sveti u trajnom nutarnjem dijalogu koji je Ljubav. U želji da se očituje – objavi čovjeku, Bog progovara. Cjelokupno stvaranje je veliki Božji govor kojega treba znati čitati. Pavao tvrdi da je već taj stvoreni svijet odslik druge božanske Osobe, jer je sve po Kristu i u Kristu stvoreno. Inicijativa je Božja i Bog prvi progovara. Osim kroz stvoreni svijet, On se objavljuje na razne načine. Stvaranje je svakako jedan glasni govor iz kojega je i nastala tvrdnja: priroda vodi k spoznaji Boga. Stvoreni svijet oduvijek je bio jedan od putova spoznaje da Bog jest. „Čitati“ iz stvorenoga svijeta znači biti u dijalogu sa Stvoriteljem. Ali dokument naglašava da je cjelokupno stvaranje jedinstveno djelo Presvetoga Trojstva. Posebno poglavlje toga stvorenoga svijeta čovjek prepoznaje u

sebi. On je stvoren na sliku i priliku Božju, a stvoren je kao muškarac i žena. Trodimenzionalnost samoga čovjeka unutar njega samoga: muž – žena – djeca, čini svojevrsno „trojstvo“, koje nas vodi k izvoru. Bog je Trojedini i objavljuje se kao takav. Prije Novoga zavjeta, kada je taj dio Objave postao središnji, čovjek je ipak mogao u svome „trojstvu“ prepoznati trag Božji. Stoga je najjači govor Staroga zavjeta sam čovjek. U dokumentu se na drugom mjestu govori o izravnom Božjem govoru, a to je preko posrednika. Jednobožički narodi i danas se zovu „sljedbenici knjige“. Objava, kao pisana Božja riječ je u povijesti čovječanstva novijeg datuma. Jasno, kada gledamo na čovječanstvo u njegovoj dugoj povijesti. To ne znači da nije postojala usmena predaja koja je onda ušla u pisane knjige objave kao prapovijest. Pisac te prapovijesti u vrlo kratkim crtama samo sažima svu usmenu predaju od nastanka do njegovih dana. Sama ta usmena predaja prapovijesti je svojevrsni izvor trajne komunikacije s religijama jer nam je zajednička. Ovaj dokument će se pozvati na tu datost kada poziva na trajni međureligijski dijalog. Međutim, posve je nešto drugo kada se Bog objavljuje direktnim govorom po ljudima, kao što su proroci, u Novom zavjetu apostoli i mnogi drugi svjedoci. Svaki posrednik objave je *direktno od Boga pozvan*. On ne govori u svoje ime, nego je svjestan da u „prikladno i neprikladno vrijeme“ svjedoči ono što mu je zadano. Jasno, Bog govori i znakovima i porukama i na poseban način svjetlošću Duha Svetoga kako bi onaj koji je pozvan prepoznao Božju poruku u znaku ili događaju. Prorok je, dakle, u direktnoj službi Božje Riječi koja je upućena ljudima, stoga je prorok ne čovjek za sebe nego čovjek za druge. Središnja osoba toga poslanja je utjelovljena Riječ Božja, Isus Krist. Njegov način objave Boga je posve drugačiji nego poznati komunikatori. On je živa Riječ. I tu živu Riječ je naslijedila Crkva. Ovu misao o živoj Riječi u Crkvi nastaviti ćemo u sljedećem broju.

27. 02. 2011.

8. nedjelja kroz godinu

Iz 49,14-15

Ps 62,2-3. 6-7. 8-9

1 Kor 4,1-5

Mt 6,24-34

Nitko ne može služiti dvojici gospodara. Ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili će uz jednoga prijanjati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu.

6. 03. 2011.

9. nedjelja kroz godinu

Pnz 11,18. 26-28. 32

Ps 31,2-3a. 3b-4. 17.25

Rim 3,21-25. 28

Mt 7,21-27

Neće u kraljevstvo nebesko ući svaki koji mi govori: 'Gospodine, Gospodine!', nego onaj koji vrši volju Oca kojega, koji je na nebesima.

13. 03. 2011.

1. korizmena nedjelja

Izl 17,3-7

Ps 95,1-2. 6-7. 8-9

Rim 5,1-2. 5-8

Iv 4,5-42

Ali dolazi čas – sada je! – kad će se istinski klanjatelji klanjati Ocu u duhu i istini jer takve upravo klanjatelje traži Otac. Bog je duh i koji se njemu klanjaju, u duhu i istini treba da se klanjaju.

20. 03. 2011.

2. korizmena nedjelja

Post 12,1-4a

Ps 33,4-5. 18-19. 20.22

2 Tim 1,8b-10

Mt 17,1-9

Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana, brata njegova, te ih povede na goru visoku, u osamu, i preobrazi se pred njima.

„Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!“

Prirodne katastrofe znak su za uzbunu

Kakva su ovo vremena?

Piše: Katarina Čeliković

Prirodne katastrofe posljednjih desetljeća u prosjeku uzrokuju 184 smrtna slučaja na dan. Prosjek u 2005., uključujući i tsunami 26. prosinca 2004., iznosi gotovo 1000! Jesu li ovo posljednja vremena? Imamo li rješenje i komu se obraćamo za pomoć? Stvoritelj i danas pruža svoju ruku.

Svjedoci smo velikih, svjetskih (ne)prirodnih katastrofa: poplave, požari, vulkani, tsunamiji, potresi, uragani, tornado, klizišta, epidemije, ratovi, glad, nezaposlenost i koliko drugih nevolja! Svakoga se dana događaju masovna ubojstva na nekom kraju zemlje, velike prometne nezgode s brojnim ljudskim žrtvama pune crne kronike. Je li ovo početak kraja?! Naslovi sa spomenutim crnim vijestima pune novine i televizijske ekrane, ostajemo nijemi promatrajući ljudsku nesreću ovdje na zemlji. I neminovno postavljamo pitanje nije li ovo došlo vrijeme za hitno spašavanje našeg planeta, ali još prije čovjeka? Tko će i kako odgovoriti na ovo, naizgled, jednostavno pitanje?

U globalnoj krizi nema povlaštenih

Gledamo gotovo „uživo“ u medijima kako poplave i požari, i tolike druge pojave uzimaju živote najmilijih, ruše ljudima domove, nose im imovinu i često ne znamo kako su ti ljudi ostali „normalni“ nakon svega. Otkuda im snage za novi početak, tko im je pomogao? Često nam se čini da i ovdje strada sirotinja, a da bogati budu pošteđeni. Globalno zatopljenje i velike klimatske promjene ne biraju ni prostor ni vrijeme, pa tako ni ljude. Posljedice koje trpi naš planet nisu nastale same od sebe, već je to, kako svjedoče mnogi znanstvenici, plod čovjekova rada i odnosa prema zemlji. Dok stručnjaci govore o globalnom zatopljenju, postavlja se pitanje ima li ono neke veze s požarima u Rusiji, Australiji i, primjerice, poplavama u Pakistanu? Stručnjak Ryabinin o tome kaže: *Prema izvješću Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) iz 2007. godine, raste vjerojatnost da takve ekstremne vremenske nepogode budu sve češće i jače. Ovo čega smo sada svjedoci, poklapa se s tom prognozom. Smatram da se moramo pripremiti na takve redovite, vrlo intenzivne događaje.*

Ekstremne vremenske prilike trebale bi se ponavljati svakih tisuću godina, ali se one sve češće događaju.

Velik broj žrtava

Mnogi katastrofalni događaji dolaze iznenada, događaju se trenutačno ili u iznimno kratkom roku, a odnose ogromni broj žrtava. Analize su pokazale da je samo od 1980. do 2000. u prirodnim katastrofama poginulo više od 1,5 milijuna ljudi.

Godinu 2010. u svijetu su obilježili razorni potresi, poplave, požari i erupcije vulkana. Katastrofalni, kobni događaji počeli su već početkom godine kada je Haiti pogodio potres od sedam stupnjeva po Richteru nakon kojega je milijun ljudi

ostalo bez krova nad glavom, a poginulo je 230.000 ljudi. I inače siromašno stanovništvo spas je potražilo u izbjegličkim kampovima. Središnja i istočna Europa dočekale su kraj zime na minus 20! Lavine su zatrpale tunel u Afganistanu gdje je poginulo više od 160 ljudi. Čile pogađa potres od 8,8 stupnjeva Richtera, koji je izazvao tsunami, a život je izgubilo oko 800 ljudi. Francusku, Španjolsku, Njemačku i Portugal pogodila je oluja u kojima je šezdesetak ljudi izgubilo život.

U travnju su poplave pogodile Rio de Janeiro, poginulo je 190 ljudi. Erupcija vulkana na jugu Islanda, nakod 200 godina neaktivnosti, izbacila je crni dim, zbog kojega je stotine građana napustilo svoje domove a prašina je izazvala kaos u zračnom prometu. S poplavama su se borile Poljska i Francuska, Australija. Brojni požari i visoke temperature ljeta u Rusiji pretvorili su u pravi pakao. U šumskim požarima život je izgubilo 28 osoba, a mnogi su se gušili u dimu. Brojne žrtve odnijela je poplava u Pakistanu. Zbog višednevnih olujnih monsunskih kiša na sjeverozapadu zemlje krajem srpnja poginulo je više od 1500 ljudi! Posljedice poplava vidljive su i u Hrvatskoj, gdje su rijeke izašle iz korita. Potres od 7,7 Richtera izazvao je u listopadu tsunami na indonezijskom arhipelagu Mentawai na pučini Sumatre. Poginulo je više od 400 ljudi. No, kako nesreća ne dolazi sama, u Indoneziji je nakon 400 godina počeo eruptirati vulkan Merapi. Neprestane erupcije trajale su skoro mjesec dana, a izgubljeno je i 240 života. Hai-

Najgori potresi u povijesti

- * 1,1 milijun mrtvih, Egipat i Sirija, 1201.
- * 830.000 mrtvih, Kina, 1556.
- * 655.200 mrtvih, Kina, 1976. (kasnije iz nepoznatih razloga smanjeno na 250.000)
- * oko 300.000 mrtvih, Sumatra, 2004. (uslijedio tsunami)
- * 300.000 mrtvih, Kavkaz, 1139.
- * 300.000 mrtvih, Kina, 1662.
- * 300.000 mrtvih, Indija, 1737.
- * 260.000 mrtvih, Turska, 115.
- * 230.000 mrtvih, Sirija, 1138.
- * 215.000 mrtvih, Indija, 1876.

Reportaža

ćani su se suočili i s epidemijom kolere, od koje je oboljelo više od 21.000 ljudi (prema procjenama, u studenom je od te razorne bolesti umrlo 1.250 osoba).

Tko je kriv za katastrofe?

Riječ katastrofa (grč. *katastrefo* – okrenem, obrnen, prevrnem) označava kobni događaj ili slijed događaja s najtežim posljedicama po ljude, prirodu, objekte, ekonomiju, društvo.

Dok trpimo posljedice razorne moći koju posjeduje priroda, ne smijemo zaboraviti da i čovjek može uništiti prirodu i izazvati ekološke katastrofe. Sjetimo se samo jedne od najvećih katastrofa u Meksičkom zaljevu, odnosno u svijetu, kada je zbog eksplozije na platformi Deepwater Horizon nafta počela istjecati u more. Tada su uginule brojne životinje su, a ni osam mjeseci nakon katastrofe ne zna se gdje je sva nafta završila. Ili, katastrofa sa strašnim posljedicama u našem susjedstvu, u Mađarskoj, gdje se iz postrojenja za preradu aluminija u Ajki, na zapadu zemlje, izlilo milijun prostornih metara otrovnog crvenog mulja, a devet je osoba stradalo.

Djelovanje čovjeka na ravnotežu u prirodi, neznanjem ili nehatom, nenamjerno ili namjerno, izaziva nesagledive posljedice. Mnogi stručnjaci vjeruju da je za veliki dio katastrofa kriva čovjekova navada da mijenja okoliš, remeteći tako klimu i prirodne tijekove. Kršćani u tomu vide ne samo očekivanu i logičnu reakciju prirode na čovjekove akcije, nego i Božju kaznu za ljudsku oholost, kako prema prirodi, tako i prema ljudima i drugim bićima.

Sigurno je da će ove prirodne pojave, o kojima je dosad bilo riječi biti još izraženije. Ljudi su uglavnom svjesni svoje krivice, velike svjetske korporacije traže rješenje za globalne promjene u prirodi, ali novac najčešće odigra ključnu ulogu te se pravi potezi u cilju zaštite prirode i dalje odgađaju.

U hrvatskom Državnom hidrometeorološkom zavodu vjeruju da će u idućih 100 godina temperatura još nastaviti rasti te da će, zbog globalnog zatopljenja, biti sve više kiše. Europski stručnjaci domeću da će u svijetu u idućih 100 godina temperatura zraka porasti za 1,4 do 5,8 stupnja Celzija.

Katastrofe poznate u davna vremena i u Bibliji

Nabrojana katastrofalna događanja nisu novijeg vremena. Erupcije vulkana, potresi, suše, glad i mnogi drugi događaji poznati kroz cijelu ljudski povijest. Biblija nam, primjerice, spominje propast grada Ninive. Rimljani su nastanak katastrofa pripisivali bogovima, a da bi ih umirili prinostili su im žrtve u vidu najmilijeg i najvrjednijeg što su imali. U srednjem vijeku, kuga je smatrana vrazjim djelom.

Poznate su propasti mnogih svjetskih carstava, čitavih naroda i civilizacija, o kojima nam danas svjedoče tek ostaci kamenih zidina. Propala su mnoga slavna carstva iz prošlosti, u Egiptu, Siriji, Babilonu, Asiriji, Judeji, Rimu i u mnogim drugim zemljama.

Proroštva u Bibliji

Iako bismo svi htjeli znati kakva nam je budućnost, često se okrećemo pogrešnim izvorima. Sjetimo se da je Bog čovjeku javljao svoj naum u trenutcima čovjekova otpada, ali narod nije slušao Božje glasnike. Brojna su proročanstva prisutna u Starom zavjetu, u kojima veliki proroci upozoravaju na moguću propast i mole Boga da poštedi narod od kazne i propasti.

Bog u Bibliji poziva svakoga da, ako može, otkrije budućnost: *Tko je kao ja? Nek` ustane i govori, nek` navijesti...* (Izaija 44,7).

I onima koji ne vjeruju, Bog preko proroka Izaije poručuje: *Iznesite svoj spor, kaže Jahve, predočite dokaze, kaže kralj Jakovljevi. Nek` pristupe i nek` nam objave ono što će se zbiti. Ta što su nam otkrili o onom što bijaše, što se ispunilo, da o tom mislimo? Il' objavite što će biti, da doznamo ono što dolazi* (Izaija, 41, 21-23).

Želimo znati budućnost

Živimo u vremenu kada smo okruženi raznim predviđanjima budućnosti i proročanstvima, od Nostradamusa koji je jedno vrijeme često navođen kao prorok čija su se predviđanja ostvarila, do aktualnim zabavljača na Tv ekranima. O posljednjim vremenima, za mnoge, na zastrašujući način, progovara nam Biblija u Knjizi Otkrivenja. Apostol Ivan, milošću Božjom, imao je vizije tzv. zadnjih dana, samog uništenja svijeta i stvaranja nove Zemlje. Sve to je opisao u zadnjoj knjizi Biblije – Apokalipsi. Riječ apokalipsa, dolazi od gr. glagola *apokalyptein* što znači otkriti, razotkriti, skinuti veo.

Kako ovdje nije moguće prepričati sadržaj, dobro bi bilo uzeti u ruke ovu toliko misterioznu knjigu, koja nas svojom porukom poziva da svoju sudbinu stavimo u ruke Stvoritelja.

Glavni znaci „kraja“ svijeta su: ratovi, anarhija, uništavanje velikih gradova, potresi, siromaštvo, glad, propadanje moralnih vrijednosti, odbacivanje istinskih vrijednosti religije, raspad društva i veliki tehnološki napredak. Kako nam je to sve poznato i blisko. Znamo da je takvih znakova bilo kroz cijelu ljudsku povijest, ali smo svjedoci da su ovi znakovi sve češći.

Četiri jahača Apokalipse su četiri mitske figure i pojavljuju se u Bibliji u šestom poglavlju Otkrivenja Ivanova. Stihovi opisuju 4 jahača i konja, od kojih svaki predstavlja jedno zlo, i koji će se pojaviti na Zemlji na dan Apokalipse, nagovješćujući smak svijeta. Četiri jahača predstavljaju neizbježna zla koja se pojavljuju kako ljudi na Zemlji gube humanost i odlike ljudskosti. Oni su prva četiri od ukupno sedam zapečaćenih poruka.

Prvi jahač dolazi na bijelom konju, predstavlja antikrista i njegova uloga je da zavede ljude i navede ih na jedne protiv drugih. Nosi luk, a na glavi mu je vijenac. On je „osvajatelj“ koji ima misiju podrediti čovječanstvo. Također, ima metaforičko značenje za pohlepu u ljudima koja ih je dovela do Apokalipse.

Drugi jahač dolazi na crvenom konju. Crvena boja simbolizira krv koja se proljeva u ratovima. Dobiva snagu da uništi mir na zemlji, nastavi rat koji je započeo prvi jahač, i natjera da se ljudi ubijaju međusobno. U ruci drži mač kao simbol rata. Njegovo metaforičko značenje su ratne strahote.

Treći jahač jaše crnog konja i dolazi kao posljedica rata i razaranja drugog jahača. On će donijeti već pokorenom svijetu glad i bolest. U ruci drži vagu kao znak hrane koju mjereći oduzima i uništava. Jaše govoreći: „jednu hrpu pšenice za groš, tri hrpe ječma za groš, a ulja i vina neće biti“.

Četvrti jahač „Smrt“ (jedini imenovani jahač) dolazi na bljedunjavu zelenom konju. Zelena boja je znak teško bolesnih i nedavno umrlih ljudi, a blijeda nijansa označava truljenje. Prati ga bog starih Grka - Had, koji simbolizira pakao. Njemu je dana moć svih prethodnih jahača, te ubija ratom, glađu, bolešću i divljim zvijerima. /Izvor: www.wikipedia.com, kršćanstvo/

Koji je razlog strašnih katastrofa? – Obraćanje!

Bog je stvorio ovaj svijet savršenim, ali ga je čovjek narušio svojim ponašanjem i neposlušnošću. Za ovaj otklon od Boga slijedi kazna. Tako nas uči Biblija. U to mi vjerujemo. Ali vjerujemo i u to da nas Bog nije ostavio, već se pojavljuje u liku Bogočovjeka i spašava nas od smrti. Istina, zemaljski život je dragocjen i takvog moramo čuvati, ali paziti i na prirodu u koju nas je Bog postavio. Priroda nam je dana na upravljanje a ne samo na iskorištavanje, kako to najčešće činimo. Svijest da naš život na zemlji ima svoj kraj, služi nam kao podsjetnik da su nam svi dani izbrojani ali i da se još može popraviti ono što smo nemilosrdno trošili. Obnova svijeta na koju nas upozorava i Knjiga Otkrivenja treba nastupiti već sada, ovdje, kako bismo mogli svoju budućnost staviti u ruke Onoga koji njome upravlja.

A Bog poznaje budućnost. On ima plan za nas, iako mi to najčešće ne vidimo. Još uvijek možemo kao ljudi posegnuti za najboljim lijekom protiv svih nevolja ovoga svijeta – za vlastitim obraćenjem.

Zato u vremenima u kojima mi živimo i nemoćno promatramo kataklizmične događaje, s nevjerojatnim žrtvama, u Božjoj riječi, napose u Apokalipsi, gledamo znakove koji bude nadu, potiču na hrabrost i požuruju obraćenje zabludjelih.

Crkva zadnjih vremena

U početku ih Riječ okupi
hranila ih snagom svakoga dana
pazila im i ravnala pute
čuvala ih bogatstva svijeta
Sveci su hodali zemljom
pogleda dignuta u nebo
A zemni ih ljudi pogrdivaše
optužbe i klevete bacaše
označiše ih stigmom čudaka
Cilj im isti i nada ista
hrana u kruhu i Riječi
vezaše ih trajno
Ključevi u jednoga a svima vrata
Crkva ih prozvaše

Vremena se tako mijenjahu
oni ostahu isti tek imena novih
Ne ostahu dužni nikom ljubavi
Novo im vrijeme novi grijeh donese
Priznahu, oprostiše i očistiše
pragove svoje spremni na svijeta kaznu
Ljubav sve pokrila
Crkvi ne oduze svijet moć
podari joj mučeništva stijeg
A Bogu ne preosta ništa do Ljubavi
kojom čovjeka uzljubi
u davno vrijeme
I nitko Mu ništa ne oduzme
Bog osta isti u bogastvu
a veći u Ljubavi

Vremena su došla
proroka, mesija i iscjelitelja
novinara, odvjetnika i žrtava
optužbi, javnosti, kritike
ravnopravnosti, jednakije jednakosti
Tko će komu ako ne
čovjek čovjeku zamkom prijedit
Tko će komu ako ne čovjek Bogu
odlaskom iz Crkve i bez riječi
okrenut leđa
Zadnja su vremena, zadnjega čovjeka
Preosta mu još samo jedno biće
BOG zadnjih vremena za zadnje ljude
za Crkvu Božju

Kazalište olakšava breme koje nose neke teme i ovo vrijeme

Razgovarao: mr. Mirko Štefković

Sanja Moravčić, glumica. Rođena je u Subotici, gdje je završila osnovnu i srednju školu. Diplomirala je na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu, u klasi profesora Rade Markovića. U kazalištu je počela igrati još kao dijete. Iza sebe ima više od 40 premijera. Uposlena je u Narodnom kazalištu u Subotici.

Zv.: Gluma je nešto više od običnog zanimanja. Kako ste se i kada odlučili za, namjerno kažem, glumački poziv?

□ **Sanja:** Da, gluma je mnogo više od običnog zanimanja. Glumački poziv je nekako više izabrao mene, nego ja nje. Sve je počelo davno, kada sam imala 11 godina. Zapravo, ja sam kao i većina djevojčica htjela biti balerina. Tada su u naš grad stigli redatelj Ljubiša Ristić i Nada Kokotović, koje sam imala priliku upoznati kod moje tetke Hilde, i saznala da Nada treba otvoriti baletsku školu. Međutim, to se nije dogodilo. Ali, ono što jest i što je zapravo odredilo moj put je sljedeće: u školi smo se moja prijateljica Maja i ja prijavile za dobrovoljno prikupljanje priloga za Crveni križ. I tako smo išle od vrata do vrata, pa smo zvonile i kod Ljubiše Ristića. Sjećam se da nam je dao veliki prilog, a mi smo se zbunile i pitale trebamo li vratiti kusur, a on je rekao ne trebamo vraćati kusur, jer za Crveni križ nikada nije puno. Bu-

dući da me nije prepoznao, pitala sam sjeća li me se, a on nas dvije želimo li glumiti. Sutradan smo se pojavile u kazalištu. I eto, od tada, ja živim kazališni život. Pa kad me pitate za glumački poziv, ja to nikad nisam tako shvaćala. To je za mene način života. Odrasla sam igrajući u predstavama i putujući na najznačajnije kazališne festivale, čak u Mexico, Costa Ricu, Rusiju, Italiju, Njemačku... Imala sreću igrati s najvećim jugoslavenskim glumcima, Radom Šerbedžijom, Ljubom Tadićem, Ingom Apelt, Miodragom Krivokapićem, Petrom Radovanovićem i drugima. Pomislila sam: da, to je to, radiš divne stvari s divnim ljudima i još putuješ po svijetu. Pa tko poslije takvoga iskustva ne bi upisao Akademiju!?

Zv.: Koje vrline treba posjedovati jedan glumac?

□ **Sanja:** Sjajno je kada glumac posjeduje što više vrlina, mada je također korisno kada i svoje mane upotrijebi za

neku ulogu, te ih na taj način preobrazi u vrline. Vrline bismo svi trebali gajiti, bez obzira čime se bavimo. Upornost i ustrajnost su preduvjet svih drugih vrlina. A po meni, to bi bile: kreativnost, osjećajnost, misaonost, radoznalost, samopouzdanje ali i suosjećanje. To bi bile samo neke od vrlina, jer za vrline popis nikada nije predug. Glumac od slova na papiru treba napraviti lik, životni, osjećajni, ljudski, pa stoga, treba imati dobru memoriju da bi zapamtio sav tekst, da bude radoznao, da istražuje sve vezano ne samo za njegovu ulogu, već i za cijelu predstavu. A divno je kada posjeduje poseban dar, jednu sjajnu vrlinu, a to je duhovitost. Međutim, za glumca je važno da posjeduje i puno vještina, pa pored onih uobičajenih da zna pjevati i plesati, odlično je ako zna i sve druge korisne stvari potrebne za život, počevši od kuhanja, šivanja, vožnje automobila, rola, pa i jahanja, mačevanja, borilačkih vještina, mađioničarskih trikova, poznavanja stranih jezika... Što više, to bolje!

*** Vrline bismo svi trebali gajiti, bez obzira čime se bavimo. Upornost i ustrajnost su preduvjet svih drugih vrlina!**

Zv.: Kada ste prvi puta nastupili pred publikom?

□ **Sanja:** Moja prva uloga bila je u predstavi *Madach komentari*. Sjećam se da sam imala užasnu tremu i da se stolnjak koji je visio sa stola ispred mene i koji sam dodirivala, tresao od mog drhtanja... Na svu sreću, takvu tremu više nisam imala na drugim izvedbama. Bilo je sve manje treme i sve više uloga u drugim predstavama koje su uslijedile, pa čak i glavna uloga s 13 godina u predstavi po tekstu Lasla Vegela, a u režiji Rade Šerbedžije, rađenoj i napisanoj po biblijskoj priči o Juditi i Holofernu.

Zv.: Kako je tekao Vaš glumački razvoj?

□ **Sanja:** U periodu od 1986. godine, kad sam prvi put stala na scenu, i za sve vrijeme mog školovanja, kroz osnovnu i srednju školu, paralelno sam radila i igrala u predstavama. Za to vrijeme sam već imala iza sebe oko 20 predstava,

igrala sam Danicu u Nušićevu *Narodnom poslaniku*, Lavrenciju u *Fuente Ovehuni*, Ismenu u *Antigoni*... Tada se puno radilo. U Subotici je bilo stotinu glumaca iz svih krajeva bivše zemlje. A preko ljeta su bili čuveni festivali: *Šekspir fest*, *Molijer fest*, *Kis fest*. Odlazak na Akademiju bio je nekako logični slijed, te sam se 1994. upisala na Akademiju umjetnosti u Novom Sadu. Sad sam zaposlena u Narodnom kazalištu u Subotici, i igram vrlo različite uloge, od Kuki u komediji *Glasine*, preko ozbiljne dramske uloge Mary u melodrami *Sjećanje vode* do zastrašujuće Mare u *Deomonu iz Debar Male*.

Zv.: Imate li kakvu anegdotu, (ne)zgodu s nekog Vašeg nastupa?

□ **Sanja:** Prisjećajući se sada *Madac komentara*, mogu vam reći da sam tada imala priliku igrati s čuvenim Laszlóm Patakyjem. On je pred predstavu lijepio bradu. I dan danas kada u nekoj predstavi netko od mojih kolega lijepi brkove i ja osjetim taj specifični miris mastiksa, pomislim na gospodina Patakyja, sjetim se djetinjstva i prvih kazališnih koraka... A nekih anegdota uvijek ima. Evo baš na nedavno izvedenoj predstavi *Glasine* – ima jedan dio kad se nabrajaju neka tepanja, kao bombonice, tufnice, mašnice... moj kolega je u zanosu

glume, dodao i riječ sarmice. Pošto je to američki komad i takva riječ je neočekivana, jedva smo uspjeli savladati smijeh i nastaviti predstavu. Ja sam jedva izgovorila svoju repliku. Ali to je predstava na kojoj se publika smije skoro sve vrijeme i mi uživamo zabavljati ih pa je i ovaj smijeh bio dobrodošao.

*** Glumac prije svega mora brinuti kakav život živi, tko je i što hoće od života, jer od toga ovisi što i kako će glumiti.**

Zv.: Na početku sam namjerno koristio riječ poziv, vezano za glumu. Kako Vi vidite ulogu i poslanje glumca u današnjem društvu?

□ **Sanja:** Nepromijenjeno, kao i u prethodnim vremenima. Zadatak je glumca glumiti svoju ulogu ili još bolje živjeti je na sceni. Ali jedna od bitnih stvari na kojima sam ja kazališno odgojena je da glumac prije svega mora brinuti kakav život živi, tko je i što hoće od života, jer od toga ovisi što i kako će glumiti. Sukladno tomu i kako će promatrati svijet i društvo u kojem živi, te kako će osobnim primjerom ili ulogom utjecati na druge. Ali dio glumačkog poziva je i javni život. Kazališni glumci su nekako izvan te sfere, posebno kad govorimo o popularnosti. Jedna od stvari koja mi se dopada kod svjetski poznatih glumaca jest njihov angažman u raznim dobrotvornim i humanitarnim akcijama. Ako su slava i popularnost površni i prolazni, bar da se mogu upotrijebiti u dobre svrhe.

Zv.: Vrijeme je poklada, karnevala. Smatrate li da se uloga glumca sastoji i u tome da razveseljava ljude?

□ **Sanja:** Da, i u tome. Danas su ljudi puno više raspoloženi za komediju. Živi se teško, pa su ljudi željni zabave, da ih netko nasmije. Međutim, nekada se baš u komedijama kriju najdublje kritike društva, ljudi, njihovih karaktera i slabosti. A publika se obično smije onomu što prepoznaje, što se na komični način, čak kroz pretjerivanje, kao kroz neko uveličavajuće staklo prikaže jasnije i bliže. Komedija može biti čak i opasna, jer naizgled neobveznim tonom može opominjati bahatost moćnih i kratkovidost vlasti.

Zv.: Da li i na koji način predstave pomažu ljudima da dublje promišljaju svoju životnu stvarnost?

□ **Sanja:** Ovisi od predstava, ali po mom mišljenju, to i jest njihov osnovni cilj. Mene interesira samo takvo kazali-

šte, bez obzira igram li ili idem gledati predstave. Predstave koje vas ne ostave ravnodušnima, koje vas svojom temom i idejom dotaknu, nasmiju, rasplaču, koje vas prodrmajaju da se zapitate o sebi i svijetu u kojem živite. To ne mora obvezno biti neka teška drama ili političko kazalište, to može biti i neka jednočinka, predstava pokreta, koreodrama, komedija. Važno je da ima što reći i da je taj pokušaj to nešto ispričati, u kojoj god formi, stigao do publike.

Zadatak kazališta jest baviti se osnovnim i svjetskim pitanjima. Nekada se ona kriju iza naizgled banalnih priča i tema predstava, ali u njezinoj osnovi morao bi ležati svakako uzvišeni cilj. Kazalište je tu i da zbaci teret šutnje sa zabranjenih tema i da gledatelju i društvu olakša breme koje nose neke teme i ovo vrijeme.

Zv.: U novije vrijeme televizija je zamijenila kazališnu pozornicu, no može li ona pružiti sve ono što nudi kazalište?

□ **Sanja:** Televizija je u posljednje vrijeme zamijenila puno više nego što je kazališna scena prije značila. Danas ljudi umjesto da žive svoje živote, gledaju tuđe pred malim ekranima. Zato kazalište nudi spas, jer u kazalištu imate taj osjećaj postojanja zajednice i nezamjenjivu interakciju publike i glumaca na sceni. To je živa stvar. U tom nepopovljivom vremenu. To su trenutci koji se žive u sadašnjosti.

Zv.: Imate li, pored svoga intenzivnog glumačkog rada gdje druge razveseljavate, prilike za odmor i čime ispunjate svoje trenutke odmora i opuštanja?

□ **Sanja:** Moji trenutci odmora najviše su vezani za prirodu. Jako volim šetnje kroz šumu ili pored rijeke, kad sam u Beogradu, gdje također živim. Ali najviše volim ljetni odmor, kad odlazim na Hvar. To je jedno čarobno mjesto u Sv. Nedjelji, kod divne gospođe Cecilije, zbog čega to mjesto ima i posebnu dušu. Volim čitati pa grabim svaki trenutak za neka nova djela.

Zv.: I za kraj, što biste poručili mladim ljudima koji se tek upuštaju u ovaj poziv?

□ **Sanja:** Želim im puno sreće, jer je ona također jedan od presudnih trenutaka, i da sve što rade, rade punim srcem.

Vjera u novi život

Kao uzorni vjernik, Ivan je često pohađao biblijsko-teološke duhovne tribine koje su se jednom mjesečno održavale u franjevačkoj crkvi u njegovu gradu. Jedna tema ga se jako dojmila i svidjela: *Smrt i klinička smrt*. Od tada je imao sasvim drukčije shvaćanje i pogled na smrt. Riječi predavača na koncu tribine urezale su se u njegovo srce i uvijek ih se sjećao: *Počašćeni ste dragi prijatelji što ste čuli ovo predavanje. Kad god vam se pruži prilika tješite, objašnjavajte, pružite nadu ljudima da smrt nije kraj već prijelaz u novi život – život u Duhu. Garant je tome Kristovo uskrsnuće.*

Jednog ljetnog popodneva Ivanu je zazvonio mobitel. Javio se. Na vezi je bila žena nepoznatoga glasa. Govorila je tiho, nije se predstavila. Pitala ga je: *Čula sam, Ivane, da vi vjerujete u Boga? Odgovor je bio potvrđan. Zamolila ga je učtivo s puno ljubavi bi li ovoga trenutka mogao doći k njoj. Saznavši adresu, Ivan se bez razmišljanja odazvao pozivu. Stigavši, zazvonio je pred ulazom. Vrata su otvorena možete slobodno ući – čuo se glas iz sobe otvorenoga prozora. Ušao je. Na postelji male sobice ležala je starija žena. Nije se micala iz postelje. Upoznavši ju, sjeo je na stolicu kraj nje. Razgovor je mogao početi. Zamolila ga je najprije za jedan iskren odgovor: *Vjerujete li vi gospodine u kliničku smrt? Naravno da vjerujem* – odgovorio je Ivan. Govorila mu je o svojoj bolesti i tegobama. Vjera u Boga nikad ju nije napuštala. Molila je Nebesku Majku i njezina Sina Isusa da je prime u svoje krilo, ali ako je to samo volja Božja. Međutim, bolest je uzimala maha stanje joj se pogoršavalo. Hitno je odnesena u bolnicu. Uskoro je imala moždani udar. Počela se gubiti, ne prepoznajući najbliže, na kraju je pala u komu. Nekoliko se dana nije budila. Nade su bile minimalne. Djeca i suprug bolesnice bili su obaviješteni od strane liječnika o danoj situaciji. Ali, iznenada jednoga jutra bolesnica se probudila. Liječnici su bili*

u šoku. Stanje joj se vremenom poboljšavalo, sjećanje joj se polako vraćalo. Sve je išlo na bolje, ali ju je jedna stvar jako mučila i progonila. Nitko nije htio povjerovati u priču koju je doživjela u vrijeme kome. Ta iskustva, viđenja i susrete koje je imala u trenucima kliničke smrti, nadahnuto je pripovijedala. U toj priči bolesnica je polako iz ležećeg stava prelazila u sjedeći. Ivan joj je iskreno povjerovao i ohrabrio u vjeri da je to Božje djelo. Kao Božji poslanik, potaknut riječima s nedavno održane tribine, pruža nadu i vjeru u život jednoj nepoznatoj ženi. Iznenada u sobu

ulazi susjeda bolesnice koja ju je dvorila. Zapanjena, najednom uskliknu: *Pa ti sjediš!* Ivan saznaje da bolesnica već nekoliko mjeseci nije ustajala iz kreveta i da su joj sve mišićno-motoričke funkcije bile ugašene. Susjedu je poznavao iz crkvene zajednice i na njezin poticaj i nagovor bolesna ga je žena i pozvala. Bilo je već kasno, vrijeme je bilo za rastanak. Uz Božji pozdrav, obećava bolesnici češće posjete i da će moliti za nju.

Uvelike je pala noć. Ivan je pogledao u nebo i vidio divan prizor. Zvijezde su svjetlucale i širile divnu lepezu svjetlosti, a pun mjesec ih je dopunjavao. U ovoj noći Bog je po Ivanu donio svjetlost života jednoj izgubljenoj osobi. *Hvala ti, dragi Bože, na tvojoj milosti!* Iz Srca je uskliknuo.

Vremenom, uz rehabilitaciju i terapije nepoznata žena je naučila hodati, kuhati, pamćenje joj se u potpunosti vratilo. Duhovno ozdravljena i vjerom osnažena isplovila je hrabro na pučinu novoga života.

Često ju je posjećivao. Kad god bi odlazio od nje pratila ga je riječima: *Otkad si mi ti došao u kuću, sve je postalo drukčije.* Znao je Ivan da su te riječi upućene Bogu i da je On dolazio i da dolazi po nama vjernicima ozdravljati bolesne i potrebite. Pun zahvale Svevišnjemu odgovarao bi ženi: *Vjera te je tvoja spasila!*

Radimir Hucki

Proslava 25. obljetnice braka

Ivan i Blaženka Miljački proslavili su u nedjelju 5. veljače, 25. obljetnicu svoje bračne ljubavi i vjernosti.

Na svetoj misi zahvalnici u crkvi sv. Roka župnik **Andrija Anišić** čestitao je jubilarcima i zahvalio im što su u tom misom javno posvjedočili da su bračna ljubav i vjernost mogući i lijepi. *To je osobito značajno naglašavati u vremenu kad je sve manje brakova i sve više rastava*, naglasio je on, poželjivši jubilarcima puno Božjega blagoslova u zlatnom razdoblju njihove bračne ljubavi i puno radosti u obiteljskom životu s njihovim kćerima **Anom i Kristinom.**
/A. A./

Zar je grijeh ženiti se?!

Piše: mr. Andrija Anišić

Oni koji se ove godine kane vjenčati, već se uvelike pripremaju. Morali su na vrijeme zauzeti svadbenu dvoranu, zakazati građansko i crkveno vjenčanje... Nekoliko zaručnika izrazilo je želju da se ove godine vjenča u povjerenoj mi župi sv. Roka. To, i jedan tekst pod naslovom „Sve manje vjenčanja a sve više razvoda“ koji sam pročitao na stranici „Blic-online“ 29. 05. 2010. godine, potaknuli su me na ovu temu, kojom pokušavam potražiti odgovor na pitanje zašto se danas sve manje mladih vjenčava?

U spomenutom tekstu objavljenom u *Blicu*, B. Vučković donosi podatke istraživanja Centra za socijalni rad, Gradske službe matičara i Osnovnog suda u Subotici. Prema rezultatima toga istraživanja u sjevernoj Bačkoj broj razvoda povećan je za oko 20 posto dok broj novih brakova stagnira. Kao glavni uzrok „ljubavnih jada“ i sve rjeđih odluka za brak navodi se financijska kriza, što potvrđuju i razvedeni građani, odnosno pomalo ostarjeli mladenci.

Prema istom istraživanju, sve je manje zanimanja i za vjenčanje u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Po riječima matičarke Aranke Čajkaš, 2004. godine u Subotici je sklopljeno 807 brakova, 2007. godine 674, 2008. godine 605, 2009. godine 602. Ona dodaje da je u odnosu na sedamdesete godine broj novosklopljenih brakova značajno manji a posljednje dvije godine povećano zanimanje za Malu dvoranu u Gradskoj kući, odnosno da su vjenčanja skromnija jer je Velika vijećnica suviše skupa za ceremoniju sklapanja braka. Da bi smanjili troškove, mladenci u posljednje vrijeme ne žele usluge kamermana i obično poslije skromne zakuske u našim prostorijama odlaze na večeru samo s kumovima – kaže Aranka Čajkaš. Zanimljiv je i podatak koji ona iznosi kako u Službi matičara primjećuju da na zakazivanje vjenčanja dolazi veliki broj onih koji bojažljivo pitaju za troškove, a bilo je slučajeva da su zbog nemogućnosti da kupe burme upitali je li prstenje obavezno.

U spomenutom članku kaže se kako u Centru za socijalni rad ističu da je ranije ukupan broj predmeta za razvod bračnih zajednica s maloljetnom djecom godišnje bio oko stotinu, a u prvih pet mjeseci 2010. godine Osnovni

sud u Subotici je zaprimio 82 predmeta. Šefica građanskog odjela subotičkog Osnovnog suda Rozalija Tumbas kaže da je brakorazvodnih parnica više za oko 20 posto. Uzrok tomu, kako ona navodi, također su teški uvjeti života uzrokovani financijskom krizom, a sve više je razvoda brakova koji su trajali samo dvije godine. Većina nema riješeno stambeno pitanje ili su nezaposleni i kod tih stranaka primijećeno je da lako planu i da su uvredljiviji od drugih.

Rezultati navedenih istraživanja su za mene bili pretužni a mislim da su i dobrano manjkavi. No, ako je stvarno istina da su materijalni razlozi glavni uzrok smanjenja broja novosklopljenih brakova i povećanja broja razvoda, onda to svjedoči da su ljudi i u ovoj našoj siromašnoj sredini potpuno zahvaćeni materijalističkim i uživalačkim duhom. Razumljivo je da oni koji svoju budućnost gledaju samo kroz prizmu materijalnih dobara nisu spremni na brak a još manje osnivati obitelj jer je to „preskupo“, jer nemaju „adekvatne uvjete“ za bračni i obiteljski život. Ali zato imaju „pameti“ živjeti zajedno više godina prije vjenčanja, jer to je „jeftinije“. Takav stav zapravo je svjedočanstvo o jednoj „razmaženoj“ generaciji koja nije spremna na žrtvu i odricanje, na odgovorno prihvaćanje onoga što je Božji naum. Svjedočanstvo je to o jednoj vrlo „uvredljivoj“ generaciji, generaciji „tisnog nosa“ koja nije spremna na opraštanje i koja nema ni vjere ni nade a najmanje ljubavi koja „sve podnosi, sve prašta... koja sve vjeruje i svemu se nada“ (usp. 1 Kor 13). Svjedočanstvo je to o generaciji koja nije svladala temeljnu lekciju ljubavi, a to je nesebično darivanje drugome i spremnost da doista ostvare ono što jedno drugom pred oltarom obećашe: „Ljubiti ću te i poštivati u sve dane života svoga – u dobru i u zlu, u zdravlju i bolesti“.

Bez idealiziranja nekog prošlog vremena, ipak valja istaknuti da su naši pređi bili puno optimističniji. Da su oni čekali idealne uvjete za bračni i obiteljski život, ne bi tada bilo ni toliko brakova koliko ih danas ima, jer su uvjeti života i okolnosti življenja u obiteljskim zadrugama puno teži. No, oni su vjerovali u Boga i njegovu providnost, jer su znali da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube (usp. Rim 8,28), da Bog nikada neće ostaviti na cjedilu one koji spremno prihvaćaju njegovu volju, a volja je njegova sigurno i život u

braku i osnivanje obitelji. Naši siromašni pređi ulazili su u brak s vjerom „Dat će Bog“ i s nadom „zajednički ćemo lakše steći ono što je potrebno za život“. I zato je tada bilo puno brakova i puno brojnih obitelji.

U drugom dijelu ovoga članka, koji je dakako nepotpun, jer ne može obuhvatiti svu širinu suvremenog problema smanjenja brakova i povećanja broja rastava, iznijet ću neke misli mostarskog biskupa mons. Ratka Perića koji je u promišljanju o smanjenju broja duhovnih zvanja naveo i misli koje slijede.

Poplava neženidaba i neudaja.

Ne možemo sve ljude staviti pod isti nazivnik. Ali ne možemo zaobići tešku činjenicu koja će nas koštati i u nacionalnom i u crkvenom pogledu. A to je velik broj neženja i neudanih osoba, koje su prešle tridesetu, četrdesetu i dalje. I vjerojatno se ne će ni ženiti ni udavati, u najviše slučajeva. Ako se ne žele ženiti, ne će biti ni rađanja, ni odgajanja djece, i nemaš koga u samostan ili u sjemenište ni poslati.

Potrese me u duši kad vidim kako se malo mladića odlučuje za svećenički poziv iz naših župa. Ili djevojaka za redovnički život. A još me više zaboli duša kad čujem kako se kudikamo u većem broju mladići i djevojke ne opredjeljuju ni za ženidbeni stalež.

Zašto se zdravi mladići ne žene?...

Ne znam koliko ima u drugim župama i biskupijama diljem Domovine takvih masovnih pošasti, ali znam da je to čudan i užasan fenomen teško protumačiv, moralno nedopustiv, psihološki neprihvatljiv, vjerski pogibeljan, nacionalno štetan. Je li u pitanju izvorni grijeh – sebičnost, egoizam? I kad o tome govoriš, svi ti se smiju; jedu, piju i igraju se, samo se ne žene i ne udaju...

Malobrojna djeca. Velik je broj obitelji s djecom ispod prosjeka... ispričavajući se stanom, poslom i stotinama drugih razloga. A ta djeca, kada dođe njihov čas udaje ili ženidbe, opet još više škrtare... Ondje gdje su srca nedarežljiva, nevelikodušna, nepožrtvovna, gdje caruju sebični razlozi, ne možeš ni očekivati da će se netko opredijeliti za nešto što po sebi zahtijeva svjesnu žrtvu i odreknuće, bez vidljive materijalne nadoknade. Dokaz? Sveti Pavao: *Tko oskudno sije, oskudno će i žeti. Tko obilato sije, obilato će i žeti. Bog voli vesela darivatelja* (1 Kor 9,6-7).

Proštenje u Paulinumu i Dan škole

Svetkovina Obračenja sv. Pavla radostan je dan za našu Biskupiju, a još više za naše sjemenište i gimnaziju. Toga dana, 25. siječnja proslavili smo proštenje naše sjemenišne kapele i Dan škole. Centralni događaj proslave bila je sveta misa koju je predvodio apostolski nuncij u Republici Srbiji **mons. Orlando Antonini** u zajedništvu s mjesnim biskupom **mons. Ivanom Péntzesom**, rektorom sjemeništa **mons. Josipom Miocsem**, te poglavarima i drugim svećenicima. Prigodnu homiliju izrekao je biskup domaćin na hrvatskom i mađarskom jeziku. Nuncij se nazočnima obratio na kraju mise, kada je dodijelio vatikansko priznanje „Pro Ecclesia et Pontifice“ dvojici dugogodišnjih i zaslužnih profesora gimnazije Paulinum. Papinski blagoslov uslijedio je na samom kraju mise, nakon koje je bilo svečano primanje za visoke uzvanike. Uz sjemeništince u ovom slavlju sudjelovali su profesori Biskupijske klasične gimnazije, dobročinitelji sjemeništa, predstavnici različitih fondacija, ravnatelji srednjih škola, roditelji sjemeništara i vjernici grada Subotice.

Svećenik mora biti „Božji čovjek“

Pismo pape Benedikta XVI.
sjemeništarcima i bogoslovima (II. dio)

2. Bog nije samo riječ koja nam je upućena. On nam se u sakramentu daje osobno po opipljivim stvarnostima. Središte našeg odnosa s Bogom i suobličavanja našega života je euharistija. Nju slaviti svim srcem uranjajući u to otajstvo i tako osobno susresti Krista nešto je što mora predstavljati središte svakog našeg dana. Sveti Ciprijan je u svojem tumačenju evanđeoske molitve: „kruh naš svagdanji daj nam danas“, među ostalim, rekao da „naš“ kruh, kruh kojega mi kao kršćani smijemo primati u crkvi, jest sâm euharistijski Gospodin. U molitvi Očenaša molimo dakle da nam on svakog dana daje „naš“ kruh, da bude uvijek hrana našega života, da uskrslu Krist, koji nam se u euharistiji daruje, sasvim oblikuje i prožme naš život sjajem svoje božanske ljubavi. Da bismo ispravno shvatili euharistijsko slavlje moramo naučiti, razumjeti i voljeti liturgiju Crkve u njezinu konkretnom obliku. U liturgiji molimo s vjernicima svih vremenâ – vjernici prošlosti, sadašnjosti i budućnosti se okupljaju u jedan veliki zbor molitve. Na temelju moga osobnog iskustva mogu reći kako je upravo divno postupno učiti i razumjeti kako je to sve nastalo i razvijalo se, koliko se golemo iskustvo vjere krije u strukturi misne liturgije, koliki su je naraštaji oblikovali svojim molitvama.

Papinsko priznanje profesorima Paulinuma

Dvojici profesora Klasične biskupijske gimnazije Paulinum uručeno je prestižno papinsko priznanje „Pro Ecclesia et Pontifice“ (Za Crkvu i Papu). Ovo priznanje najvišeg je ranga kojeg Papa podjeljuje laicima koji su svojim životom i radom dali velik doprinos Crkvi. **Prof. dr. Josip Ivanović**, profesor filozofije i sociologije, te **prof. dr. Czékus Géza**, profesor bio-

logije, već 25 godina predano rade u gimnaziji Paulinum. Iako su angažirani i u drugim znanstvenim i obrazovnim institucijama, gajili su posebnu ljubav i pažnju prema Paulinumu, gdje su odgajali mnoge generacije učenika koji su kasnije postali svećenici ili laici vjerni Crkvi. Papinsko priznanje „Pro ecclesia et Pontifice“ potpisao je papa Benedikt XVI. a prosljedio ga je apostolskom nunciju u Beogradu, mons. Orlando Antonini, koji ga je na blagdan Obračenja sv. Pavla i dan Paulinuma svečano uručio profesorima.

3. I sakrament pokore je važan. Uči me da sebe promatram Božjim očima i prisiljava me da budem iskren prema samome sebi. Vodi me k poniznosti. Župnik Arški je jednom rekao: „Ne vidite mnogo smisla u tome da danas primite odriješenje, a znate da ćete opet sutra učiniti iste grijeha. Ali“, kaže on, „sâm Bog taj čas zaboravlja vaše sutrašnje grijeha, da bi vam danas dao svoju milost“. Premda se moramo uvijek boriti s istim grijesima, važno je boriti se protiv nagrdivanja duše i ravnodušnog mirenja sa činjenicom da smo jednostavno takvi. Važno je ne posustati, ne podleći skrupuloznosti, u zahvalnoj svijesti da mi Bog uvijek iznova oprašta. Ali isto tako ne smijemo postati ravnodušni i više se ne boriti za svetost i da postajemo bolji. I time što se meni oprašta, učim opraštati drugima. Time što prepoznajem svoju duhovnu bijedu, bit ću tolerantniji i imati više razumijevanja za slabosti moga bližnjega.

4. Čuvajte također u sebi osjetljivost za pučku pobožnost, koja je u svim kulturama različita, a opet veoma slična, jer je ljudsko srce, u konačnici, uvijek isto. Sigurno da pučka pobožnost teži iracionalnosti, a možda ponekad i vanjštini. No potpuno je pogrešno potpuno je odbacivati. Preko nje je vjera ušla u srce ljudi, postala je dio njihovih osjećajâ, njihovih običajâ, njihova zajedničkog nazora na svijet i načina života. Zato je pučka pobožnost veliko blago Crkve. Po njoj je vjera postala „opipljiva“. Sigurno da pučku pobožnost treba uvijek pročišćavati, da mora biti usmjerena prema središtu, ali ona zaslužuje našu ljubav i čini nas same u potpuno stvarnom smislu „Božjim narodom“. (Slijedi nastavak)

Drage katehete!

Nije lako u jednoj ili više jedinica djeci koja možda i ne idu na župni vjeronauk i u crkvu predstaviti – Isusa Krista. Iskreno, nije to lako nikada i nikomu, pa ni najboljem kateheti-teologu, jer je Isus Krist sam – otajstvo veliko... Ipak, svaki puta – a kada govorimo o Njemu samom još više – sve možemo ako smo s Njim, približiti ga djeci i mladima i odraslima, i kroz ključne pojmove i kroz „teoriju“ i kroz dogmu i kroz doživljaj i kroz iskustvo. Sve to možemo „poslagati“ u svom stilu, ali govoreći o Isusu Kristu, ne možemo izostaviti jedno: svjedočenje vlastite vjere, života s Njim, za Njega.

Mnogo je lijepih tekstova o tome kakav je (pa i kakav nije) Isus, a dosta takvih je prerađeno za računalo (u obliku Power Point – prezentacija). Mnoge možete naći na www.nad-biskupija-split.com/katehetski i slobodno koristiti u nastavi

vjeronauka – dobrotom autora koji svoje radove dopuštaju koristiti i drugima, na slavu Božju i ljudima na korist.

Za sat ponavljanja možete iskoristi veoma zanimljivu i sadržajem bogatu prezentaciju autora don Luciana Cantinija (u prijevodu Mirne Bagić) o ikoni Isusa Krista Svevladara pod naslovom „Ti si Ljepota“, koju možete naći na spomenutoj web stranici. Naravno, preduvjet je računalo na satu i bijelo platno. Premda malo kateheta raspolaže takvom opremom u kabinetu (mnogi nemaju ni kabinet!), ne možemo ne spomenuti da je u suvremenoj nastavi ipak neophodno moći koristiti računalo i Internet zbog izuzetno mnogo mogućnosti i materijala koje oni pružaju. Dok ne bude svaki kateheta raspolagao time, snalazimo se kako možemo – nabavite reprodukciju ikone ili je otisnite pisačem u boji.

Kao aktualizaciju ili domaću zadaću možete djeci viših razreda ili mladima ponuditi da naprave vlastitu prezentacije omiljene im slike Isusa Krista, s komentarima i citatima iz Biblije – na računalu ili za papir.

ANALIZA SLIKE U NASTAVI VJERONAUKA

Ova ikona Krista Pantokratora nalazi se u samostanu sv. Katarine na Gori Sinaj. Prilikom restauracije jedne od ovakvih ikona, 1961. godine, naslikane u 13. stoljeću s prikazom Krista Pantokratora (Svevladara), otkrivena je u pozadini druga ikona iz polovice VI. stoljeća: do sada najstarija pronađena ikona Spasitelja.

Isus je prikazan kao mladić. Jednom rukom blagoslivlje, dok drugom drži knjigu. U gesti blagoslova položaj prstiju, osim svog očitog značenja, upućuje na

Trojstvo, s tri spuštenu prsta te božansku i ljudsku narav Kristovu s preostala dva podignuta prsta. Sliku prati tekst Iz 51,16. Isus blagoslivlja naš život, našu svakodnevnicu, podsjećajući nas da je uvijek s nama.

Knjiga, kao simbol mudrosti, čvrsto je u ruci i ima koricu ukrašenu ornamentima. Prati je tekst: „Dostojan si uzeti knjigu i otvoriti pečate njezine, jer si bio zaklan i otkupio krvlju svojom za Boga ljude iz svakog plemena i jezika, puka i naroda“ (Otkr 5,9). Knjiga je zatvorena u iščekivanju dana Posljednjeg suda i slika je novog zakona darovana ljudima te upućuje na knjigu Otkrivenja.

Kiton, koji se preklapa s plavom bojom plašta, trebao je biti crvene boje i simbolizirati božansku narav. Pozlaćeno lice (stikos ili klavus) označava Krista, božanskog Kralja, koji se zaodjenuo ljudskom naravi simboliziranom zeleno-plavom bojom plašta. Slika lica je uzeta iz Otkrivenja (1,13): „Vidjeh nekoga kao Sina Čovječjeg; odjeven u dugu haljinu, oko prsiju opasan zlatnim pojasom“.

Iza Isusa su naslikane zidine Jeruzalema... „Vidjeh i Sveti grad, novi Jeruzalem, silazi s neba od Boga, opremljen kao zaručnica nakićena za svoga muža“ (Otkr 21,2).

Nimbus (zlatni krug koji okružuje lice Kristovo) je simbol nadnaravne božanske svjetlosti koju je Spasitelj otkrio učenicima

na gori Tabor: „I preobrazi se pred njima; zasja mu lice kao Sunce, a haljine mu postadoše bijele kao svjetlost“.

Ikona prenosi na figurativnu razinu ono što Crkva brani teološki boreći se protiv monofizitske hereze: jedinstva bez spoja dviju naravi, ljudske i božanske, što je naglašeno asimetrijom lica, očiju, sve do obraza i brkova. Čak i sa slikarskog stajališta obrisi su potpuno različiti u dvjema polovicama. Desna strana lica je u vječnom miru, a lijeva strana prikazuje čovjeka koji dijeli patnju ljudskog roda. No lice je to iste osobe, lice Isusa Krista.

Desna strana zrači božanskim mirom; silinom pogleda Boga koji nas nikada ne napušta...

Lijevo strana ne skriva ljudsku patnju života darovanog za svoje bližnje.

„Slava Božja svijetli na Njegovom licu“ (usp. 2 Kor 4,6) – pogled je uzvišen i upravljen u beskraj, oči raširene izvan granica vremena i prostora. „Oko je tijelu svjetiljka; ako je oko bistro sve će tvoje tijelo biti svijetlo“ (Mt 6,22).

Jedan bizantski opis ikone glasi: „njegove oči su radosne i pružaju dobrodošlicu onima koje ne kori vlastita savjest, no za one koje osuđuje vlastiti sud postaju srdite i neprijateljske“.

Bizantska estetika mudro je u vremenu oblikovala FIGURATIVNI JEZIK koji preobražava vanjski izgled stvarnosti kako bi istaknuo iščekivanje kršćanske vjere u uskrsnuću i preobraženju svega stvorenog u Kristu. Udaljujući se od naturalističke slike, slikar sakralnog pribjegava STILIZACIJI SLIKE koja, ostajući figurativna i povijesno vjerojatna, dobiva misterijski karakter. Valjanom simboličkom analogijom slika uvjerava vjernika u sakralnost prikaza, njegovu transcendentnu i vječnu narav. Stilizacija omogućuje slici da nadiđe preosobni, slučajni, izvanjski izričaj u korist veće univerzalnosti i jedinstva, gdje se detalj nalazi ujedinjen sa cjelinom. Stilizacija nije samo kulturološki element koji ikoni određuje pripadajuće razdoblje, školu i podrijetlo. U sakralnoj umjetnosti ona je neodvojiva od sadržaja i nikada sama sebi svrhom. Zahvaljujući oštroomnoj „mudrosti znaka“, tajnovitoj SIMBOLIČKOJ DJELOTVORNOSTI koja je utisnuta i u slikarsku gestu, ona pridonosi davanju života sadržaju ikone koji je često toliko neizreciv da nema drugih izvora izričaja.

(Don Luciano Cantini)

Duhovnost kršćanskih laika (1)

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Laička duhovnost treba da primi posebno obilježje već prema bračnom i obiteljskom stanju, celibatu ili udovištvu, bolesti, profesionalnoj i socijalnoj djelatnosti. Neka, dakle, ne prestanu trajno njegovati sposobnosti i talente, kojima su obdareni a koji odgovaraju tim stanjima, i služiti se vlastitim darovima koje su primili od Duha Svetoga (Dekret o apostolatu laika, br. 4).

Dragim čitateljima našeg *Zvonika*, otvaram novu rubriku: Duhovnost kršćanskih laika, u nastavcima za kalendarsku 2011. godinu. S obzirom na sve veću prisutnost sekularizacije i relativizma koji zahvaćaju Crkvu i cjelokupno društvo u kojemu živimo, od velike je važnosti vratiti se korijenima kršćanske duhovnosti koja je lijek protiv bolesti sekularizacije, relativizma i svih drugih ideologija koje odvrćaju čovjeka od Boga i na taj način obezvrjeđuju samo dostojanstvo čovjeka stvorena na sliku Božju. Kaže se, da je povijest učiteljica života. Kao da se ponovno vraćamo u prošlost, kada su još davnih godina, pape Leon XIII., Pio X. i Pio XI. konstatirali žalosnu činjenicu da „kler nažalost više ne udovoljava nužnostima i potrebama našega vremena, bilo zbog toga što je ponegdje brojčano premalen, bilo zbog toga što svojim glasom i opomenama više ne dolazi do čitavih skupina ljudi koje svjesno izmiču njegovu utjecaju. Stoga je potrebno da svi postanu apostoli, da katolički laički svijet ne stoji besposlen, nego da bude najuže povezan s crkvenom hijerarhijom i njezinim uputama, da sudjeluje u svetoj borbi i potpunoj predanosti svoje osobe, molitvom i radošno učinjenim djelima, pomogne da vjera ponovno procvjeta i da se obnovi kršćansko ćudoređe“.¹

Na tragu ove žalosne konstatacije, stoji i Pobudnica *Christifideles*

laici (O pozivu i poslanju laika u Crkvi i svijetu), sluge Božjega pape Ivana Pavla II. 1990.), koja pruža novo svjetlo, poticaj i nadu oko suradnje crkvene hijerarhije i samih laika. Kao što je papa Pio XI. još 1929. ustvrdio da laički svijet „ne smije stajati besposlen“ nego treba sudjelovati u apostolatu potpunom predanošću svoje osobe, papa Ivan Pavao II. u svojoj Pobudnici *Christifideles laici* očekuje „da vjernici laici poslušaju glas Kristova poziva na rad u njegovu vinogradu, da uzmu živog, svjesnog i odgovornog udjela u poslanju Crkve u ovaj uzvišen i potresan povijesni trenutak“ (CL 3). Povijesna je činjenica, da je kler na našim prostorima više od pola stoljeća bio izoliran od utjecaja na društvo u prošlom sustavu. Tu se vidi velika praznina na tkivu Crkve i društva. Ova svojevrsna izolacija išla je u dva smjera. Budući da Crkva u prošlom sustavu nije imala utjecaja na sveopće društvo i kulturu, ona se okrenula k sebi i specijalizirala se za apostolsko djelovanje u kleru. S druge strane, što se Crkva više specijalizirala u kleru, to je više laik odgovornost svojega apostolata prebacivao na kler, pa se i sam kler izolirao od ostaloga svijeta. U ovoj duhovnoj praznini bivšeg sustava još uvijek u svijesti kršćanskih vjernika vlada mišljenje kako je svećenik, odnosno kler, „stručnjak za kršćanstvo“, a laik je stručnjak za „svjetovne stvari“.² Oni imaju svaki svoju „specijalizaciju“ i ne treba se miješati u „tuđe“ stvari. U takvom ozračju duha, Crkva je u životu rada i privređivanja, poput nedjelje u tjednu, iznimna pojava, te prividno ili stvarno nema doticaja s istinskim životom. Crkva je stvar svećenstva koje je za to plaćeno. Svećenik, kao pojedinac, može imati kontakta sa stvarnim životom, ali se to događa preko zadaća koje nisu neposredno njegova služba. Njegova stvarna služba obilježava ga kao stručnjaka

koji je nadležan za teološka pitanja i za ono što je povezano s bogoslužjem. Sada imamo takvu situaciju u kojoj svećenik postaje religijski stručnjak, a nasuprot njemu stoji laik kao stručnjak na svjetovnom području, kao pravnik, liječnik, tehničar, građevinar, novinar, koji se u svim značajnim pitanjima, pa i graničnim pitanjima, naspram uputa teologa, ponaša tako da mu te upute teologa nisu relevantne. Unutar Crkve postoji odjek nazora koji je izvan Crkve postao općenit. Čovjek ne smije dopustiti da mu bilo što propisuju „specijalisti“ za religiju, čija je specijalnost pomalo komična, gledajući s razine privrede i posvjetovnjačenih egzaktnih znanosti.³

Temeljni dokument II. vaticanskog sabora *Apostolicam actuositatem*, o laicima u Crkvi, te Pobudnica pape Ivana Pavla II. *Christifideles laici*, o apostolatu laika u Crkvi, ne želi biti nikakva hibridna tvorevina modernog klerikalizma koji pokušava na mala vrata izići iz svoga geta, i laike uvući u novi klerikalizam. Naprotiv, Crkva ovim dokumentima proglašava punoljetnost laika i povjerava im službu koja im pripada po samom krsnom posvećenju i ostvarenju svetosti i duhovnosti u Crkvi. Ti su dokumenti poticaj odlučnijem i sveukupnom daru i odgovornosti koje svi vjernici laici i svatko od njih posebno imaju u zajedništvu i poslanju Crkve, što ćemo razrađivati u sljedećim nastavcima ove goruće teme i povijesnog trenutka Crkve i svijeta.

(nastavlja se)

¹ Pio XI. kardinalu Segura y Saens, 6. studenoga 1929.

² Usp. Hans Urs von Balthasar, *Za Boga pripravan život*, KS, Zagreb 2010., str. 40-41.

³ Isto, str.43-44.

Piše: mr. Andre Horváth

Židovsko bogoštovlje

Blažen kog izabra i k sebi uze: on boravi u dvorima tvojim. Daj da se nasitimo dobrima Doma tvoga (Ps 65,5). Ove riječi Psalmist ne govori samo o divoti Hrama, kao o mjestu kojeg je Bog odabrao da ondje stanuje u svom narodu, nego govore o važnosti svega onoga što se povezuje s Hramom, a to je Izraelovo bogoštovlje. Iako je bogoštovlju izabranog naroda dano puno prostora na stranicama Staroga zavjeta, ipak ono je slabo poznato, i još manje vrednovano od kršćanskih čitatelja Svetoga pisma. Značajan dio tog bogoštovlja je ustvari nestao razorenjem jeruzalemskog Hrama, te je u kasnijem rabinjskom židovstvu preživjelo samo nekoliko blagdana. Kako u kršćanskoj liturgiji međutim prepoznamo puno korijena židovskog bogoslužja, poželjno je zato uputiti na vrijednosti drevnog Izraelovog bogoštovlja.

Podrijetlo izraelskih bogoštovnih običaja

Današnji povjesničari kulture bez dvojbe dokazuju da najveći dio židovskih bogoštovnih običaja nije isključivo i samo tradicija Izabranog naroda. Židovsko bogoštovlje se temelji na drevnim izvorno poganskim običajima, koji su bili prisutni među okolnim narodima. Tadašnji svijet imao je dva kulturna središta: Egipat i Mezopotamiju. Veći utjecaj na Izrael imala je mezopotamijska kultura, bilo zbog toga što su židovski preci kao *aramejski lutaoci* (usp. Pnz 26,5) sa sobom donijeli te običaje, bilo zbog toga što su židovska osvajačka plemena te običaje preuzela od Kanaanaca. Ovdje se s pravom postavlja pitanje: može li se uopće govoriti o židovskim bogoštovnim običajima?

Bibličari odgovaraju da je to svakako moguće. Prije nego je Izrael prihvatio određene bogoštovne običaje, dosljedno ih je provijao kroz rešetost svojih vjerskih uvjerenja: određene je odbacio, druge je promijenio, a neke je barem providio svojim vlastitim tumačenjem. Brojni su oni bogoštovni običaji okolnih naroda protiv kojih su se židovske vjerske vođe nemilosrdno borile te ih i iskorijenile: tako na primjer magija, vjersko štovanje predaka, te

kult žrtvovanja ljudi nikad nisu postale dio židovskog bogoštovlja.

Određene obrede židovstvo je preuzelo samo uz značajne izmjene. Takav je na primjer blagdan pashe, koji je prema tvrdnjama znanstvenika izvorno bio proljetni blagdan pastirskih naroda: prije nego što su istjerali stada na ljetne pašnjake, pastiri su u obrednoj večeri žrtvovali i blagovali jedno janje, čija krv je simbolično imala štititi nomadska plemena. Taj obred koristi i Mojsije, uzimajući konkretni događaj izlaska iz Egipta, te ga pretvara u proslavu događaja izlaska. Time on toliko mijenja bit izvornog kulturnog obreda, da mu ostaje još samo izvanjska sličnost.

Češći je pak slučaj da je Izrael preuzete bogoštovne obrede iz poganstva ispunjavao drugim značenjem. Dok je za poganske narode krv žrtvovanih životinja bila hranom za božanstva, za Izrael je dnevno prikazivanje žrtve sjećanje na Abrahamovu žrtvu, po njoj Bog blagoslivlja sinove Izabranog naroda, ispunjavajući tako jednom dano obećanje. Blagdan sedmica, u kojemu također i kršćanski blagdan Duhova ima svoje korijene, izvorno je bio blagdan žetve. Izrael se međutim, pored blagdana žetve, ujedno sjeća događaja proglašenja Tore na Sinaju. Još je jasnija reinterpretacija u slučaju blagdana sjenica, koji je izvorno bio blagdan berbe, a za Židove, budući da su taj blagdan provodili u šatorima (sjenicama) u pustinji tijekom izlaska, taj blagdan podsjeća kako je za Izrael obećana zemlja veliki Božji dar.

Šabat, blagdan koji se tjedno ponavlja, potječe također od mezopotamijskog blagdana sličnog imena, međutim samo za Izrael on je dobio osobito vjersko značenje, te je postao isključivo vjerske naravi.

Božja prisutnost po njegovim silnim djelima

Već je ovaj kratki pregled podrijetla starozavjetnih bogoštovnih blagdana pokazao u čemu se sastoji Izraelova kulturna posebnost u odnosu na druge narode: po blagdanima se upriputnjuju silna Božja djela iz povijesti.

Preuzetim blagdanima židovstvo dosljedno priključuje pojedino veliko Božje djelo iz povijesti. Posebnost Izraelova vjerovanja je upravo to što se židovstvo obvezno drži Boga koji se objavio u povijesti. Bogoštovlje izabranog naroda, dakle, nije pokušaj samo-otkupljenja, niti smirivanja božanstva, nego se i po bogoštovnim blagdanima upriputnjuju povijesna Božja djela, te se vjernici slavljenjem tih blagdana uvijek iznova otvaraju pred Bogom čija prisutnost je izvor života.

Budući da su se ta velika Božja djela dogodila u povijesti, bogoštovna ih svetkovina ne ponavlja na mitološki način, nego ih želi posadašnjiti. Zato sveti pisac koji opisuje izlazak iz Egipta naglašava slavljeničkoj zajednici koja ga sluša: *Upravo u ovoj noći probdio je Jahve da Izrael izbavi iz Egipta* (usp. Izl 12,42). Slično govori i vjerni židov, govoreći o sebi: *Mene je Gospodin izveo iz Egipta, iz kuće ropstva* (usp. Izl 13,3). Tako slavljenička zajednica i vjernik židov mogu ući u jednu prisutnost, gdje je sam Bog prisutan. Oni tako ne ulaze u kakvu transcendentalnu prisutnost, nego u onu koja oslobađa po konkretnim djelima, u kojima vjernik sudjeluje.

Izraelovo bogoštovlje i kršćanska liturgija

Ovo što smo gore iznijeli gotovo se doslovno može primijeniti i na kršćansku liturgiju, pokazujući koliko duboko korijeni naše liturgije počivaju u Starom zavjetu. Kršćanska liturgija dakle nije smirivanje Boga, niti je ona jednostavno samo određena ritualna radnja, kakvo bezdušno ponavljanje, nego stupanje u Božju prisutnost koja daje život. I to u jednu prisutnost, koja nije nepomičnost vječnoga Boga, nego su to konkretna spasenjska djela koja je Bog učinio kroz povijest. Liturgija nas stavlja pred Isusa Krista razapetog na križu, koji na Golgoti pati zbog grijeha cijelog čovječanstva, a njegova smrt pobjeda je nad smrću. Umirući na križu, na svoje učenike, a po njima i na cijeli svijet, izdiše ono što je u njemu najsvetije, a to je životvorni Božji Sveti Duh.

Nema prečica do zdravoga čovjeka

Piše: *Antonija Vaci*

Cijenjeni čitatelji!

Od ovoga broja *Zvonika* osim u rubrici *Vjernici pitaju*, u kojoj se trudimo dati Vam odgovore na pitanja koja se tiču temelja katoličke vjere, duhovnosti i morala te općenito kršćanskoga života, pružamo Vam mogućnost da nam ukoliko imate, uputite i pitanja koja se odnose na područje suvremene psihologije, bilo da je riječ o razvoju osobnosti, odgoju, međuljudskim i partnerskim odnosima. Također, možete nam uputiti i svoje prijedloge o temama iz ove domene, o kojima biste voljeli čitati. Naša suradnica Antonija Vaci pokušat će odgovoriti na Vaša pitanja. Svoja pitanja možete uputiti na sljedeći e-mail: antonijavaci@yahoo.com.

Uredništvo

U posljednje vrijeme u popularnim filmovima, emisijama, pa čak i na internetskim stranicama, sve češće primjećujem raznorazne savjete za pravilni odgoj djeteta. Većina ovih savjeta temeljena je na opravdanju: „I mene su tako odgojili i što mi fali“, ili su jednostavno dizajnirani da roditelju daju više slobodnoga vremena, bez brige kako će ti postupci utjecati na daljnji razvoj djeteta.

Prva stvar koju treba znati o novorođenom djetetu jest da je ono potpuno nesvjesno svojega postojanja, a još manje postojanja ljudi oko njega. Kada je gladno ili mokro, osjeća neprijatnost. Vremenom počinje razlikovati prijatno stanje od neprijatnog, sreću od bijesa ili tuge, razliku u osjećaju kada ugrize svoju ruku ili počupa mamu za kosu. Jedan od popularnih savjeta je da dijete treba pustiti plakati, kako bi se ono naučilo „samo smiriti“. Zamislite svijet u kojemu ste potpuno nemoćni i gdje zovete u pomoć, ali se nitko ne odaziva. Tako se dijete osjeća i umjesto da se samo smiri i manje plače, događa se upravo suprotno. Dijete koje mora dugo plakati kako bi dobilo pažnju i njegu koju zahtijeva, plakat će češće i duže nego dijete kojemu se posvećuje pažnja odmah. Ova jednostavna tehnika odgovaranja na dječji plač određuje stupanj povjerenja koje će dijete imati prema svojoj majci i kasnije prema njoj bliskim ljudima. Dijete koje zna da će biti nahranjeno, previjeno ili utješeno čim zaplače, odrast će u osobu koja će imati normalne odnose s ljudima oko sebe. S druge strane, dijete koje je prepušteno samo sebi će odrasti u osobu

koja će se kloniti drugih ljudi i neće im vjerovati ili će otići u drugu krajnost i pretjerano tražiti dokaze ljubavi i privrženosti od drugih ljudi.

Nema prečica u odgoju sretnog i zdravog čovjeka. Treba izbjegavati svako odbacivanje, zanemari- vanje i zastrašivanje jer negativne posljedice koje ostavljaju na daljnji razvoj nisu vrijedne slobodnoga vremena koje donose.

Sljedeće što je bitno za normalni razvoj djeteta jest način na koji roditelji provode vrijeme s njim. Postalo je popularno djeci davati da se igraju na računalo ili ih pustiti da provode sate pred televizorom pod izgovorom da će tako lakše naučiti engleski.

Samo troje od desetero djece od 5 godina danas zna vezati pertle, dok sedmero iz istoga uzorka zna surfati Internetom. Djeca koja se odgajaju pred računalom i televizorom imaju nerazvijen rječnik, probleme s govorom i to je samo početak: kako je računalo postalo popularna zamjena za papir i bojice, djeca imaju velike probleme s pravilnim držanjem i manipulacijom olovke. Sve češće se događa da dijete od 4 godine ne zna nacrtati kuću, mamu i tatu, već švrlja po papiru na razini jednogodišnjega djeteta.

Za sve ovo su krivi roditelji, ne djeca. Ne treba se zavaravati da je djetetu zanimljivije pred televizorom. Koliko god da je vremena moguće, treba posvetiti djetetu u što kreativnijoj igri i razgovoru. Što više vremena dijete provede pasivno gledajući televizor, to će manje razvijati svoju maštu i to će mu brže i lakše biti „dosadno“ – što će voditi ka još više vremena posvećenom televizoru i računalo.

Konačno treba spomenuti zastrašivanje djeteta. Nema ništa lakše nego natjerati dijete da uradi nešto što roditelj želi nakon što ga ovaj zastraši da će ga odnijeti babaroga ili pojesti pas. Rezultati su brzi, ali roditelj nikad ne zastane da razmisli u kakvom stanju užasa se dijete nalazi. Dijete vjeruje roditelju. Dijete nema načina da zna da roditelj nije ozbiljan i da se to strašno djelo neće dogoditi. Prijetiti djetetu s nečim čega se ono već utvrđeno boji je jednako kao da netko uzme zmiju otrovnicu i drži je nad vama s prijetnjom da će je pustiti da vas ujede ukoliko ne pojedete vašu juhu. Jednom prilikom je jedna majka kojoj je dosadilo obilaziti svoju kćer noću i pokrivati je, zaprijetila kćeri da će joj babaroga noću doći i odnijeti sve dijelove tijela koji nisu pokriveni. Ovo je dovelo do toga da ta djevojčica, danas žena, ide u krevet u čarapama, rukavicama i pidžamom ututkanom u njih, potpuno pokrivena. Drukčije ne može zaspati.

© www.123rf.com

Je li svećeniku mjesto na zabavama?

Piše: *Franjo Ivanković*

U ovo pokladno vrijeme kada se održavaju prela i balovi, među sudionicima su bili i mnogi svećenici. Nekima smeta prisutnost svećenika na zabavama ovakve vrste. Zato se i postavlja pitanje, je li svećeniku mjesto na navedenim ili sličnim zabavama? Uredništvo našeg *Zvonika* povjerilo mi je da odgovorim na ovo aktualno pitanje. U tekstu koji slijedi neću braniti sebe i svoj stav glede ovog pitanja, nego ću pokušati donijeti razloge i svoj komentar koji će čitatelju pojasniti postavljeni problem.

Ovih pokladnih dana bio sam na više prela, na koja su me pozvali organizatori. Nisam odbio ni jedan poziv. Smatrao sam da je na tim vrstama zabave i moje mjesto jer sam svećenik, a ta služba ima i svoju javnu crkvenu i društvenu ulogu. Mnogi misle da je svećenicima isključivo mjesto u crkvi i da se na javnim zabavama ne bi trebali pojavljivati jer to ne priliči njihovoj službi i poslanju. Međutim, gdje se nalaze vjernici, s njima bi trebao biti i svećenik. Pastir bi trebao biti uz svoje stado. Vjernik ne prestaje biti Kristov sljedbenik i onda kada se zabavlja; kada se druži s prijateljima; kada ispunjava vrijeme pjesmom i igrom.

Veselje i prijateljstvo nije strano nama kršćanima jer se tako ponašao i naš Učitelj. On je prijatelj koji biva pozvan za Lazarov obiteljski stol (Lk 10,38-42) i na svadbu u Kani (Iv 2,1-11). Prihvata poziv farizeja Šimuna, ali tada saslušava i priznanje raskajane gješnice (Lk 7,36-50). Bez stida i obzira što će reći drugi, sjeda za stol s carinicima Matejem i Zakejom (Mt 6,10; Lk 19,2-10). Svojom prisutnošću Isus daje gozba punu vrijednost i pravo značenje. On kod stola kao gost ne propušta priliku upozoriti sustolnike i domaćine na prave vrijednosti. Tako je na gozbi kod farizeja Šimuna upozorio domaćina da je žena grješnica vrijedna oprostjenja jer *ljubljaše mnogo*. Isus također daje konkretne upute kako bismo se kao njegovi sljedbenici trebali ponašati na gozbama: ne birati prva najčasnija mjesta nego znati pokazati svoju skromnost i u tim prilikama (Lk 14,7-11).

Mogla bi se navoditi i druga mjesta iz Biblije koja nam pokazuju kako su

gozba i veselje Bogu draga slavlja u kojima se oslikava ona vječna gozba na koju Bog poziva sva ljude. Svećenik je sluga Božji i poslan je biti slugom povjerenim vjernicima. Svojom osobnošću i svojom službom on uprisutnjuje samoga Krista. Zato je važno ne zaboraviti smisao gozbe ili slavlja na kojem se okupljaju vjernici.

Nedavno sam bio pozvan od jedne udruge da sudjelujem u slavlju povodom njihova zaštitnika. Odazvao sam se sličnim njihovim pozivima i ranijih godina. Očekivao sam iste razdragane su-

dionike i dobro raspoloženje. Unaprijed sam se ispričao da ću kasniti zbog drugih obveza ali ću svakako stići. Kada sam ušao na slavlje, organizatori su se pohvalili da su prije večere zajednički molili Boga. Bilo mi je drago jer to nije bila praksa prije nekoliko godina. Očekivao sam lijepo druženje uz zvuke tamburaša. Poslije sat vremena, jedan on novih sudionika slavlja počeo je naručivati pjesme nepriličnog teksta. U šali sam upozorio mlade svirce koje dobro poznajem da takav tekst pjesme ne priliči ovoj situaciji. Međutim, gost je nastavio naručivati pjesme i plaćati svirce ne obazirući se na komentare. Kada je bila prva stanka, zahvalio sam domaćinu i rekao da na zabavi ovakvog sadržaja svećeniku nije mjesto i da je to razlog zbog kojega odlazim. Ovakva moja reakcija iznenadila je nekolicinu sudionika, a posebno domaćina i organizatora. Više mjeseci organizator, koji je ranije znao često doći na nedjeljne mise, nije dolazio u crkvu. To mi je bio znak da se i on uvrijedio. Prije desetak dana kada smo oko crkve uređivali prostor, pozvao sam organizatora večere na

jedan kratak razgovor. Dao sam mu do znanja zašto sam napustio slavlje i kroz razgovor pojasnio razlog moje reakcije u toj situaciji. Plod ovog razgovora bio je taj što je on već naredne nedjelje došao na nedjeljnu misu. Trebalo je vremena da on shvati da svećenikova uloga nije svojom prisutnošću podržavati ovakve vrste neumjesne zabave.

Kroz ovaj konkretan primjer razvidno je da svećenik mora jasno razlučiti kada i gdje će sudjelovati na slavljinama. Prela su divna prilika da se ljudi opuste uz druženje, razgovor, igru i pjesmu.

Praksa je da se na razini mnogih naših župa organiziraju prela ili balovi. Mislim da je to divna prilika za bolje upoznavanje, plodan razgovor i rast u dobru. U prostorijama nekih naših župa također se ove godine održavaju prela što mislim da je pohvalno.

Mnogi smatraju da je javno druženje, zabava, gozba, nešto što ne priliči crkvenim službenicima. Takvo razmišljanje plod je dugotrajnog utjecaja ateističkog društvenog uređenja. Rasli smo u vremenu propagiranog ateizma koji je nijekao sve oblike javnog očitovanja vjere. Teško je mijenjati ono na što smo se navikli toliki dugi niz godina. Crkvi je na našim prostorima zabranjivano javno djelovanje u svim oblicima. Zato je jasno da i danas nekima smeta prisutnost Crkve u javnom društvenom životu. Sjećam se kada su mladi vjernici prošle godine u tišini prolazili centrom Subotice na svom korizmenom križnom putu, dvije su starije osobe glasno komentirale: „Ovo mora da su neki mitingaši!“ Iako je na čelu organizirane povorke bio veliki križ, a mladi hodali polako i dostojanstveno sabrani u molitvi, spomenutim osobama to je bilo nešto posve strano. To dovoljno govori kakvo je javno raspoloženje prema javnom očitovanju vjere.

Uloga svećenika je da živi sa svojim vjernicima i da im postaje što bliži kako bi znao odgovoriti njihovim potrebama. Prela i slična slavlja divna su prilika da se približimo jedni drugima i tako svjedočimo da smo „jedno srce i jedna duša“ (Dj 4,32).

Izbor kulturnog događaja u općini Apatin za 2010. godinu

Sonćanska dramska sekcija dobila plaketu za najbolju premijeru u 2010.

Predstava dramske sekcije KPZH „Šokadija“ „Knez nije zno plivat“ autora Ivana Andrašića proglašena najboljom premijerom u prošloj godini.

Pod pokroviteljstvom Skupštine općine Apatin lokalni mediji Televizija Apatin i Novi glas komune organizirali su izbor najboljih kulturnih događanja na području općine Apatin. Na temelju telefonskog, pisanog i internetskog glasanja gledatelja i čitatelja, u trajanju od mjesec dana, prosudbeno povjerenstvo koje su tvorili predstavnici navedenih medija i općinskog Odsjeka općih djelatnosti proglasilo je kulturni događaj, najbolju predstavu, najbolju premijeru, kulturnu ličnost ili ustanovu i mladi talenat 2010. godine. Na skupu organiziranom 25. si-

ječnja u prostorijama Narodne biblioteke nazočne je pozdravio i plakete izabranima uručio predsjednik općine Apatin **dr. Živorad Smiljanić**.

Među laureatima bila je i Kulturno prosvjetna zajednica Hrvata „Šokadija“ iz Sonte osvojivši plaketu za premijernu izvedbu predstave „Knez nije zno plivat“. Ppredstavniku „Šokadije“, autoru predstave **Ivanu Andrašiću**, plaketu je uručio predsjednik općine dr. Smiljanić.

– Ovo nije prvo priznanje za rad naše dramske sekcije, ali je prvo na domaćem terenu, pa je tim i draže. Konkurencija je odista bila žestoka, ali mi nismo rivali, nego veliki prijatelji i svakom uspjehu skupa se radujemo. Ne bih ovu predstavu izdvajao, ona je samo jedna u nizu od sedam premijernih koje je ova skupina izvela. Radili smo uporno, sustavno kroz sve ove godine. Sukladno opredjeljenjima „Šokadije“ i dramska sekcija kroz svoj redoviti rad daje doprinos očuvanju izvornog *divana* sonćanskih Šokaca. Pred nama je naporna sezona, a poznajući naporne uvjete i volju glumačke ekipe, uvjeren sam sam i da će biti uspješna – kaže Andrašić. /K. P./

Pedeset tisuća posjeta portalu ZKVH-a (www.zkvh.org.rs)

Nakon nešto više od godinu i pol od kada je postao dostupan javnosti, 17. siječnja 2010., internetski portal Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata (www.zkvh.org.rs) posjetio pedesettisućiti posjetitelj.

To znači, prosječno oko 100 posjetitelja dnevno, s time da je ta dnevna posjećenost vremenom rasla. Ove činjenice najbolja su potvrda za Zavod da je ovakav informativni medij na hrvatskom jeziku vezan za segment kulture bio i više nego potreban, tj. da je odluka Zavoda da ga pokrene bila posve opravdana.

Podsjećanja radi reći ćemo da je službeno predstavljanje portala održano u subotu, 16. svibnja 2009., na prvom radnom susretu hrvatskih udruga kulture u Vojvodini. Samo deset dana nakon toga stranice Zavoda imale su tisuću posjetitelja. To je bio nedvojbeni pokazatelj da je za web portalom kulture Hrvata u Vojvodini bilo velike potrebe, i s druge strane, da su stranice primjereno odgovorile na te potrebe.

Web stranice Zavoda zamišljene su kao informativni portal cijele kulturne scene vojvođanskih Hrvata, a ne samo Zavoda kao kulturne ustanove.

Web stranice Zavoda danas su najposjećenije i najcitiranije internetske stranice na hrvatskom jeziku u Srbiji.

U Vajskoj predstavljen 10. svezak Leksikona

U organizaciji MO DSHV-a i HKPU „Zora“, u Vajskoj je 22. siječnja, predstavljen deseti svezak Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca.

U predstavljanju su sudjelovali glavni urednik Leksikona i predsjednik HNV-a **dr.sc. Slaven Bačić** i suradnici Leksikona **Josip Dumendžić Meštar** i **Zvonimir Pelajić**.

Skup u dvorani župnog ureda, kome je nazočilo 50-ak osoba iz Vajske, Bodjana, Bača i Plavne, otvorio je tajnik HNV-a i domaćin susreta **Željko Pakledinac**. On je pri tom pozdravio i posebnog gosta i čuvenog nogometaša, koji potječe iz ovoga kraja, **Zvonka Ivezića**, a čiji je životopis uvršten u 10. svezak Leksikona. Ovom kulturnom događaju nazočili su i predstavnici HKUPD-a „Matoš“ iz Plavne te UG „Tragovi Šokaca“ iz Bača, dok se predsjednica HKUPD-a „Mostonga“ iz Bača ispričala. Pjesnik Josip Dumendžić Meštar uljepšao je večer svojim pjesmama na ikavici, a dvoje djece u šokačkom ruhu bili su živi ukras u dvorani. /Zv/

Večer vojvođanskih Hrvata u Varaždinu

U studijskoj čitaonici varaždinske Gradske knjižnice „Metel Ožegović“ održana je 27. siječnja, vrlo zanimljiva književna tribina, na kojoj je brojnoj publici predstavljena nakladnička produkcija Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, kao i knjiga Tomislava Žigmanova *Prid svitom – saga o svitu koji nestaje*. Organizatori te uspjele književne večeri, uz Gradsku knjižnicu „Metel Ožegović“, bili su Ogranak Matice hrvatske, Koncertni ured i HNK u Varaždinu.

Pet novih izdanja

U dvije godine rada Zavod je objavio četiri značajna izdanja. To su sljedeća djela: Mario Bara i Tomislav Žigmanov: *Hrvati u Vojvodini u povijesti i sadašnjosti*; Ilija Zarković: *Zaboravljeni rječnik – govor golubinačkoga kraja*; Ivan Andrašić: *Izgradnja kuća nabijača u Sonti u XX. stoljeću*; te prvi broj *Godišnjaka za znanstvena istraživanja*, iz 2009. godine. Ovom prigodom predstavljena je i Žigmanovljeva knjiga o životu Hrvata u Bačkoj, koji polako nestaje.

Predstaviti čak pet knjiga u jednoj večeri nije nimalo lak zadatak. O tim novim iz-

danjima govorili su na književnoj večeri Tomislav Žigmanov, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, **Katarina Čeliković**, menadžerica kulturnih aktivnosti Zavoda, te **prof. dr. Helena Sablić Tomić**, dekanica Umjetničke akademije u Osijeku. Govornici su istaknuli kako Zavod nema namjeru primarno izdavati beletristička djela, nego znanstvene radove koji su tematikom vezani uz Hrvate u Vojvodini, a za kakva prostora na izdavačkoj sceni do sada nije bilo dovoljno.

Kod gradonačelnika

Cjelodnevni boravak hrvatskih kulturnih djelatnika iz Vojvodine započeo je, prema dogovorenom programu, prijamom gostiju kod varaždinskoga gradonačelnika **dr. sc. Ivana Čehoka** u Gradskoj vijećnici. Uz razmjenu prigodnih darova, dr. Čehok je predstavnike vojvođanskih Hrvata upoznao s iznimno bogatom kulturnom povjesnicom grada Varaždina, a ujedno je poželio i što plodniju buduću kulturnu i umjetničku suradnju između Varaždinaca i vojvođanskih Hrvata.

Predstavljanjem spomenutih pet knjiga i otvorenjem likovne izložbe „Paralelni procesi“, nastavljena je suradnja i njegovanje dobrih odnosa (koji traju već duže vrijeme) između Hrvatskog narodnog kazališta u Varaždinu, Gradske knjižnice i čitaonice „Metel Ožegović“ i Ogranaka Matice hrvatske Varaždin te Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, dakle varaždinskih i vojvođanskih kulturnih institucija.

Izložba slika vojvođanskih Hrvata u varaždinskom HNK-u „Paralelni procesi“

HNK u Varaždinu, Ogranak Matice hrvatske Varaždin, kao i varaždinsku Gradsku knjižnicu i Koncertni ured veže lijepo prijateljstvo i suradnja s vojvođanskim Hrvatima, a pogotovu sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata. Kao nastavak te suradnje, otvorena je 27. siječnja u Klubu „Europa media“ varaždinskog HNK i likovna izložba „Paralelni procesi“.

Stručnu koncepciju ove zanimljive izložbe slika osmislila je i otvorila **Olga Šram**, povjesničarka umjetnosti iz Subotice. Njome se varaždinskoj likovnoj publici prvi put predstavljaju četiri akademska slikara mlađe generacije, koji su podrijetlom vojvođanski Hrvati, a već su se do sada uspjeli afirmirati kao reprezentanti suvremenih umjetničkih tendencija u Vojvodini.

Vrijedi na kraju pripomenuti kako je ova izložba putujuća (zbog toga je i nešto manjeg opsega), te će se, nakon što je razgleda varaždinska publika, seliti u druge gradove Hrvatske. A prva joj je sljedeća destinacija – Izložbena galerija Matice hrvatske u Zagrebu, gdje će se četvero mladih autora moći predstaviti zagrebačkoj likovnoj publici.

/Leon Žganec-Brajša, *Varaždinske vijesti*/

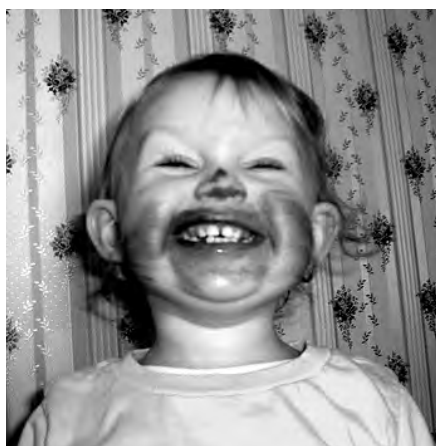

Smijmo se i zabavljajmo

Zvončići već sigurno znaju da čovjek ima tijelo i dušu, ali tijelu posvećuje znatno veću pažnju nego duši. Svaki dan započinjemo jutarnjom higijenom: umivanjem, pranjem zubi, muškarci brijanjem, žene šminkanjem, uljepšavanjem, odijevamo se, doručkujemo... To je korisno. Mi tako brinemo o sebi i svom tijelu, ali ne smijemo zaboraviti na dušu.

Duhovna higijena nas obvezuje na prvi jutarnji razgovor s Bogom kroz prvu molitvu dana. U njoj zahvaljujemo na daru života i molimo blagoslov za dan koji je pred nama. No, nakon ove duhovne vježbe, treba misliti i na ono što čini radost svima s kojima živimo. Što nam je činiti? Jutarnji pozdrav svojoj mami, tati, bratu ili sestri uz osmijeh i poljubac najbolji je način za početak dana. Još ako kažemo: „Volim te!“, dan počinje savršeno.

Zvonik vam stiže u ruke u vrijeme kada se svi trudimo dobro zabaviti i kada se veselimo na „prelima“. U vrijeme maskenbala svi smo dobro raspoloženi, a nemojmo zaboraviti da je smijeh vrlo zdrav. S obzirom na to da se djeca inače vole smijati, dobro bi bilo da se odrasli ugledaju na njih.

Zvončica

Moj dan s Isusom

Ujutro kad se probudim, ja se prvo pomolim dragome Isusu i mome Anđelu Čuvaru, da me čuva u miru i ljubavi sa svima. Poslije toga ustanem i spremim se za školu. U osam sati mi počinje nastava. Za vrijeme ispitivanja dobila sam dvije petice, za koje zahvaljujem Isusu što mi je pomogao. Sestru, brata i mene je mama kod kuće dočekala s ručkom. Poslije ručka sam pomogla mami oprati posuđe, nakon čega smo razgovarale o mojoj Prvoj svetoj pričesti. Prije večere svaki dan mama i ja idemo nahraniti naše zeke i bikove. Kad večeramo, okupam se i legnem spavati, ali prije nego zaspim zahvalim Isusu na svim darovima koje mi je dao u tom danu. S tim mislima zaspim.

Dora Bičkei,
3. razred, Bikovo

Zašto je smijeh zdrav?

- * Smijanje 100 puta dnevno je jednako kao da ste 15 minuta proveli na biciklu;
- * Snažan smijeh povećava broj otkucaja srca, produbljuje disanje, a koristi srcu i trbušnim mišićima;
- * Osim što poboljšava naše raspoloženje, smijeh može smanjiti stres, pomoći u borbi protiv infekcija i smanjiti bolove;
- * Smijeh uzrokuje pozitivne promjene u mozgu tako što se otpušta hormon endorfin i donosi više kisika u tijelo;
- * Smijanjem se oslobađamo osjećaja ljutnje, straha, krivnje, tjeskobe i napetosti;
- * Smijanjem se oslobađaju antitijela koja se bore protiv zaraznih bolesti. /www.centar-zdravlja.net/

Don Boscova zabava za djecu župe Sonta

Učenje uz igru

Spomendan svetoga Ivana Bosca Katolička crkva slavi 31. siječnja. Treću godinu zaredom, u nedjelju koja prethodi blagdanu, u vjeronaučnoj dvorani župnog doma u Sonti okupilo se više od pedesetero djece, polaznika vjeronauka, kako bi ovaj dan obilježili „Don Boscovom zabavom“. S njima su bili i zabavu predvodili župnik vlč. Dominik Ralbovsky i njegova sestra, vjeroučiteljica Kristina.

taknula u pokazivanju zavidnoga znanja, stečenog na satima vjeronauka, na prigodnom kvizu, organiziranom u duhu ove zabave.

– Sukladno karizmi salezijanaca, cilj nam je bio da kroz igru djeca upoznaju vrjednote vjere, da upoznaju dragoga Boga. Svakako, razina igara prilagođena je dobi sudionika. Uz igre obvezatno ponešto i izmolimo, a kroz neki oblik popularnih kvizova obradili smo veći broj tema iz Biblije i iz života don Bosca. Tako su ova djeca danas, na moje veliko zadovoljstvo, uz igru usvojila i neke druge vrjednote. – kaže Kristina Ralbovsky. Na koncu zabave sva nazočna djeca simbolično su nagrađena zgodicama na prigodnoj tomboli.

– Svrha ovakvih okupljanja svakako je animiranje djece na aktivan vjerski život. Cilj nam je da oni našu vjersku zajednicu u svako doba osjećaju kao svoj dom i da kao njihov župnik sustavno razvijam odnos međusobnog povjerenja. Cilj mi je da jednoga dana, kad više i ne budemo u izravnom kontaktu, ta djeca imaju izgrađene zdrave socijalne navike i da upražnjavaju iskren i kvalitetan vjerski život. U veljači nam predstoji četvrti susret Škole animatora, a upravo neki od njezinih polaznika daju ton i današnjoj zabavi. Isto tako, nadam se i da je među ovom djecom jedan broj onih, koji će biti u nekoj od novih generacija animatora – kaže vlč. Dominik Ralbovsky. /Ivan Andrašić/

Kroz niz zanimljivih, dinamičnih i edukativnih igara svi sudionici zabave pokazali su svoju spretnost i okretnost, obnovili su svoje znanje i sjećanje na ovoga sveca, velikog edukatora i zaštitnika djece i mladeži. Zabava je počela prigodnom Liturgijskom molitvom: „Bože, ti si potaknuo svetog prezbitera Ivana Bosca da mladeži bude otac i učitelj. Nadahni i nas ljubavlju kakvu je on posjedovao, da tražimo duše i tebi jedinom služimo“. Vjeroučiteljica Kristina osmislila je više edukativnih igara, kojima je djecu animirala, ali ih je i po-

Našalimo se

O laganju

Vjeroučitelj je rekao djeci da će sljedeći put na vjeronauku učiti Božju zapovijed: „Ne reci lažno svjedočanstvo!“, a za domaći rad im je zadao da pročitaju evanđelje po Marku, 17. poglavlje.

Sljedeći sat upita učenike:

– Tko je pročitao Mk 17?

Većina ruku je bila u zraku.

– ‘Evanđelje po Marku ima samo 16 poglavlja! – reče vjeroučitelj... a sad imamo lekciju o istini i laži.

Jedanaesta zapovijed

Vjeroučitelj pita:

– Kako glasi jedanaesta Božja zapovijed?

Vjeroučenik odgovori:

– Ne pravi budalu od bližnjega svoga!

Ocjene

Pita majka Ivicu:

– Kako si se osjećao u školi pored svojih ocjena?

Ivica:

– Stajao sam mirno kao general i promatrao svoje jedinice.

Molitva prije ručka

Bio Ivica kod prijatelja na ručku. Nakon što su počeli jesti, začuđeno upita:

– Vi se ne pomolite prije ručka?

A prijatelj odgovori:

– Ne, naša mama dobro kuha.

Bog i slatkiši

Majka:

– Jesi li znao da je Bog bio nazočan kad si u kuhinji ukradio slatkiše?

– Da.

– I da te je cijelo vrijeme gledao?

– Da.

– I što misliš, što ti je rekao?

– Rekao je: Samo smo nas dvojica ovdje – uzmi dva.

Uredila: Nevena Mlinko

Dragi mladi!

O ljubavi su toliko govorili, govorili na toliko različitih načina, sa toliko mnogo stanovišta izabirući najbitnije faktore održanja ljubavi. Možda je

istina da su tolika usta isprana ljubavlju, onom riječju i onom tjelesnom, da su na ponudi samo okrnjeni ostatci ljubavi. Najviše smo ljubavnih fraza i začkoljica mogli gledati u španjolskim sapunicama od kojih su nam u amanetu ostavljena izvanbračna djeca i svađe, a sada možemo iščekivati što će nam ostati nakon turskih serija. Ipak, najzastupljenija dnevna slika ljubavi je ona koju susrećemo u akcijskim filmovima gdje junak, da bi bio superjunak, mora imati kraj sebe heroinu koja isto toliko vješto koliko i on barata oružjem, snalazi se u smrtonosnim situacijama i spašava svijet. Ljubav je pravocrtna, funkcijski očigledna i predvidljiva – klišeirana. Mahom u svim papirnatim bestsellerima iščitavaju se iste fabule. Tko bi nakon takvih scenarija i vjerovao u ljubav, ljubav koja mu se treba dogoditi? S pravom sada možete pomisliti na romantične ljubavne filmove koji nisu skroz izumrli. Pravi romantični filmovi su ranijih data tuma dok su moderni promijenili svoju glavnu i prepoznatljivu okosnicu – romantiku, zamijenivši ju seksualnim poigravanjem i smijehom koji u sebi ne sadrži nikakvu katarzu i nadu jer nije zasnovan ni na kakvim vrijednosnim princi-

pima. Još ranije je rečeno da mjesto roditelja (čitaj u jednini i množini) preuzima televizija. Obrnimo pitanje: kako netko tko je odgojen na takvom materijalu može priželjkivati i graditi drukčiju ljubav od te koju najviše gleda – onu obiteljsku nebriznu i razorenu u kombinaciji s kinematografskom?

Mi smo se odlučili u ovom broju pisati o ljubavi. Ne zato što mi najbolje znamo o tome govoriti, niti zato što to znamo bolje od gore navedenih. Željeli smo progovoriti o jednom tako svetom osjećaju (koji semantički premašuje tu omeđenu jezičku kategoriju) jer se već duži vremenski period na mnogo načina zlouporabi, pogotovo putem medija po kojima riječi *obitelj* i *ljubav* savršeno prijanaju uz velike svjetske kompanije i svaki vid globalizacije, što je apsurdno. Osim mene u ovom uvodniku, neće biti kritiziranja © nego ćemo pružiti jedan posebni, a ipak stvarni pogled na ljubav, onu mladenačku koja je odskočna daska za životnu i poslije životnu tj. vječnu. Pozivamo vas da otvorenih srca pristupite iskazanim mislima i idejama i da iskreno odvažete njihovu težinu prema svojim iskustvima i idealima. Pozivamo vas da razmišljate o ljubavi na jedan drukčiji, možda lakši, možda teži način, ali svakako o ljubavi koja se i dalje temelji na dobrom i lijepom... o ljubavi koja nije *paradičkom čorba* jer su za nju, kao što možete usporediti, potrebni neki drugi sastojci. © Uživajte.

Nevena Mlinko

Kuhajmo zajedno

Vrijeme pripreme: 20 min

Za 4 osobe

1. 1 žličicu šećera kratko rastopite na maslinovu ulju (2 žlice) do zlatnožute boje i prelijte sokom od rajčice i vodom (1 l soka od rajčice + 200 ml vode).

2. Dodajte 2 češnja češnjaka narezana na listiće, kopar, celer, vegetu i pustite da juha zakipi.

3. Kad juha zakipi, kuhajte još 5-10 minuta na laganoj vatri.

Juhu poslužite u porculanskim ili staklenim zdjelicama.

Naša Nina

Posljepodnevni nemir se osjećao na trgu. Ljudi su prolazili, zagledani preda se, u žurbi i rukama punim vreća i fascikala ili vodeći djecu iz vrtića koja su jedva sustizala njihove velike korake. Nitko od njih nije mogao ni slutiti kako će ovaj dan, za njih posve običan, za neke među njima biti dan kojega će se rado sjećati.

Nina je sjedila na klupi s laptopom u krilu, kad je na chatu vidjela jednu prijateljicu. Brzo je kliknula da bi započela sasvim neobvezano dopisivanje, koje je započela uobičajenom riječi *Hej!*. Odgovor je brzo uslijedio, ali ne od prijateljice. Bila je to pogreška. Umjesto da je poslala prijateljici, poruku je poslala dečku kojega je znala samo iz viđenja, ali morala je priznati da joj je njegovo prisustvo bilo posebno ugodno.

Tako je razgovor, koji je počeo sa *Što radiš?* – *Ništa, Kako si?* – *Dobro*, krenuo u neočekivanom smjeru. Nije to bio samo osjećaj zanimljivog čavrljanja i ubijanja vremena. Iz-

među redova skraćениh riječi i pravopisnih pogrešaka (u tom trenutku nikog nije bilo briga za pravopis) polako su nazirali osobu koja je vrijedna upoznavanja. Koliko je vremena prošlo nisu bili svjesni, sve dok nije malo zahladilo. U međuvremenu došao je čovjek s harmonikom i tako je trg sa zalaskom sunca dobio zlatnu boju i melodije starih plesova.

Ninin je pogled skrenuo k jednom golubu koji je zamahnuvši krilima odlepršao i zadržao se na dečku s laptopom i slušalicama u ušima. Nije mogla vjerovati da je to on! Kako to da ga nije ranije primijetila! Sljedeća poruka koju je smješkajući se poslala glasila je: *Što sad slušaš? Ja inače, ne slušam harmonikaše, ali ovaj baš dobro svira! Izvadi slušalice iz ušiju, pa ćeš čuti!* Bilo joj je smiješno promatrati njegov izraz lica, dok je čitao, skinuo slušalice i počeo se osvrutati oko sebe. Vidio ju je!

Onima koji ne vole nevjerovatne priče kraj se neće sviđeti, jer to nije kraj već zapravo početak...

Ana Ivković

Ljubav bez žaljenja

U nedjelju, 23. siječnja, održana je prva tribina mladih u ovoj godini na kojoj se, kao što je to već običaj, okupio veliki broj mladih iz Subotice i okolice. Ovoga puta umjesto predavanja, prikazan je film „Ljubav bez žaljenja“. Snimljen je tijekom predavanja dvoje zaručnika, Jasona i Crystaline, o spolnosti i čistoći u jednoj američkoj srednjoj školi. Njihova iskrenost i otvorenost nikoga nije ostavila ravnodušnim. Na zanimljiv i pristupačan način govorili su o ljepoti i vrijednosti čistoće.

Iz njihovih primjera vidljiva su dva različita iskustva. Jason je uspio u onom u čemu mnogi padaju – nevin ući u brak. Potvrdio je da je za to potrebna žrtva i Božja pomoć i neprestano slušanje savjesti koja mu je u trenucima napasti progovarala: „Ne, to je dar za tvoju suprugu i buduću majku tvoje djece!“. Crystalinina priča je drukčija. Ona je s prvim mladićem spavala s 15 godina i tada je započeo začarani krug iz kog nije mogla izaći, a osjećala je da takav život ne vodi ispunjenju i sreći, pa ni većoj ljubavi, već samo razočaranju i osjećaju srama. Iako je dugo sama pokušavala promijeniti način života, nije uspijevala, sve dok se nije obratila Bogu u iskrenoj ispovijedi. Sama je priznala da se divi svim nevinim osobama i da bi se rado voljela mijenjati s njima. Ohrabrila ih je da se ne obaziru na ismijavanja njihovih vršnjaka, jer je sigurna da će im svi oni zavidjeti kada čisti budu rekli „Da“ na svom vjenčanju. U isto vrijeme ona svjedoči Božju milost i snagu iscjeljenja svih rana zadobivenih bludnim grijesima.

U predavanju je dotaknuta tema odijevanja i poštovanja svoga tijela. Svojim izgledom šaljem poruku koja govori više od riječi. Samo ako poštujemo svoje tijelo, možemo tražiti i od drugih da to čine. Kao još jedno od velikih iskušenja navedena je pornografija. Mnogi u njoj ne vide ništa loše, jer nikome ne štete, ali najviše štete sami sebi, jer te slike ne mogu izbaciti iz misli i u svojoj će vezi ili braku cijeliti samo tijelo, a ne osobu.

Na kraju je istaknuto kako svladavanje prije braka „čuva ljubav“ i pridonosi stabilnom braku i istodobno predstavlja svojevrsni *test ljubavi*, jer dolazi do izražaja ono što dvije osobe drži zajedno.

Zanimljivo je spomenuti kako je snimka ovoga predavanja na Facebooku označena kao *neprikladni sadržaj*, na što nije potreban poseban komentar.

Više o ovoj temi možete saznati na stranici www.pureloveclub.com na kojoj predavači, sada već bračni par Jason i Crystalina, odgovaraju na pitanja koja postavljaju mladi.

Kristina Ivković

Iz putopisa – Mariazell

U ranojutarnjim satima zaputili smo se prema najvećem austrijskom svetištu – Mariazell. Krajolik oko Mariazella svakako me nije ostavio ravnodušnim. U dolinama se mogu vidjeti zeleni pašnjaci, tamne sive dolomitne stijene uzdižu se lijevo i desno nad dolinama i nižim šumovitim obroncima. Tri tornja, koja sam zapazila kako smo se približavali svetištu, te velebne bazilike su se uklopili u prirodni ambijent pašnjaka, stijena i snježnih vrhova.

Vrijeme provedeno u Mariazelli bilo je više nego dovoljno da bih uvidjela kako marijanska pobožnost postoji i dalje raste. Osjećaj prisutnosti Majke Božje nikako nije nedostajao. Posebnost ovoga mjesta je njegov nastanak. Naime legenda kaže da je monah Magnus krenuo po naređenju opata Otkera u okolicu Mariazella. Monah je trebao postati dušobrižnikom ljudima koji su tu boravili. Na put je uzeo sa sobom Marijin kip načinjen od lipovog drveta. Nadomak cilja, 21. prosinca, veliki kamen mu je zapriječio put. Magnus je zavapio Majci Božjoj za pomoć i stijena se rascijepila i omogućila mu prolaz.

Stigavši do cilja, monah je počeo graditi „ćeliju“ koja je trebala služiti kao kapelica i ujedno njegovo boravište. Marija je u ćeliji dala ime tom mjestu.

Svetište je utemeljeno davne 1157. Iako su još malobrojni ostaci srednjovjekovne gotičke crkve, dovoljni su da zamislimo kakvo je veličanstveno zdanje morala biti ova crkva u 14. stoljeću. Iz toga vremena ostao je zvonik, duhovito uklopljen u novo barokno pročelje. Podno zvonika tu je veličanstveni gotički portal, a usred prostora crkve je gotički baldahinski oltar, kojeg je podigao hrvatsko-ugarski kralj Ludovik Anžuvina. Kad gledam ovu crkvu, građevinsku izvedbu i bogatstvo detalja, jednostavnost nije riječ kojom bih je opisala. U unutrašnjosti dominira bijela boja, pa ostavlja dojam kao da je netko čipkom ukrao stropove bazilike.

Nakon obilaska crkve koja me ostavila bez daha, prošeta sam među štandovima ovog živahnog hodočasničkog mjesta, čija se vjersko-turistička ponuda ne gasi tijekom čitave godine.

Anita Pelhe

Obavijesti:

Tribina mladih

Kada: 20. 02. 2011.
s početkom u **19 sati**
Mjesto: Katolički krug
Tema: Iščekujem novo nebo i novu zemlju

Predavač: vlč. Dragan Muharem
... Nemoj propustiti!

Misa mladih

4. 03. 2011. u crkvi Isusova Uskrsnuća s početkom u **20 sati**
... Dođi, Krist te čeka!

Omladinska emisija na

Radio Mariji

na **90,7 MhZ FM**,
www.radiomarija-srbije.rs i
www.mariaradio.rs
nedjeljom u 15 sati
... Slušaj i uključi se!

Kateheza za mlade

na valovima radio Marije,
srijedom u 22 sata!
... Pouči se!

Vjeronauk mladih u Subotici

- u crkvi sv. Roka,
nedjeljom u 19 sati,
slušamo i razgovaramo o liturgiji nakon čega slijedi druženje.
... Dođi, obrabri se!
- u župi sv. Terezije Avilske,
Harambašićeva 7
srijedom u 20 sati

LJUBAV NJJE

Što misliš, je li danas lako zadiviti ljude? Što je to što ljudi gorljivo traže i čemu se mogu stopostotno prepustiti? Evo jednog prijedloga: mi tražimo ljubav (možda malo više da budemo voljeni, nego da sami volimo) i najlakše i najunosnije je upustiti se u živopisni svijet mašte u kojem sami postavljamo lego kockice u najbolje kombinacije koje realnost nikada ne zna tako savršeno namjestiti. Tako je lako i zanimljivo unaprijed uvježbavati govore i odgovore, pokrete i reakcije koji se mogu i po nekoliko puta brisati i vraćati na početak sve dok u potpunosti ne zadovolje sve naše zamisli. Tako je lako stavljati drugim ljudima točno iskrojene riječi u usta koje naše uho nestrpljivo želi čuti. Zar to nije zbog toga što želimo biti voljeni, lijepo se prikazati drugima i biti po mjeri njima i svijetu? Mašta je definitivno prostor u kojem se ta naša želja može u potpunosti ostvariti, ali ne i živjeti.

Vou! Kakav dečko, kakva cura! Samom pojavom, lijepim manirima i pokretima, talentima, finim izgledom, fensy krpica

ukraden ti je dah, pogled priljepljen za nečije lice i ni makac: srce se predalo! Čemu? Najvjerojatnije mašti. Kako lako on postaje pametan i kulturni, susretljiv i brižljiv, ona nježna, vrijedna, požrtvovana – najidealniji i najbolja. Suživljen s takvom slikom o nekome, a nakon stvarnog susreta s pravim licem i naličjem te osobe otvara se izvor razočaranja i boli jer to nije onaj kojeg sam ja zamišljala, jer ona nije onakva kakvom sam je ja stvorio u svojoj glavi. Idealizacija i prekrivanje ljudi po vlastitim mjerilima predstavljaju bijeg od stvarnosti i varanje sebe i drugih. Ponekad se stvarni susreti idealiziranih i ne dogode do u starost. I onda se „idealna bajka“ proživi samostalno, a nakon nje ostaje cijeli život gušenja u dimu od kojeg se nikoga ne raspoznaje.

A kako se mogu nekim oduševiti, kako mogu nekoga zadiviti ako ne postoji srce otvoreno za dobro i lijepo? To nije stav kontrole i dominacije, nego stav iskrenoga prihvatanja i razumijevanja; to je srce otvoreno za ljubav.

Nećeš mi vjerovati! Jučer se dogodilo nešto lijepo, najljepše!
Ah! :-):-):-) Matej me je sačekao poslije škole
(a znaš da oni četvrtkom imaju jedan sat manje od nas)
i tako... Ostalo ćeš saznati na odmoru :-)

AAAA!!! :-) Zнала sam! Rekla sam ti da će tako biti!
Ne mogu čekati još pola sata do zvonila
Piši sve odmah!

Samo kratko, a detaljnije kasnije. Pitao me da se malo prošetao. Bla, bla, bla i na kraju smo se dogovorili da izlazimo u petak tj. večeras!!! I dalje mislim da sanjam! :-)
A da znaš samo kako sam glupo izgledala! Čupava poslije tjelesnog, u starim tenisicama i s bubuljicom na čelu.
Takvu ni sama sebe ne bih pogledala!
Htjela sam u zemlju propasti kad smo prošli pored izloga i kad sam vidjela svoj odraz. Ipak je sve super završilo! :-)

Ali zato danas blistaš! Na čelu ti piše ZALJUBLJENAI
O pa to je divno! Koliko si već pričala o njemu :-) Hej, što ćeš obući?

E pa to je najveći problem! Ne znam. Moram proburlati po ormaru.

E, Marko, danas izlazim s Anjom! :-)

Cool! A otkud sad to?

Zar ti uopće ne slušaš
što ti ja govorim!?
Pa o njoj ti pričam već dva tjedna!

**Slušao sam ja tebe, ali nije ona bila
jedina cura koju si spominjao,
E mislim da nas je profa skužio. Gleda nas.
Sigurno ne želiš da nam uzme papiriće
i pročita cijelom razredu.
Nastavljamo na odmoru
(osim ako ti nećeš otići do 3.b :-)).**

**Zamisli koga sam srela u gradu za vikend!
Našu Anju s onim Matejom iz a razreda!
Nikad ne bih rekla da će oni biti zajedno!**

**Stvarno! Ako izdrže mjesec dana,
svaka im čast! Ali čisto sumnjam!**

Dragi prijatelju!

Konačno sam smogao snage napisati ti par redaka... Prošlo je mnogo vremena otkad se nismo vidjeli i čuli, ali znam da se tebi uvijek mogu obratiti za pomoć i savjet. Ovo o čemu ću ti pisati je nešto što mi već neko vrijeme ne da mira. Pokušavam se svim snagama oduprijeti tim mislima, ali jednostavno je to jače od mene.

Vrijeme u kojemu živimo toliko je nezahvalno pa često poželim da se nisam ni rodio, ili bolje da sam se rodio u neko drugo vrijeme, i to samo zato što nemam dovoljno ljubavi. Nemam ljubavi za sebe, a kamoli za drugoga. Zlo mi je od maski koje samo slažem na sebe poput slojeva žbuke da bi se zakrpile rupe na cestama... Jer to je ono što ja upravo činim; da bih ugodio ljudima oko sebe, gubim svoje ja. Sve manje prepoznajem sebe u razgovorima s drugima, u svojim djelima, pa čak i mislima. Da, više ni za svoje misli nisam siguran jesu li moje, one su postale projekcija onoga što drugi misle.

U tom stvaranju nekog novog ja, samo sam nezadovoljniji sobom. Zacrtavam sebi neostvarive ciljeve pa stoga nije čudno što sam potpuno izgubio povjerenje u samoga

sebe. Ovaj svijet je pun zamki, nepredvidivih igara na koje nisam navikao, da imam samo malo više ljubavi za sebe imao bih i više razumijevanja za sve oko sebe... Jer kako vrijeme prolazi, sve više uviđam da me to moje nezadovoljstvo toliko zaokupilo da sam postao egocentričan u negativnom smislu i vidim samo sebe i svoje nedostatke. Vidim da to prihvaćanje sebe, svojih mana i vrlina ide u pogrešnom smjeru. Moram objektivno definirati sebe kao osobu, prihvatiti sve pozitivno i negativno da bih našao mir. Tek onda ću moći očekivati da će mene netko prihvatiti onakvim kakav jesam. Ako se dobro sjećam, jednom prilikom si mi rekao da će onaj tko uspravno hoda podnoseći sebe cijela, moći rasti još više. Bit će veći dajući se i gledajući naprijed. Te riječi mi često dođu u pamet i nekako me povrate od mojih crnih misli. Pitam se kako tebi uspijeva? Ne sumnjam da mi nećeš pomoći, zato sam se baš tebi obratio. Ti nekako znaš najbolje izvući iz čovjeka.

Željno iščekujem tvoje pismo

Pozdrav, S.

PARADJĚKOM ĆORBA

Mladi

„Leptirići“ u trbuhu

U današnje vrijeme, kada je dovedeno u pitanje sklapanje braka, bilo pred Crkvom ili zakonom, rekla bih da se češće bježi od njega nego što se on planira. Čak i ona „romantična“ vjenčanja polako ali sigurno sele se u povijest i romantičnu literaturu. Najjednostavnije rečeno, brak je postao SAMO pravno priznata zajednica muškarca i žene. Pa čak ni to. Sve je više mladih ljudi koji se odlučuju na zajednički život, ali bez stupanja u brak, tj. odlučuju se za izvanbračni život.

Crkveno gledano, brak se ubraja u jedan od sedam svetih sakramenata. To znači da je i Bog uključen u brak. Taj sakrament je Božje obećanje supružnicima (ukoliko mu to dopuste) da će ih pratiti u dobru i zlu, u zdravlju i bolesti. Bog tim svojim obećanjem pokazuje koliko nas voli i koliko je povezan s nama ljudima u ljubavi. A što je to LJUBAV? Je li ljubav kad si zaljubljen, kada osjećaš napetost i nervozu čim ugledaš voljenu osobu? Ili kad osjećaš „leptiriće“ u trbuhu čim ti se dečko/djevojka približi? Je li ljubav kada darujemo dečku/djevojci dar za Valentinovo? Odgovor na ova i mnoga druga pitanja je NE! Napetost, nervozu i „leptiriće“ u trbuhu možete osjetiti i kada ste pred ispitom ili nekim

važnim zadatkom koji morate obaviti. Dar možete dati i nekom strancu na ulici. A ljubav?

Ljubav je sakrament – LJUBAV JE ŽRTVA! Ljubav je odluka za drugoga, odluka o darivanju sebe, o vjernosti do groba, o darivanju života. Kada smo spremni ostaviti sve i odlučiti se u potpunosti prihvatiti drugu osobu takvu kakva jest i darovati sebe drugoj osobi takve kakvi jesmo – TO JE LJUBAV! Mnogi mladi miješaju zaljubljenost i ljubav i onda ulaze nespreni u brak. Zaljubljenost nije dovoljna za stupanje u brak. Da bismo načinili tako važan korak kao što je sklapanje braka, potrebno je posvijestiti si da je ljubav odluka.

Čovjek ne mora biti vjernik da bi nekoga volio, vjenčao se s njime i rađao djecu. Ljubav, ženidba i udaja, spolnost i djeca – sve su to normalne stvari u životu čovjeka. Ali ako u sve to ne uključimo i Boga, tada nećemo imati snage koja pokreće naše ljudske moći, koja nas oplemenjuje i uzdiže na razinu čovjeka. Tek kada Njemu dopustimo da uzme „uzde“ u svoje ruke, kada Mu dopustimo da nas poveže u ljubavi koju jedno drugome darujemo, tek tada ćemo biti sigurni i u sebe i u osobu za koju se odlučujemo. Tada ćemo znati što je ljubav.

Matej, hoćemo na odmoru na brzinu do prodavanice da ti pokazem mobilni koji ću kupiti? Ti si majstor za te stvari.

Sorry, ne mogu Anja će me čekati na hodniku.

E vas dvoje SMARATE!!! Stalno visite zajedno!

Matej i ja smo u vezi već 25 dana! Mjesec dana se mora proslaviti! Želim ga nekako iznenaditi.

Zar nisi rekla da te već pomalo živcira?

Ma, nije to ništa! :-)
Baš ga zato želim iznenaditi da sve bude kao prije.
Smisliću ja već nešto...

...nakon pet dana na satu povijesti...

Čula si što je bilo s Anjom i Matejom? Rekla sam da neće duže od mjesec dana.

Što? Raskinuli su? Zašto?

Aha! Vidala sam ja njih da se često svađaju. Ma, rekla sam vam da oni nisu jedno za drugo! Ali mislim da je tu upetljana i ona Sanja, jer su ona i Matej postali jako „dobri“.

Meni je baš žao! Nije ni čudo što je Anja dobila dvojku iz fizike. Uopće nije skoncentrirana.

Ma šta ti ima biti žao! Ako se mene pita sve su to gluposti. Uskoro će i ona kao i ... naći nekog drugog i kraj! Do tada će pojesti 2kg čokolade i gutati knedle kada vidi ovo dvoje zajedno, ali sve će to biti zaboravljeno.

Eros – tjelesna ljubav
Filia – ljubav prema prijatelju
Caritas – razumijevanje, milosrđe, solidarnost
Agape – ljubav prema Bogu
Amos – Bog u tebi

Koje sve metode uzimamo u obzir kada treba ocijeniti jesmo li voljeni? Uzimate li cvijet i čupkajući mu latice, kako bi metodom *voli me-ne voli*, utvrdili što je istina? Iskušavate li ljude kako bi utvrdili njihove osjećaje? Zašto se jednostavno ne možemo prepustiti Božjoj providnosti i pustiti da nas On vodi svojom ljubavlju? Zašto moramo biti tako maleni i nerazumni, tako apsurdni da nemamo vjere u svoju vjeru već mislimo da je cvjetić pametniji od Boga i da će on riješiti sve naše dvojbe. Boga možemo pronaći u svakom kutku svoga života. Mnogi izgovaraju frazu „ljubav, kome to treba“. Govoreći tako, ti sam izgovaraš kako tebi Bog ne treba, jer Bog je ljubav, a ljubav treba svima. Bog svojom ljubavlju čini da si potpun kao osoba. Bez ljubavi bi bjo samo jedan robot. Ljubav oplemenjuje, nadograđuje, ona te neizmjenno obogaćuje. Bog, kao i ljubav koju pruža, ne poznaje granice. Svi znamo da ima više vrsta ljubavi:

Razvijajmo se, nemojmo ostati na najnižem stupnju. Osjetimo pravu ljubav, ljubav prema Bogu. Tada sigurno nećemo biti povrijeđeni već uvijek nagrađeni. Dopustimo da Bog uđe u naša srca i da iz njega nikad ne izađe. Ako si ikad zaželio promijeniti svijet, Amos je najbolje oružje koje je nezaustavljivo. Nije moguće ljubiti Boga ako ne ljubimo ljude. Nije moguće svađati se u kući i ljubiti Ga. Tu nema ljubavi jer u svađi nema Boga. Opraštaj u ljubavi. On se nikad ne svađa već djelima ljubavi pokazuje kako se trebamo ponašati. Ne možeš druge naterati da te vole, možeš samo voljeti. Ako želiš nešto dokazati, dokaži to ljubavlju koju nitko ne može zaustaviti. Bog nam je dao srce da volimo. Koristimo taj dar. Uzmi sve što ti Bog pruža jer su to najdragocijeniji darovi ljubavi prema nama koji neizmjenno vrijede.

Isuse blaga i ponizna Srca – učini srca naša po Srcu svojemu.

Samo 15? Koliki je svjetski rekord? ☺

Dragi čitatelji! Ponekad doživimo da nas „čudno gledaju“ zbog toga što smo nasmijani, zbog toga što ne želimo bez potrebe kritizirati jedni druge (svađe, osobito one „konstruktivne“, ne ubrajamo u tu kategoriju). Mnogi osuđuju našu vjeru da će Bog sve ipak okrenuti na dobro, nazivajući naše najdublje kršćansko uvjerenje „ludim optimizmom“, od kojeg će nas otrijezniti realnost – neka samo pogledamo jedne obične vijesti! Često se to i ispuni – ili se „uvjerimo“ da su štrajkovi dokaz da su vremena teška, ratovi i krvavi zločini i nasilja nad najnevinijima dokaz kraja svijeta, a snažne vremenske nepogode dokaz da ni „priroda“ nije na našoj strani, ili nam se u životu dogodi nešto strašno, opaka bolest ili teška nevolja dostojna Joba, pa posumnjamo i padnemo u očaj, strah, tjeskobu... Možemo mi ostati „down“ (dolje) – imali bismo sa-

svim dovoljno razloga i za tugu i čak depresiju... Ipak, ima jedan „proturazlog“, o kojem predivno piše sveti Pavao: „Tko će optužiti izabranike Božje? Bog opravdava! Tko će osuditi? Krist Isus umrije, štoviše i uskrsnu, on je i zdesna Bogu – on se baš zauzima za nas! Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja? Tjeskoba? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Mač? (...) U svemu tome nadmoćno pobjeđujemo u onome koji nas uzljubi. Uvjeren sam doista: ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ni dubina ni visina, ni ikoji drugi stvor neće nas moći rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem.“ (Pjesan ljubavi Božjoj, Rim 8,33-39). Ma što se dogodilo već sutra, mi se moramo uzdati i naviještati ljubav Božju. Mnogi smo već iskusili da nas („lucka-

ste kršćane“) nazivaju „bensedini današnjeg svijeta“, jer djelujemo kao lijek za smirenje, protiv napetosti i svake strepnje. I kad bi sve teškoće koje sv. Pavao navodi iskusili, i onda na svojoj strani imamo – Krista Isusa Gospodina našeg, koji sve pobjeđuje! Zar to nije razlog za radost, neizmjernu radost, pa čak i bezbrižni smijeh u teškim vremenima? Prosječna se osoba nasmije 15-tak puta na dan, pročitala sam u jednom dječjem listu. Vježbajmo osmijehe i – izdignimo se iznad prosjeka! (Ivh)

bračna svađa

I svađanje se – uči!

Svađu možemo shvaćati na dva različita načina. Kada je svađa tek komunikacija s mnogo očitih negativnih emocija, otvoreno iskazivanje srdžbe i trošenje energije onih koji se svađaju, koja često uključuje teške riječi i povrjeđuje onog drugoga, a ima neposredni povod i dublji uzrok, ona je i – grijeh. Kada je svađa, iako stojimo nasuprot jedno drugom jer imamo različite točke gledišta na istu stvar (npr. djeca, novac i sl.), težnja da se bude zajedno, pokazivanje da mi je stalo do tebe i tvojih stajališta. ona dugoročno popravlja kvalitetu veze i onda je nazivamo – dobrom svađom.

Svađa je posebna vrst komunikacije. Ona je vapaj zbog pomanjkanja bliskosti, poziv na razumijevanje, na slušanje, na kvalitetniji odnos. U svađi oboje moraju biti spremni promijeniti svoje stajalište, te ne smije biti pobjednika niti gubitnika, poniženog niti uzdignutog. Oni koji se ne svađaju, ne daju jedni drugima prilike da vide što u toj vezi onome drugome smeta. Svađama uspostavljamo jasnije granice i unaprjeđujemo odnos. Mnogi ljudi žive u mirnom, ali gotovo ravnodušnom, mlakom toleriranju u kojem nema ni svađa ni divnih pomirenja. Ponekad samo jedan dio para želi svađu, a drugi ju izbjegava jer se ne zna braniti ili nositi s negativnim emocijama.

Neki su miroljubivi, pa trpe i šute i kad se jednom posvađaju ružno i teško, svi su iznenađeni – takva zakašnjela žestoka reakcija zna biti fatalna za vezu.

Stručnjaci ističu kako treba znati pravila dobre svađe. Treba znati prekinuti svađu (odgoditi je zato što je noć ili zato što moramo napraviti nešto hitno), nastaviti je i sve svađe treba znati završiti. Nakon završetka treba pregovarati, doći

do zajedničkog rješenja, ali i moliti oprostjenje i oprostiti za sve „nedozvoljene metode“ i uvrede za kojima smo posegnuli u žaru bitke i nedostatku racionalnih argumenata. Greške koje u svađi činimo su kad previše vodimo računa o sitnicama, ne uvažavamo drugoga i ne pokušavamo se staviti u njegovu poziciju. Ne razumijevajući ni sebe, ni drugoga, ne znamo što nam je cilj, pa ne možemo imati ni prijedlog rješenja. U svađi treba znati bit svađe – što je uzrok svađi, a način svađanja je forma koja obično više ili manje smeta. U svađi se ne mogu u potpunosti isključiti osobni napadi i subjektivnost, ali zato treba uključiti i – spremnost na opraštanje, kako svađe ne bi dovele do prekida odnosa.

Ako smo umorni, teško možemo biti spremni na konstruktivnu i kreativnu svađu, jer tada dajemo onaj isti stari odgovor koji smo dali prošli put i koji je i tada izazvao ili produbio svađu. Ako možemo izostatiti s posla jer nam je loše, možemo i odgoditi svađu za koju osjećamo kako je nećemo voditi dobro. Mnogi ljudi se svađaju samo onda kad nisu dobro, a kad im se sve čini lijepo, ne žele trošiti vrijeme na svađu. Ako odgađamo svađu, možemo reći, npr: „Ljubavi, evo puse za laku noć, a sutra ćemo to raspraviti“ – ako odgađamo svađu moramo sklopiti „privremeno primirje“, a ne zaspati ljutiti.

Postoji mišljenje da se žene dijelom oslobađaju od stresa svađajući se, a muškarci izbjegavaju svađe kako ne bi sebi dodali još više stresa. Ipak, nakon dobre

svađe još se bolje razumijemo. Znamo što nama i onom drugome malo, a što puno smeta. Ako ponavljamo stare svađe koje nikad ne riješimo, nešto radimo krivo pa se može potražiti i savjet stručnjaka. Možda ne vidimo nešto što će stručnjak zamijetiti i pomoći nam da i mi to uvidimo. Dok smo u svađama ipak u dvoje, proučimo skupa ova pravila „umijeća svađanja“ i pokušajmo ih primijeniti:

„Umijeće svadanja“

Biti u pravu nije važnije od našeg odnosa – mi kao par smo važniji od bilo kojeg pitanja ili situacije, posebno za vrijeme velike napetosti u kojoj najradije branimo svoje stajalište, a zaboravljamo partnera. Zamislimo da je problem „na stolu“ između nas i rješavamo ga skupa, umjesto da se sukobljavamo jedno s drugim.

Iako možda djeluje teško, budimo blizu jedno drugome: mala gesta nježnosti može pokazati moju brigu i podsjetiti da nema stvari koja se ne bi mogla riješiti u ljubavi.

Ne uvlačiti druge osobe (bez primjedbi „Ti si kao i tvoja mama“ i sl. ili čak „zvanja u pomoć“ prijatelja ili rodbine koje želimo iskoristiti da nam da veću moć kad je „na našoj strani“, a time umanjujemo svojeg bračnog druga ili otežavamo situaciju – odgovornost je na nama, važni su naši osjećaji i potrebe).

Ostanimo skupa dok ne završimo razgovor – ponekad je to teško, posebno kad se osjećamo ugroženi ili na rubu plača zbog frustracije ili ranjivosti. Svog bračnog druga prihvatimo onakvim/onakvom, kakav/kakva je, a ako je vrijeme ograničeno, obvežimo se da ćemo nastaviti razgovor.

Bez primjedbi „ti uvijek“ ili „ti nikada“ – one jednostavno nisu istinite i sigurno neće pomoći. Bez analiziranja kako smo dospjeli u tu situaciju radi „raspoređivanja krivnje“ – treba o situaciji porazgovarati i krenuti naprijed, a ne gledati unatrag.

Bez izgovaranja ružnih imena – to je bolno i znak slabosti. Bez sarkazma i kritizerstva (nema konstruktivnog kritizerstva!) – ako partnera ponizimo na taj način, on gubi vjeru u sebe i u to da jedno drugom (još!) možemo pripadati.

Svađu izbjegnimo kad su jedna ili obje strane izgubile kontrolu i kad namjeravamo jedno drugo raniti – povrijediti.

lvh

male mudrosti**O sreći se odlučuje unaprijed**

Jedan čovjek, star 92 godine, mali, dobrodržeći i ponosan, koji je svakog jutra u osam sati bio kompletno obučen, s modernom frizurom i savršeno obrijan, iako je skoro sasvim slijep, danas se doselio u starački dom. Njegova sedamdesetogodišnja žena nedavno je umrla i time selidbu u dom učinila neophodnom. Poslije mnogo sati strpljivog čekanja u holu doma, ugodno se nasmiješio kada su mu rekli da mu je soba spremna.

Dok je upravljao svojom hodalicom k liftu, opisao sam mu njegovu malu sobu, uključujući i rolete koje su bile na prozoru.

– Sviđa mi se – rekao je s entuzijazmom osmogodišnjaka kome su upravo pokazali novo štene.

– Gospodine Johns, još uvijek niste vidjeli sobu, pričekajte još malo.

– To nema nikakve veze s ovim – odgovorio je.

– Sreća je nešto o čemu odlučujete unaprijed. Hoće li mi se sviđati soba, ne zavisi od toga kako je raspoređen namještaj već kako ja rasporedim svoje misli... Već sam odlučio da mi se sviđa. To je odluka koju donosim svakoga jutra kad se probudim. Ja imam izbor: mogu provesti dan u krevetu brojeći teškoće koje imam s dijelovima tijela koji više ne rade, ili mogu ustati iz kreveta sretan zbog onih koji još uvijek rade.

Svaki dan je dar, i dok su mi oči otvorene, mislit ću na novi dan i na sve sretne uspomene koje sam odložio baš za ovo doba svog života.

Starost je kao bankovni račun. S njega podižete ono što ste uložili. Moj savjet vam je da uložite mnogo sreće u banku sjećanja!

Hvala vam za vaš dio u banci sjećanja. Ja još uvijek ulažem!!!

Molitva za unuke

Molitva je najbolja zaštita koju vaša djeca ili unučad mogu dobiti. Recite im da se molite za njih taj dan, i pitajte njih za što bi oni željeli da se vi molite u njihovim životima.

Pripremi me, o Bože, kao roditelja, djeda ili baku:

– da pažljivo promatram djecu i da budem osjetljiv za njihove potrebe;

– daj mi da imam uvid u njihov život;

– daj mi da ja budem siguran u Tvoju ljubav i da se oslanjam na Tebe, jer ja Te trebam jednako kao i djeca;

– pomoz mi da dam pažnju djeci i da budem spreman dati im usmjerenje u odlukama koje donose;

– pomoz mi da im mogu pružiti moralne temelje za njihov život;

– pomoz mi da im pružim okružje u kojem će biti emocionalno zdravi kroz pažnju koju ću im pokazivati;

– pomoz mi da se pobrinem za njihove potrebe i da ih pripremam za svijet s kojim će se suočiti kad odrastu;

– pomoz mi da im mogu reći o svome odnosu s Tobom, Oče;

– i danas, podsjeti me da si uzmem vremena da pogledam svijet iz njihove perspektive;

– podsjeti me da se više igram s njima;

– pomoz mi da im ja mogu biti uzor pobožnosti. Amen.

za život: Pet jednostavnih pravila za sreću

1. Oslobodite svoje srce od mržnje 2. Oslobodite svoj um od briga 3. Živite jednostavno 4. Pružajte više 5. Očekujte manje.

protiv života: „Časkanje prije operacije“

Dok je pacijentica čekala da počne njen visokorizični porod carskim rezom po šesti put, jedna neonatološka sestra ovako ju je „pripremila“:

– Ne znam je li tvoja odluka da rodiš baš hrabrost ili ludost... Sjećam se jedne žene mlade – tako kao ti – koja je isto odlučila roditi, iako joj je doktor kazao da ima 10% šansi da preživi porod. Ona je bila uporna, željela je dijete i ... (dramska pauza) ... iskrvarila je na stolu. Rodila je sina i tako mlada umrla. I što ima od toga? Muž se naravno opet oženio i sina dao u dom. Sin sad ima tridesetak godina, bez obitelji je... Da meni doktor kaže da postoji rizik da umrem na porodu, ja bih sigurno abortirala...

Onda su – pošto se sestra tako raspricala i nije na vrijeme pripremila pacijenticu – svi potrčali da odvezu ženu u operacijsku salu na poziv doktora, ne slušajući ženin odgovor o tome ima li sin iz priče išta od majčine žrtve.

Ipak, on je živ, zar ne?

Piše: Stjepan Beretić

Sombor zahvalan franjevcima

U zahvalnom pismu, koje je somborski gradski magistrat uputio franjevcima stoji među ostalim i ovo. Nisu franjevci napuštali grada ni za vrijeme Rákoczijeve bune (1703.-1711.). Ostali su sa Somborcima i 1738. i 1739. godine kad je strašna epidemija pogodila Srijem i Bačku. Nisu napuštali ovo Božje kraljevstvo ni po cijenu svoga života. Mnoge su duše pripravili za nebo. Od 1749. godine, kad su počele pripreme za proglašenje Sombora slobodnim kraljevskim gradom do posljednjeg dana svoga župnikovanja, takvom gorljivošću su dijelili sakramente i pastoralno djelovali među Kristovim vjernicima da su oni najzaslužniji za učvršćenje rimokatoličke vjere u narodu. Tako se somborski magistrat biranim riječima odužio franjevcima pismom napisanim 9. studenog 1781. godine.

Somborska mumija

Po kraljevskom naređenju, 30. siječnja 1782. godine preuređena je kripta pod župnom crkvom. Tada su ekshumirana tijela svih sahranjenih u kriпти crkve, te su sahranjena i zazidana u zajedničku grobnicu na sjevernoj strani crkve prema vrtu. Tada je otkriveno neraspadnuto tijelo časnog **oca Mirka od Pečuha**. Fra Mirko je bio profesor teologije i bivši kustos Provincije svetoga Ivana Kapistrana. Upamćen je kao vrlo pobožan i nadasve strpljiv muž. Iako je od njegove smrti i spovoda prošlo devet godina, njegovo tijelo je ostalo ne samo neraspadnuto već i meko, kao u čovjeka koji spava. Tko je tog pobožnog čovjeka poznao za života, mogao bi zacijelo o njemu reći da je za svoga života umro svijetu, da bi živio s Kristom. Fra Mirko je bio i veliki štovatelj Blažene Djevice Marije. Svaki je dan molio Mali marijanski oficij (dio Časoslova) i njezinu kronicu. Jednim čudom Blažena mu Gospa objavila da neće do kraja ostati na službi provincijala, već da će s te službe biti uklonjen, a na njegovo mjesto biti postavljen drugi. To je fra Mirko rekao svojoj subraći u samostanu. On je 1767. na kapitulatu u Našicama bio izabran za provincijala. I doista, službu je obnašao samo pet mjeseci. Tada je po kraljevskoj naredbi postavljen drugi, a on je ostao definitor.

Pavlini u Somboru

Blagdan crkvenog naučitelja svetoga Jeronima, 30. rujna 1781., uzveličala su tri profesora iz Reda svetoga Pavla prvog pustinjaka iz Požeškog kolegija. Oni su bili gosti somborskih franjevaca. Nakon svečane svete mise domaćini su ih zadržali na ručku u samostanskoj blagovaonici.

Svetkovina svetoga Franje

Još i danas Somborci više slave blagdan svetoga Franje nego župno proštenje. Evo kako je slavljeno proštenje u posljednjoj godini franjevačkog upravljanja župom. Svečanu svetu misu je služio kalački kanonik i apatinski župnik **Simun Soldan**. Propovijedao je đakon, Somborac **Nikola Tomašić**, pitomac kalačke bogoslovije svetoga Karla Boromejskog. Tomašić je propovijedao te godine i na proštenje, na nedjelju Presvetog Trojstva. Tako je obrađivao svoju rodbinu, a najviše svoje roditelje. Njemački je propovijedao gakovački kapelan, **fra Hijacint Petner**, dok je mađarski propovijedao **fra Joákim Gazsy**.

Svjetovni svećenici – župnici u Somboru

Generalni vikar **Antun Gašljević** je 29. listopada 1781. godine, u nazočnosti budućeg somborskog župnika **Stjepana Jagodića**, u gvardijanovoj sobi službeno predstavio novoga župnika, Stjepana Jagodića. U sobi su bili nazočni: senator i novoimenovani sindik (staratelj) somborske župne crkve **Josip Marković**, zamjenik suca Bačke županije **Nikola Piuković**, i nekoliko franjevaca somborskog samostana. Generalni vikar je okupljenima objavio odluku nadbiskupa Adama, baruna Patičaća od Zajezde, da franjevcima istijekom mjeseca listopada prestaje župna jurisdikcija u Somboru, te da se prvog dana mjeseca studenog jurisdikcija ima predati novoimenovanom župniku.

Primopredaja župe

Po naređenju generalnoga vikara, u nedjelju, 31. listopada se somborskom narodu ima objaviti na prvoj sve-

toj misi na hrvatskom i njemačkom jeziku, da se od sutrašnjega dana i u buduću za primanje sakramenata trebaju obraćati novom pastiru, odnosno župniku. Toga je dana novom župniku predano ono najnužnije za slavljenje svetih otajstava: kalež, bijela i crna misnica, alba, amikt, pojas i ostalo. U župnu kuću su preneseni i barjaci Bratovštine kršćanskog nauka. U Somboru je naime djelovala hrvatska i njemačka bratovština. Navečer toga dana je župniku predana i krstionica. Kateheta i hrvatski nedjeljni propovjednik **fra Bono Mihaljević** je novoimenovanom župniku istoga dana predao i album to jest knjigu bratovštine.

Franjevci 250 godina u Somboru

Prema pisanju fra Bone Mihaljevića, franjevci su u Somboru djelovali od 1531. godine. U ljetopisu doslovno piše da je somborska župa koju su 250 godina vodili oci Reda Manje braće svetoga Serafskoga oca Franje provincije Bosne Srebrene Svetoga Križa, kasnije prozovane Svetoga Ivana Kapistrana, franjevcima oduzeta 1. studenog 1781. godine. Tada je kapelica u groblju proglašena župnom crkvom. Tamo je generalni vikar, prečasnii gospodin Antun Gašljević odslužio svečanu pontifikalnu svetu misu, kojoj su pribivali svećenici iz franjevačkog samostana. Za vrijeme te svete mise generalni vikar je uveo u župničku službu Stjepana Jagodića kao prvog župnika iz redova svjetovnih svećenika.

Prvi kapelan je bio franjevac

Pred spomenutim generalnim vikarom i prepoštom od Saága jankovački (Jánoshalma, sjeverno od Subotice u Mađarskoj) župnik i dekan György Tamásy je 4. studenoga 1781. godine, u okviru velike svečanosti uveo u župničku službu Stjepana Jagodića. Na svečanosti je bio gradonačelnik s gradskim poglavarstvom i malo naroda. Novom župniku je za hrvatskog kapelana generalni vikar postavio **fra Filipa Mihaljevića** od Vukovara iz somborskog samostana, koji je do tada obnašao službu blagdansko propovjednika.

Zašto je manje vjernika u crkvi?

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Poštovani, danas u visoko civiliziranom svijetu, posjećenost crkve je sve manja. Ljudi slijede vlastiti moral. Što je uzrok udaljenosti od Crkve? Što im Crkva nije „dala“?

N. S., Subotica

Vaše pitanje je slojevito. Teško je postaviti granicu ili barem datosti koje određuju pojam „visoko civilizirano“ ili manje civilizirano društvo. Koje su to koordinate koje određuju da se neko društvo ubraja u visoko ili niže. Je li to standard života utemeljen na ekonomskim dobrima? Teško da bi taj odgovor zadovoljio. Ili je možda visoka kultura ta koordinata? Možda. Kad bismo zbrojili sve ponude odgovora, ne bismo došli do objektivne granice koje određuju neko društvo visokim ili niže civiliziranim. Ipak, imate pravo tako tvrditi jer se ti termini upotrebljavaju. U visoko civilizirano društvo bi spadale one zajednice gdje je ekonomska moć jača, kultura razvijenija i standard viši. Međutim, upravo ovdje se otvara jedna neprotumačiva „provalija“. U tim društvima koje sam spomenuo, često se javlja jedno veliko duhovno siromaštvo ili, ako hoćete, velika zbrka ljestvice vrednota. Postavlja se pitanje na kom mjestu u toj diobi visoko civilizirano i manje ci-

dublju analizu i temeljiti odgovor. Imam dojam da su baš te stvarnosti u suprotnom omjeru. Poznajemo društva s vrlo niskim standardom života, ali s herojskim dimenzijama istine, pravde, poštenja, itd. Jednako tako poznajemo društva visoke civilizacije s vrlo niskim normama moralnoga, intelektualnoga, radnoga ponašanja. Tko će to odrediti realnu normu? Ne bih dalje duljio nego samo upozorio da o tomu nije lako govoriti, pa ni odgovoriti. Ostanimo kod tvrdnje da je to činjenica.

U visoko civilizirano društvo bi spadale one zajednice gdje je ekonomska moć jača, kultura razvijenija i standard viši. Međutim, upravo ovdje se otvara jedna neprotumačiva „provalija“. U tim društvima često se javlja jedno veliko duhovno siromaštvo ili velika zbrka ljestvice vrednota.

Podimo dalje. Istina je da su u tzv. „visokim civilizacijama“ crkve manje posjećene. Kad kažem crkve, mislim na bogoslužja. Bilo je vremena (npr. Nizozemska) u kojima se u tom procesu doseglo dno mogućega. Znači prazne crkve. Nestanak duhovnih zvanja. U tom slučaju i tim slučajevima, zna se što je bio uzrok: krivo tumačenje Drugog vatikanskog sabora (sjetimo se ras-

Prazne crkve. Nestanak duhovnih zvanja. U tom slučaju i tim slučajevima, zna se što je bio uzrok: krivo tumačenje Drugog vatikanskog sabora.

To što je Sabor reformirao, nažalost još nije provedeno. Cijela generacija se našla u „međuprostoru“. Jedno je ostalo iza njih, a u novo još nisu stupili. Ta praznina je ovaj čas za Crkvu najjači izazov. A onda baš tom vremenu pridolazi era konzumizma, hedonizma i nevjerovatnoga individualizma.

vilizirano društvo, igraju ulogu duhovne vrijednosti, ili uopće vrijednosti. Što je to što je u visoko civiliziranom društvu uistinu vrhovna vrednota, a što je to što je u niže civiliziranom društvu vrhovna vrednota? Čini mi se da je u ovom pitanju srž pitanja koje traži jednu

prave oko Nizozemskog katekizma). Relativizacija božanske istine je uvijek izdaja, a vjera ne poznaje izdaju. Dakle, moramo jasno reći da se radilo o propasti tzv. kršćanskog društva. Kršćanstvo je ili nije božanskog porijekla. Ako je, onda je uvijek Bog onaj koji je prvi, a

on se nikad ne mijenja. Objava je uvijek izvor vjere. Tumačenje trpi prilagodbe i to vrlo temeljite. Ivan XXIII. je upravo ažurirao taj *aggiornamento*. No, to nije promjena sadržaja nego načina interpretacije ili navještaja. Sabor je djelo Duha i ne može se provoditi „tehnikama“ nego snagom Duha. To je krucijalno pitanje suvremenog kršćanstva. To što je Sabor reformirao, nažalost, još nije provedeno. Cijela generacija se našla u „međuprostoru“. Jedno je ostalo iza njih, a u novo još nisu stupili. Ta

praznina je ovaj čas za Crkvu najjači izazov. A onda baš tom vremenu pridolazi era konzumizma, hedonizma i nevjerovatnoga individualizma. Čovjek se otuđuje od samoga sebe više nego ikada u povijesti. Postaje u mnoštvu teški samac. S druge strane, vrhovnom moralnom normom proglašava ono što je ugodno, a vrhovnom ekonomskom normom ono što je korisno. Nastaje jeziva zbrka vrednota. Stoga se sve relativizira, a jer se Bog ne može relativizirati, njega se uklanja. Živi se kao da Boga nema. Jasno, u takvoj postavci čovjek je i vrhovna norma moralnim kvalifikacijama svojih čina. Postaje slogan „sve što smiješ možeš“. I „sve što možeš smiješ“. Međutim, to nije istina. Niti se mijenja božanska narav, niti se mijenja ljudska narav. Čovjek bez Boga ostaje prazan, i nema izgleda da će ga išta usrećiti i ispuniti nego onaj koji ga je takvim stvorio da je bogoobličan. Može postojati opravdana kritika Crkve da je mnoge pojave kasno zapazila (pa i vrijeme saziva samoga Sabora), da puno puta nije reagirala adekvatno na vrijeme. Međutim, Crkva niti može, niti smije čovjeku, ni u prošlosti ni u budućnosti, ništa više i ništa manje nego svjedočiti poruku evanđelja. Njeno je da bude utjelovljeno evanđelje koje i danas govori čovjeku svjedočki. Možda je rješenje pitanja upravo u tomu jesmo li dovoljno karizmatički – svjedočki.

Obilježavanje 100. obljetnice rođenja dr. Vinka Perčića

21. 02. u 19 sati

u prostorijama Galerije

„Dr. Vinko Perčić“ u Subotici

Otvorenje izložbenog postava i prigodni program u čast 100. godišnjice rođenja primariusa dr. Vinka Perčića, ljubitelja umjetnosti i kolekcionara koji je dio svoje ostavštine, među kojima je i objekt u kojemu je smještena galerija koja nosi njegovo ime, darovao Gradu Subotici.

Program zajednički organiziraju Galerija „Dr. Vinko Perčić“, Grad Subotica i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata.

V. ŠKOLA ANIMATORA U SONTI 2010./11.

Treće okupljanje polaznika škole animatora Subotičke biskupije u prostorijama Župnog doma u Sonti

25.-27. 02. 2011.

Tema: „Ljubav i zdrava spolnost“
Moderator: **Katarina Ralbovsky**,
hagioterapeutkinja iz Zagreba

Prijave se primaju do 22. 02. 2011.
na telefon 063/7540-766
(vlč. Dominik Ralbovsky, župnik)
i na 063/1598-914
(vjeroučiteljica Kristina)

DEVETNICA SV. JOSIPU
u crkvi sv. Roka
u Subotici
10. 03.-19. 03.
u 17,30 sati

Dan trudnica
13. 03. u 17,30 sati

Obljetnica smrti biskupa Lajče Budanovića

Sveta misa zadušnica
i molitva za duhovna zvanja
u Subotičkoj biskupiji
16. 03. u 17,30

ZARUČNIČKI TEČAJ

u organizaciji

Zajednice bračnih susreta

početak: 11. 03. u 19 sati

završetak: 13. 03. u 18 sati

Pastoralni centar

„Augustinianum“ u Subotici
Prijave se primaju do 4. 03.
tel.: 024/561-269 ili 064/406 42 12
Marina i Mirko Šokčić

ZARUČNIČKI TEČAJ

u Subotici

početak 21. 03. 2011.

u 19,30 sati

Harambašićeva 7

Tečaj za sve one
koji se namjeravaju vjenčati
kao i za sve zainteresirane
starije od 18 godina

Hrvatska Čitaonica

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

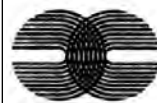
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

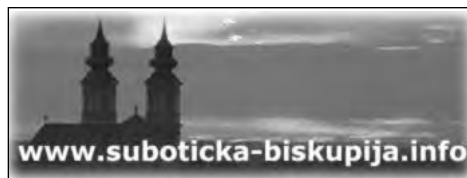
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Slušajte Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Photo Nino

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
Vedran Jegić, fotograf

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković, Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, Serbia.

OČNA KUĆA
SZEMÉSZETI SZALON
551-045
A FŐPOSTÁNÁL
KOD GLAVNE POŠTE

CRKVO SLIKAR
DEKORATIVNI MOLERAJ
AMBROŠIĆ IVAN
 Telefon: 025 25 658
 Mobilni: 064 26 444 58

IZOLUJEMO VLAŽNE KUĆE CRKVE DVORCE
 I DRUGE KAPITALNE OBJEKTE
 DEBLJINE ZIDOVA DO 10m
27 GODINA ISKUSTVA
40 IZOLOVANIH CRKVI
- BOLJE SUŠITI NEGO RUŠITI -
025/440-470 25000 Sombor,
063/440-470 Šeste Licke 25

RADIO MARIA
 NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
 SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
 LESKOVAC 107,4 MHz
 Kontakt: NOVI SAD
 Koste Abraševića 16
 Redakcija: 021/4790529
 Program: 021/4790464
 SMS: 063/598441
 radiomarija.srbija@gmail.com
 www.radiomarija.rs
 Kontakt: SUBOTICA
 Starine Novaka 58
 Redakcija: 024/692255
 Program: 024/692259
 SMS: 063/445523
 mariaradio@tippnet.rs
 www.mariaradio.rs
POMOZITE RADIO MARIJI!
 Broj računa: 160-324873-16
 Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
 21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

PRAVO JE VREME ZA SMENU GENERACIJA!
 BOGATO OPREMLJENI RENAULT MEGANE GENERATION 1.6 16V

11.990 EUR
 KLIMA UREĐAJ, TEMPOMAT, ELEKTRIČNI PODIŽAČI,
 RADIO CD MP3, 6 VAZDUŠNIH JASTUKA
+ DODATNI POPUST 500 EUR*

0% KAMATE I 0% TROŠKOVA OBRADE ZA FINANSIRANI IZNOS DO 3000 EUR SAMO UZ RENAULT FINANSIRANJE! KAMATU I NAVRACU ZA OBRADU KREDITA UMESTO KLIJENTA PLAĆA RENAULT NISSAN SRBIJA D.O.O. PERIOD OTPLATE OD 12 DO 36 MESECI.
 *PONUDA VAŽI ZA OGRANIČEN BROJ VOZILA SA LAGERA.

AUTO CAR VIDAKOVIĆ, SUBOTICA
 Braće Radića 51-53, Tel.: 024/553-567

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE
 ● Karadorđev put 2, SUBOTICA
 Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
 www.funero.co.rs
 E-mail: funero@funero.co.rs

WiFi face Najpovoljniji Internet paket
5GB mjesečno! **2048kbps** simetrična brzina (i kod upload-a!)

999 dinara

- Besprijekorna i brza komunikacija sa videom i glasom ako koristite Skype, MSN Live, Yahoo Messenger ili neki drugi popularni IM klijent
- Lako i brzo postavljanje fotografija i videa na Vaš Facebook, Flickr, Picassa... nalog
- Više nego dovoljno megabajta za svakodnevno posjećivanje vaših omiljenih web stranica
- Velika brzina kod slanja e-maila

TIPPNET INTERNET
 Subotica, Karadorđev put 2, 024 / 555-765, www.tippnet.rs

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, **Tel: 011/ 240 73 71**

Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel: 011/ 260 99 20**

Novi Sad, Rumenački put 11, **Tel: 021/ 518 091**

Subotica, Banijska 2, **Tel: 024/ 547 886**

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel.: 011/ 2609 920**

Novi Sad, Marka Miljanova 20, **Tel.: 021/ 661 9005**

Subotica, Batinska 34, **Tel.: 024/ 561 187, 561 186**

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024/520-698

EKG
EEG
Holter
Dopler
Ultrazvuk
Laser
Denzitometrija

U našoj Poliklinici možete obaviti
sljedeće specijalističke preglede:

pregled madeža – dermoskopiju
dugotrajno uklanjanje dlaka – epilaciju
fotopomlađivanje kože
liječenje akni i kozmetičke tretmane aknozne kože
kemijski piling
uklanjanje bradavica, mekih fibroma
i drugih kožnih promjena tekućim dušikom,
eketrokirurški, ugljikodioksidnim laserom
ispitivanje sluha
Ultrazvučni pregled: vrata, štitnjače, dojke, gornjeg i donjeg
abdomena, testisa, kukova kod djece
Kolor depler krvnih žila vrata
Dvadesetčetverosatni holter srca i krvnog tlaka
Alergo test
Liječenje bolnih stanja mekim laserom
Liječenje bola intramuskularnom stimulacijom
i drugih stanja tradicionalnom kineskom akupunkturo

Svi pregledi se zakazuju telefonom: 024/ 520 - 698
Zahvaljujemo Vam na ukazanom povjerenju!

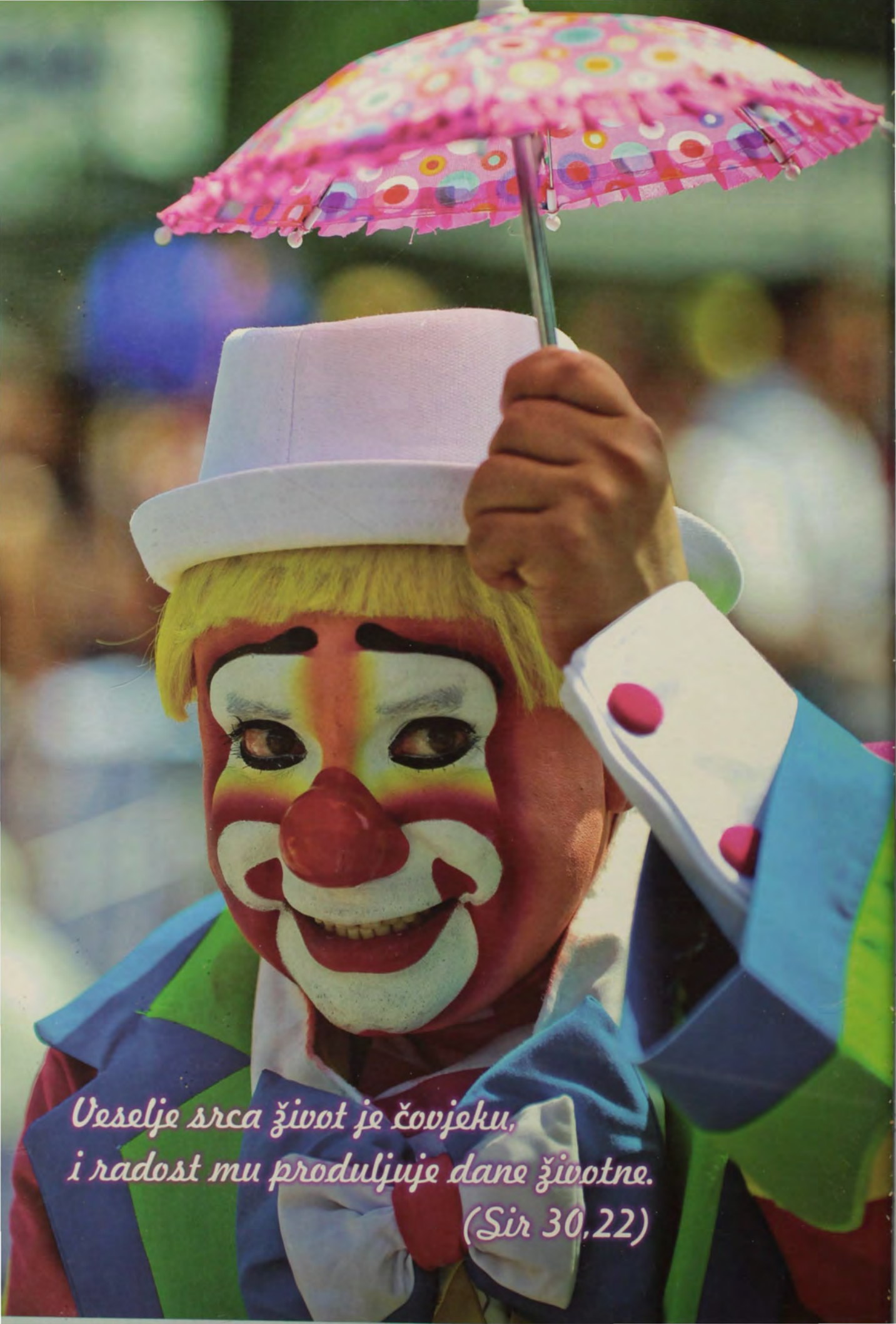
Dermatovenerolog
Otorinolaringolog
Neurolog
Ginekolog
Pedijatar
Ortoped
Urolog
Kardiolog
Gastroenterolog
Endokrinolog
Reumatolog
Specijalist za
ultrazvuk
Akupunkturolog
Dječji neurolog
Dječji nefrolog
Psiholog

Umjetnost življenja slična je umijeću bojenja!

ZRG

ZAVRŠNI RADOVI GRAĐEVINE

24000 Subotica, Imotska 31, tel/fax: 024/562-712, mob: 064/240-43-95
e-mail: zrg.sasa@yahoo.com, www.poslovnabaza.com/zrg

*Veselje srca život je čovjeku,
i radost mu produljuje dane životne.
(Sir 30,22)*